

ಭಾಗವತ ಪ್ರಸಾದಂ

ಎ. ರಾಮ ಸುಬ್ಬರೇಡ್ಡಿ

భాగవత ప్రసాదము

అనువాదం

ఎ. రామ సుబ్బారెడ్డి

ఫౌరీస్ ప్రచురణలు

చదిపిరాళ్ళ, కడప జిల్లా

సహకారం : విశ్వసాహితీ

ప్రతులకు 1000

ప్రథమ ముద్రణ

1 ఆగస్టు 1996

ప్రతులకు :

సౌరీస్ ప్రచురణలు

చదిపిరాళ్ళ

కడప జిల్లా-516209

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి
ఆర్థిక సహాయముతో ముద్రించ
బడినది.

—రచయిత

035, 35 APR. 1996

వెల రూ॥ 35/-

ముద్రణ:

ఎ.1 ప్రింట్‌ర్స్

మాణిక్యేశ్వరి నగర్,

ఓ.యు. కాంపస్,

హైదరాబాద్.

సహకారం :

విశ్వసాహితి

6-3-195,

న్యూ బోయిగూడ

సికింద్రాబాద్-3

అభినందన

భాగవతము వేదసారము. అందుకే మహాభక్తుడైన పోతనామాత్యుడే

భాగవతము దెలిసి పలుకులు చిత్రంబు

శూలికైన దమ్మి చూలికైన

విబుధవరుల వలన విన్నంత కన్నంత

తెలియవచ్చినంత దేటపఱతు' అన్నాడు.

మహాకవులకు కూడా సుబోధంకాని ఉద్గ్రంథం భాగవతం.

బ్రహ్మతత్వ నిర్ణేత అయిన వేదవ్యాస మహర్షి చిత్రశాంతిని ప్రసాదించిన దివ్యకృతి భాగవతం.

భక్తి వేదాంతతత్వ ప్రచారకులైన భాగవతోత్తములెందరు విభిన్న భాషలలో భాగవత కదాసుధను పంచిపెట్టారు.

శ్రీ చైతన్యుడు. వల్లభాచార్యుడు. సూరదాసు, తులసీదాసు, సమర్థ రామదాసు మున్నగు భాగవతోత్తములు భాగవతమును రచించారు.

మహాభాగవతోత్తముడైన పోతన మహాకవి 'జగద్ధితంబుగ' భాగవతమును రచించి, కడపజిల్లాలోని బంటిమిట్టలో వెలసిన శ్రీ కోదండ రామస్వామికి అంకితం చేసాడు.

గుజరాతీ భాషలో శ్రీ రామ చంద్రజీ దొంగరేశాస్త్రిగారు రచించిన మహా భాగవత వ్యాఖ్య హిందీలో 'భాగవత ప్రసాద్' గా సద్విచార్ పరివార్ ప్రచురించారు.

భాగవత తత్వార్థమును అతి సరళమైన శైలిలో రచించిన శ్రీ ..
హిందీ భాగవత చాఖ్యను, మిత్రులు శ్రీ ఎ. రామసుబ్బారెడ్డిగారు తేట
తెలుగులో పాఠకులకు అందజేయటం ఆత్యంత ఆభినందనీయం.

శ్రీ రామ సుబ్బారెడ్డిగారు హిందీ అధ్యాపకులు. భారత భాగవ
తేతిహాసములపట్ల అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులు కలవారు.

ఇదివరలో శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణ గాథలను తెలుగు పాఠకులకు
అందించి మన్ననలందుకొన్నారు.

భాగవతేతిహాసములోని నూత్నలను సరళమైన భాషలో పాఠకులకు
అందించినందుకు రామసుబ్బారెడ్డిగారిని మరోమారు అభినందిస్తున్నాను.

—జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి

బుద్ధవూర్ణిమ, కడప.

సాఖిప్రాయ సూచిక

మిత్రులు శ్రీయుతులు ఎ. రామసుబ్బారెడ్డిగారు అనువాదముచేసిన అనువాద గ్రంథములవలన ఆ విషయములు మన తెలుగువారికి మనోవికాసము కలుగునట్లుగా చేసిన ఆయనకు మన తెలుగువారి తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియజేయుచున్నాను. నిర్దుర లేచినప్పటినుండి ప్రౌఢృటంత వఱకు జరిగే దైనందిక జీవితంలో మానవత్వం లోపించి నిత్యం అప శృతులతో దద్దరిస్తే ఈ సమాజానికి ఆధ్యాత్మిక సంబంధిత గ్రంథము రచించుట హర్షదాయకము. ఈ గ్రంథము ఈ సమాజానికికూడా ఎంతో ఉపయోగకారికాగలదని భావిస్తున్నాను. అనువాదమనునది కత్తిమీద సాములాంటిది. అటువంటి అనువాదానికి పూనుకొని రచన సాగించి ప్రచురణగావించి లోకానికందించిన మిత్రులు శ్లాఘనీయులు.

ప్రముఖ యతీంద్రులు పూజ్యశ్రీ రామచంద్రజీ దాంగే శాస్త్రిగారు ప్రసంగించిన ప్రవచనాలను గుజరాతీ భాషలో ప్రచురణ గావించగా వాటిని తెలుగు భాషలోనికి అనువాదము గావించిన మిత్రులు శ్రీయుతులు ఎ. రామసుబ్బారెడ్డిగారు అభినందనీయులు. భవిష్యత్తులో వీరు మంచి మంచి అనువాద గ్రంథాలను, స్వతంత్ర రచనలను గావించి సమాజాభివృద్ధికి పాటుపడగలరని సదా భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

—యాడికి శివ ప్రభాకరరెడ్డి

నిడిజివ్వి

నా మాట

1984 నాటి మాట. నేను తాళ్ళప్రొద్దుటూరు నందు పనిచేసే రోజులు. ఒంగోలు సమీపాన దొడ్డవరప్పాడు గ్రామమున జనకమహర్షి లాంటి వ్యక్తి శ్రీ పాటిబండ్ల వేంకటేశ్వరరావుగారని తెలియజేసారు బృందావనవాసులు స్వామీ రామదాసుజీ మహారాజుగారు. దీనిని శలవు దినాలలో వాటిని దర్శించడము జరిగింది. ఎన్నడు ముక్కు పుబ్బము ఎరుగని మమ్ము వాడు ఎంతగానో ఆదరించారు. బిదారు గంటలకాలం ఎన్నో విషయాలు ముచ్చటించుకున్నాం. ఆయన గొప్ప రాజయోగి. భోజనానంతరము వెళ్ళివస్తామని చెప్పగానే చాలా తెలుగు హిందీ గ్రంథాలు నా చేతిలో ఉంచారు. అందులో "భాగవత్ రహస్య", 'భాగవత్ ప్రసాద్' ముఖ్యమైనవి. గుజరాతీ భాషలో శ్రీ రామచంద్రజీ డోంగరే శాస్త్రి మహారాజ్ గారి ప్రవచనాలను హిందీ రూపాంతరముచేసి ప్రచురించారు. సర్వీచార్ పరివార్ అహమ్మదాబాదుజారు. ఒంగోల్ నుండి తాళ్ళ ప్రొద్దుటూరు చేరులోపల రెండువందల పేజీలు ఆ గ్రంథం చదవడము జరిగింది. ఆ వెనువెంటనే అనువాదమునకు శ్రీకారము చుట్టడము జరిగింది.

వేదాంత పరిభాషలోని కొన్ని పదాలకు అర్థము తెలియక స్వామీ రామదాసుజీ మహారాజుగారిని సంప్రదించడము జరిగింది. వారప్పుడు శ్రీ బృందావనము వదలి చెన్నూరు శ్రీ రాధా కృష్ణమందిరమున ఉంటూ

ఉండేవారు. ఆ మూర్త్యులను అనువాద ప్రతుల పరిశీలించి వారు తగు సూచనలు చేశారు. అందుకు వారికి నేనెంతో ఋణపదీయున్నాను.

గ్రంథం ప్రచురించాలంటే ప్రచురణకర్తల అనుమతి కావాలి. సర్వీసర్ పరివార్ వారు ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసినా జవాబివ్వలేదు. తుదకు శ్రీ రామచంద్రజీ మహారాజుగారు హైదరాబాదు ఫలేమైదాన్ నందు శ్రీ రామాయణ జ్ఞానయజ్ఞము నిర్వహిస్తున్నారని రేడియో వార్త విని హుబాహుబి వెళ్ళడము జరిగింది. బంజారాహిల్స్ లో గొప్ప కోటీశ్వరుని కలుసుకొని అనుమతి నొసగమని ప్రార్థించాను. “వ్రాత మూలముగా ఎవ్వరికి అనుమతించే అలవాటు లేదు. నా పలుకులే నీకు అనుమతియని” వారు గుజరాతిలో పలికారు. తీయని రసాలము ప్రసాదముగా నా కందింబారు. వారికి సాష్టాంగ నమస్కార మాచరించి తిరిగివచ్చేశాను.

ప్రచురించాలని ఎంతగానో ఎన్ని విధాలుగానో ప్రయత్నించాను. కలానికి బలాన్ని ఒనకూర్చిన పరమేశ్వరుడు ధనంశ్మిని నాకు దూరము చేశాడు. ఐనా నిరుత్సాహ పడలేదు. కాలమే తీర్చుతుందనుకున్నాను తుదకు టి.టి దేవస్థానమువారు ముఖ్యముగా శ్రీ ఆకేపాదీ చంగలరెడ్డి అప్పారావునగల పుస్తక ప్రచురణ ఆర్థిక సరిహా సంఘముతోని సభ్యులు శ్రీ జానుమద్ది హనుమద్భాగ్యుగారు, శ్రీ ఆకావాది ప్రకాశరావుగారు ఇత్యాది మేధావులు వ్రాతప్రతిని పరిశీలించి ప్రచురణకు ఆర్థిక సహాయమునకు అంగీకారము తెలియచేశారు. వారికి, వారి కార్యాలయ సిబ్బందికి కృతజ్ఞతలు చెప్పక తప్పదు.

ఈ గ్రంథం చదివి తమ అమూల్యమైన అభిప్రాయాలు అందచేసిన పూజ్యులు శ్రీ జానుమద్ది హనుమద్భాగ్యుగారికి, ప్రచురణలో కూడా

సహకరించిన డా॥ పోతుహచి సాంబశివరావుగారికి, ఆత్మీయులు
దరుడు చిరంజీవి యాడికి శివప్రభాకర్ రెడ్డిగారికి ధన్యవాదములు.

అనువాదము చేయడము కత్తిమీద సాములాంటిది. ఎంత జాగ్రత్త
వహించినా, అక్కడక్కడ అక్షర దోషాలు దొర్లినాయి. మేధావులు
ఐనిని పరిగణనకు తీసుకోరని మనవి. ఈ గ్రంథాన్ని సోరీస్ ప్రచుర
ణల రెండవ పుష్పముగా అస్తిక లోకానికందిస్తున్నాము.

ఎ. రామసుబ్బారెడ్డి

మరో విన్నపము

నా సాహితీ విలువలు కడపజిల్లాకే పరిమితమై యుండగా, రాష్ట్ర స్థాయిలో సర్కులకు పరిచయము గావించినవారు, డా॥ పోతుకూచి సాంబశివరావుగారు. వారెంత విశాల హృదయులో కొలిచేదానికి కొలత బద్ధ చాలదు.

ముఖ్యముగా నేను గత ఏడాది 1995 నవంబర్ మాసమున గుండె జబ్బుతో బాధపడుతూ హైదరాబాదునందు వైద్యం చేయించుకుంటూ ఉన్న సమయాన నా వెన్నుతట్టి గ్రంథ ప్రచురణ భారం తనపై మోపు కొని, ప్రతిదినం ఫోన్ ద్వారా నా ఆరోగ్య పరిస్థితిని తెలుసుకునేవాడు. వారందించిన సహాయ సహకారాలు మరువరానివి. మరపురానివి. అందుకే వారికి నా శతకోటి వందనాలు,

ఇంకపోతే బాగ్యనగరమందు నాకు ఆశ్రయమిచ్చి వైద్యానికి సకల సౌకర్యాలు కలిపించి, అనుక్షణం నాయందు శ్రద్ధ కనవరచి, డిగజూపోయే నా దైర్యాన్ని ఎగసన త్రోచిలివారు శ్రీ జి. ఆర్. రెడ్డి ఐ.ఆర్.ఎస్. గారు, వారి సతీమణి డా॥ మాధవీరెడ్డిగారలకు కృతజ్ఞతలు చెప్పక తప్పదు. ఎందుకా ఈ గ్రంథ ప్రచురణలో వారూ చేయి కలిపారు కనుక ! ఈశ్వరుడు వారలకు ఆయురారోగ్యాలు ప్రసాదించు గాక..

ఇట్లు

ఎ. రామసుబ్బారెడ్డి

రెడ్డిగారి కథలు దొడ్డ రచన

రామ సుబ్బారెడ్డి 'భాగవత ప్రసాదం' అనేక కథల, నీతుల, సూక్తుల మందిరం. ఒకసారి అందులోకి తొంగిచూస్తే ఆ అందాలు మనిషి మనసులో కలకాలం నిలిచిపోతాయి.

దోంగ్రేగారి గుజరాత్ రచనలు హిందీద్వారా తెలుగులోకి వచ్చినాక రెడ్డిగారు వాటి విశిష్టత నిలిపాడు.

మేధావులు, విద్యార్థులుకూడా వఠించదగిన కథలు ఇవి. భాగవత సారాంశం జీర్ణించుకుని భగవద్గీతలా అందించిన యీ రచనలు అందరికీ ప్రీయం, హర్షణీయం.

రెడ్డిగారి రచన, కైలి, క్లుప్తత, భావ శబలత అందరినీ అలరిస్తాయి.

తెలుగు, హిందీ, ఆంగ్లం భాషలలో నిష్ణాతులై, సాహిత్యమే తన జీవిత లక్ష్యంగా సమరం సాగిస్తున్న సాహిత్యశ్రీ శ్రీ రామసుబ్బారెడ్డి ధన్యులు.

ఈ గ్రంథం అందరి ఆదరణ పొందాలని నా ఆకాంక్ష.

కళాప్రపూర్ణ

డా॥ పోతుకూచి సాంబశివరావు

చిరునామా :

విశ్వసాహితీ, 6.3.195,

న్యూ బోయిగూడ, సికింద్రాబాద్. ఫోన్ : 823177

“ఏ గృహములో పేదసాదలకు సత్కానము జరుగుతుందో,
 ఏ ఇంటిలో నీతియనేది నివాసం ఉంటుందో.
 ఆ గృహము వైకుంఠముతో సమానము.”

1. ఇంద్రియ మమకారము

ఇంద్రియాల ఇష్టానుసారముగా ప్రవర్తించిననూ, వాటికి వూరి
 స్వేచ్ఛనిచ్చిననూ, అవి తృప్తిపడబోవు !

నాలుకకు ఎంత స్వేచ్ఛనిచ్చిననూ, ఇంకా స్వేచ్ఛను కోరుతూనే
 ఉంటుంది.

జీహ్వను ప్రసన్నం గావించుకునేందుకు కన్నులు మనస్సు తప్పు
 దారిలో పయనిస్తాయి.

‘వ్యక్తి’ అనందముకొరకు నీనిమా లేక ‘హోటల్’ కు వెళ్ళడము
 జరుగుతుంది. కాని అక్కడ పొందిందేమిటి ? కన్నులు, నాలుకను తప్పు
 దారి పట్టించడమే కదా ?

పైసలు వెచ్చించి చీకటిలో మూడుగంటల కాలము గుంపుతో
 గడవడముచేత ఏ విజ్ఞానాన్ని ఆర్జించినట్లు ?

నీనిమా మనోరంజక సాధనముకాదు. అది మనస్సును పాడు
 చేయు మనోభంజక సాధనము !

నీనిమా చూడడముతో మనస్సుకు విశ్రాంతి ఎక్కడిది ? విపరీత
 మైన దుఃఖాన్ని అనుభవించవలసి వస్తుంది. అసభ్యశృంగార దృశ్యాఅ
 తిలకించడముతో వికారముచెందిన మనస్సు స్వర్కసుఖం కొరకు పిచ్చి
 దైప్యోతుంది. జీవిత పరమార్థాన్ని విస్మరించి వివేకాన్ని కోల్పోతుంది.

“కథాశ్రవణం చేశాక కొన్ని విషయాలనైనా శార్యరూపంలో
దంచడం చెయ్యాలి. అప్పుడే కథాశ్రవణానికి సార్థకత”

2. ప్రమాదకరమైన చోరుడు

దారిలోపడిన ఎముకను చూచి ఎంతో జాగ్రత్తగా ప్రక్కకు
వైతొరికిపోతాడు మనిషి! అశుభమని - అమంగళమని! కాని మాంస
కండరాలచేత చర్మముచేత కప్పబడి ఎముకలగూటిని స్పర్శించుటకై
ఎంతగానో చిందులు త్రొక్కుతాడు పిచ్చిగా !!

ఈ శరీరము వంకరతిరిగిన ఎముకలతో కూర్చబడి, మాంసకండ్ల
రాలతోను, నాడులతోనూ బంధించబడియుంది. సుందరమైన చర్మముతో
పైకప్పు చేయబడి ఉంది.

ఈ శరీరమునుండి ఏ పదార్థము విసర్జింపబడిననూ చూచేదానికి
మనస్సు ఇష్టపడదు. కానీ శరీర - స్పర్శకొరకు మనస్సు ఎంత పిచ్చిగా
అర్దులు చాస్తుందో!

కనుక మదిలోనుంచుకో? దొంగకంటేగూడా ఇంద్రియాలు చాలా
ప్రమాదమైనవి. ఇంటిలో దొంగ ఉన్ననూ అన్నిటిని దొంగలించలేడు.
కాని ఇంద్రియాలు ‘ఆత్మ’ అనేది ఇంటికి దూరముగానుండి వివేకమనెడి
‘ధనాన్ని’ దోచుకొనిపోవడము జరుగుతుంది. పాతాళానికి త్రోయబడడము
జరుగుతుంది.

అందుకని ఆత్మయందలి వివేకమనెడి ధనాన్ని దోచుకొనే ఇంద్రి
యాలగూర్చి జాగ్రత్తపడాలి.

“చనిపోక మునుపే వైరమును. వాసనలను

ఇక్కడే త్యాగంచెయ్యి !

లేకుంటే సద్గతి లభించదు !

3. సుఖము - శాంతి

జీవితమందు శాంతికి మహత్తు ఉంది. కాని సుఖానికిలేదు. అందు కని మనుజుడు తాత్కాలికముగా సుఖాన్ని వదలి శాంతిని పొందేటందు లకుని నిద్రను ఆశ్రయించడము జరుగుతుంది.

కాని ఈ నిద్రగూడా మనకు తెలిపేదేమంటే శాంతిసౌఖ్యాలు ఇహలోక సాధనలద్వారా లభించవు, మానవునియొక్క అంతః సమాధానములచే లభించునని తెలియజేస్తుంది.

నిద్రతో మనకు కావలసిన ఆహారము. ధనము లభించదు. కాని అవి రెండు లేకుంటే మనిషికి ఏపనీ జరుగదు. ఏమీ చెయ్యబోలేడుకూడ !

నిద్ర అంతరికమైన ఆనందాన్ని ప్రదానము చేస్తుంది. అందుకని అందరకు నిద్ర అవసరము.

ఈ ఆనందము బాహ్య సాధనలచేత లభించదు. జీవితమున ఆనందము. శాంతి, లభించాలంటే అంతర్ ముఖముగా మునకవేయవలసి ఉంటుంది.

ఎలాంటి సుఖాలను ఆశించక దృఢ. నిశ్చయముతో అంతర్ ముఖముగా మనస్సును మళ్ళించినవారికే అమితానందముతోపాటు శాశ్వతమైన శాంతిగూడా సంప్రాప్తిస్తుంది.

“ప్రేమ ఉన్నత స్థితికి తీసుకెళ్ళుంది.

కామము అదోగతికి చేర్చుతుంది.”

4. సుఖము - దుఃఖము

సుఖదుఃఖాలు తెండు ఒకదానికొకటి ప్రతిభింబాలు. సుఖాన్వేషణకై బయలుదేరిన వ్యక్తులకు ఇంటిలోగిట్టోకి ఆహ్వానించకనే దుఃఖము ఆవరిస్తుంది. వరులకు సుఖాన్ని కలిగించేవారికి, స్వతఃగా దుఃఖాన్ని హిమము చేసేవారికి జీవితమందు నిజమైన సుఖం ఆనాయనముగా లభిస్తుంది.

బావిలోమునిగే ఏతవలగా, వెలుగు నీడల్లాగా సుఖదుఃఖాలు మానవ జీవితములో ఒకదానివెంట ఒకటి వస్తూపోతూ ఉంటాయి. అందుచేత సంసారిక సుఖాలవైపు మనస్సును మళ్ళించేబదులు ఆంతరిక షుఖాలు పొందేటందులకు శ్రమపడాలి. ఎందుకనగా అదే నిజమైన శాంతిని ప్రసాదిస్తుంది. “ఎంతవరకు సంసారిక సుఖాలవైపు ఆద్రులు చాచుతామో అంతవరకు అశాంతియనెడి నిప్పు రగులుకొంటూనే ఉంటుంది.”

నిజమైన సుఖప్రాప్తికొరకు ఎక్కడో తిరగడము వ్యర్థమే! అది మదిలోనే లభించాలి. ఆంతరికమైన ఆనందమే శాశ్వతమైనది. వెలుపలి నుండి లభించే ఆనందము ఒక ఘడియ తరువాత దారుణమైన దుఃఖముగా మారిపోతుంది.

సంసారిక విషయ వాసనలతో ఆనందాన్వేషణ చేయువాడు, చివరికి అత్యంత దుఃఖితుడగుచున్నాడు ఎందుకనగా వానివెంట భోగమనెడి కుద్బాధ అన్నిటికంటే దుఃఖహేతువు !

“ప్రేమతోహడిన ప్రభుస్మరణ

మానవుని పరమాత్ముని చెంతకు చేర్చుతుంది.”

5. వ్యర్థముగా తిరుగుట

ఆనందాన్ని పొందేటందులకు బాహ్యముగా తిరుగుటచేత ఆనందానికి బహులు దుఃఖమే ప్రాప్తిస్తుంది.

నిర్మలానందముకొరకు ఆంతరంగిక దృష్టిని మళ్ళించవలసి ఉంటుంది.

ఇంద్రియాలకు ఆంతర్ ముఖముగా మళ్ళించినచో ఆనందము లభిస్తుంది. ఒకవేళ బాహ్యదృష్టి మళ్ళించినచైతే ఆ సుఖము దుఃఖమందు ముగుగుతుంది.

బాహ్య సాధనలచేత ఆనందాన్ని పొందేటట్లయితే అజీర్ణరోగికి స్వాదిష్ట భోజనముతో అరుచి ఎందుకు కలుగుతుంది ?

ఎప్పుడైతే మనస్సు ఆంతర్ ముఖముగా తిరుగుతుందో అప్పుడే అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని అనుభవించడము జరుగుతుంది.

ఆత్మ స్వరూపములో స్థిరముగ నిలబడకలిగినవారే కాశ్యత శాంతిని, ఆనందాన్ని అనుభవించగలరు.

ఎంతవరకు సుఖ.దుఃఖాలు మనస్సుకు స్వభావిక ధర్మముగా నిలుస్తాయో, అంతవరకు ఆనందము ఆత్మయొక్క సహజధర్మముగా నిలుస్తుంది. అందువలన ఆనందాన్ని అనుభవించేదానికి ఇప్పటినుండే బాహ్యసాధనాలవెంట పరుగులు తీయడము మానుకోవాలి.

“ఎవ్వరైతే ఇతరుల సుఖాన్ని కోరుకుంటారో
వారిపై పరమాత్ముని చల్లని చూపులు నిలుస్తాయి.”

6. మనసుచేసే మోసము

సుఖ-దుఃఖాలు అహంకార-మమకారాలచేతనే కలుగుతాయి.

పిల్లి ఇంటిలోని ఎలుకను పట్టుకపోతే మనిషికి బాధ కనిపించదు. కాని అదేపిల్లి పెంపుడు చిలుకను పట్టుకపోతే చాలా బాధ కలుగుతుంది. ఆ దినం భోజనంగూడా సహించదు మరి. దీనికి కారణం? చిలుకపై మనకుగల మమతానురాగాలు. తిష్టవేసుకోవడమే. కనుక అదే ప్రేమ ఎలుకపైలేదు మరి.

మనస్సు ఏమంటుంది? చిలుక నాది, ఎలుక కాదంటుంది. అనగా మదిలో అహంకారము-మమకారము ఉత్పన్నమై సుఖానుభూతి కలుగుతుంది. “ఎక్కడ మమత ఉంటుందో అక్కడ ఎంత శ్రమ కలిగిననూ కష్టమనిపించదు.” కాని ఎక్కడ మమతానురాగాలు కరువైపోతాయో అక్కడ ఏ కొంచెం కష్టము కలిగినా సహించజాలము.

రాత్రి పదిగంటల సమయమున సాధువుకు భోజనము సిద్ధంచేసే ఓపిక లేనివాడు, రాత్రి పండ్లెండు గంటల సమయములో స్నేహితుడుగా వచ్చిన వ్యక్తికి ఆదరముగా ఆహ్వానించి ఎంతో ప్రేమతో వంటచేసి విండాగింపచేయడము జరుగుతుంది? ఆ వచ్చిన వ్యక్తి తనకు అస్మీయుడు కావడమే మరి.

ఎట్టకేలకు మానవుని మనస్సు అహంకారము, మమకారము, అనే అడ్డుకట్టల నిలిపి వ్యక్తిని చెడుమార్గమున పయనించునట్లు చేస్తుంది.

“వాసనలే పునర్జన్మకు కారణాలు”

7. నాదవంశము

ప్రాచీన కాలమున శిష్యులకు నిస్వార్థ బావముతో విద్యగరపడము జరుగుతూ ఉండెడిది.

నదీ.నదములవలె, చెట్టు.చేమలవలె గురుకులమందలి ఆచార్యులు ఏలాంటి ప్రతిపదాన్ని ఆశించక అన్నపానాలనొసగి విద్యాదానము చేసే వారు.

అటువంటి ఆదర్శ గురుకులములందు విద్యార్జనచేసి ఇల్లుచేరు కున్న విద్యార్థులు గురువు ఋణమును తీర్చుకొనేదానికి గురుదక్షిణ నొసగేవారు.

అదేరీతిన గురుకులమందు విద్యార్జనచేసి శ్రీకృష్ణుడు వినయ విధేయులతో గురువుచెంత నిలుచొని గురుదక్షిణ ప్రదానము చేసేదానికి అభిప్రాయము వ్యక్తపరుస్తాడు. అప్పుడు గురువు సాంధ్రీవని మహర్షి కృష్ణుని దగ్గర చేర్చుకొని ఇట్లా అంటాడు— “శేనెంత ఓపికతో నిస్వార్థముతో మీకు బోధ గావించినానో అట్లానే నీవుగూడా లోభరహితముగా ఇతరులకు విద్యాధరాన్ని దానముచేసి విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడమంటాడు.”

జగతిలో రెండు వంశాలు వ్యాప్తిలో ఉన్నాయి. ఒకటి పుత్ర పరముగా బిందువంశము, శిష్యువరంపరగా నాదవంశము

కురుక్షేత్ర రణరంగమున విషాదముతో కర్తవ్యచ్యుతుడైన పార్థునికి గీతబోధనచేసి, ఉద్యువునికి ఉత్తమ ఉపదేశమొసగియు, శ్రీకృష్ణుడు నాదవంశాన్ని వృద్ధిగావించి నిజమైన గురుదక్షిణ తమ గురుదేవునికి చెల్లించడము జరిగింది.

“ఎవరి జీవితము దివ్యమౌతుందో-

వారు మృతులైన తరువాత దైవత్వాన్ని పొందుతారు.”

8. అహంకారానికి చికిత్స

అహంకారము, సుమతానురాగము, మానవుడిని చెడుమార్గమున నడిపించేందుకు సాధనాలు (పరికరములు)

మనస్సుకు ఈ పరికరాలను దూరముగా నుంచేటందులకు మార్గాలు రెండు. ఒకటి జ్ఞానమార్గము, రెండవది భక్తిమార్గము.

“సర్వస్వాన్ని త్యాగము చెయ్యి ! తనవారు నావారు అని ఎవ్వరిని అభిమానించకు. అందరియందును; ఉపేక్షాభావము కలిగియుండమని జ్ఞానమార్గము చెప్పుతుంది.

అది, అది అనేది ఎందుకు సర్వులలో సర్వేశ్వరుని దర్శించు. అందరితోను నిష్పామ భావముతో స్నేహం చెయ్యమని భక్తిమార్గము చెప్పుతుంది,

అంతేకాదు అర్థరాత్రివేళ ముక్కుముఖము తెలియని వ్యక్తి నీ గృహానికివస్తే వానిలోగూడా పరమాత్మ స్వరూపాన్ని తిలకించి ప్రేమతో సత్కారాలుచేసి నీసోదరునివలె భోజన సౌకర్యాలు కలిగించమంటుంది.

అట్లాచేస్తే నీ జీవితమున సుఖదుఃఖాల బీజారోపణ జరిగిననూ గుర్తించే అహంకార మమకారాలు పరిసమాప్తమౌతాయి.

"జిహ్వద్వారా ఎవ్వరైతే పాపాలు అధికముగా చేస్తారో వారు మరుజన్మలో మూగవారిగా జన్మిస్తారు."

9. అనాసక్తి

"ఎప్పుడూ సత్కర్మ చెయ్యి. పలాపేక్ష కోరవద్దు" ఇది గీతోపదేశం.

ఈ ఉపదేశాన్ని శ్రీకృష్ణుడు నోటితో చెప్పడముకాదు. ఆయన తన జీవితమందు చేసి చూపించాడు.

శ్రీకృష్ణుని జీవితమార్గమును మనం అడుగడుగునా, వరీక్షించి చూస్తే మనకు బోధపడేదేమంటే. ఏ కోరికాలేకుండా సత్కార్యము చెయ్యడము ముఖ్యముగా తెలుస్తుంది.

కలసవధానంతరము ఆయన అనుకుంటే మదురానగరి సింహాసనమే లభించేది. కాని ఆయన అట్లా చెయ్యలేదు. రాజ్యాభిషేకాన్ని, రాజ్య సింహాసనాన్ని తిరస్కరించి కంసుని తండ్రి ఉగ్రసేన మహారాజునకు రాజ్యాధికారాన్ని అప్పగిస్తాడు.

ఎంతటి అనాసక్తి ?

ఆయన కంసుని వధించడము రాజ్యాన్ని అనుబదిస్తామని కాదు. ప్రజల బాధల రూపుమాపేటందులకే !

“ప్రభువుకొరకు, పరోపకారము కొరకు
ఎవ్వరైతే రోధిస్తారో
వారి జీవితములో ఏడ్చుకు చోచెక్కడిది ?”

10. జ్ఞానమార్గము - భక్తిమార్గము

పరిపూర్ణ వైరాగ్యము కలిగితే జ్ఞానమార్గ సాఫల్యము దక్కుతుంది. సంపూర్ణమైన సద్భావన కలుగుతే భక్తిమార్గములో సఫలత కలుగుతుంది.

జ్ఞాని తనకు కష్టసుఖాలు కలిగిననూ ఇతరులకు కలిగిననూ భాధ పడడముగాని, లేక సంతోషించడముగాని చెయ్యడు. ఎందుకనగా సృష్టిలోని ప్రతిదానిపైన మమకారాన్ని వదలడముచేత అన్నిటయందు సమ భావాన్ని కలిగియుండుటవలననూ ఆనందాన్ని పొందుతూ ఉంటాడు.

భక్తుని మనస్సు దీనికి విరుద్ధముగా ఉంటుంది ప్రతి ప్రాణిలోను భక్తుడు దైవాన్ని చూస్తూ ఉంటాడు. అందుచేత అందరి సుఖదుఃఖాలు తనవిగా భావిస్తాడు. అందరిలోను తన దైవాన్ని ఆరాధిస్తూ ఆనందిస్తూ ఉంటాడు.

ఐతే సామాన్య మానవులకు జ్ఞానమార్గము కఠినముగా ఉంటుంది. ఎందుకనగా త్యాగాన్ని గూర్చి వక్కాణించడము చాలా తేలిక. కాని ఆచరణలో నుంచడము చాలా కష్టము, అందుచేత అందరిలో పరమాత్మ ఉన్నాడని అందరియందును సమభావము కలిగియుండడము ఉత్తమమైనదని తెలిపే భక్తిమార్గమే శ్రేష్టము.

“నిరాధారులకు చేయూత నియ్యి.

సదాచారులకు సహకారమియ్యి.”

11. ఉత్తానపాదుడు

ఉత్తానపాదునకు ఇద్దరు రాజులు. ‘సురుచి! రాజుకు ప్రేమ పాత్రురాలు, ‘సునీతి ఉపేక్షితురాలు.

ఒకరోజు ఉత్తానపాదునకు ‘సురుచి’ కుమారుని తన అంకమున కూర్చుండబెట్టుకొనడము జరుగుతుంది. అదే సమయములో ‘సునీతి’ కుమారుడు “ధృవుడు” కూడా తండ్రి తొడపై కూర్చుండబోతాడు. సురుచి మందలిస్తుంది. తల్లి ‘సునీతి’ అజ్ఞానుసారము ధృవుడు అడవికివెళ్ళి తపః శక్తిచేత ప్రభు సాక్షాత్కారము పొందుతాడు.

ఈ ఉత్తానపాదుడు మరెవరోకాదు, తల్లిగర్భాశయములో కాళ్ళను పైకి, తలను క్రిందికి ఉంచి నిద్రించే ప్రాణి !

‘సురుచి’- అనగా ఇంద్రియాలద్వారా అనుభవించే భోగం. ‘సునీతి’ అనగా కోరికలను అదుపులో నుంచుకొను శక్తి స్వరూపము !

ఉత్తమ (ఉద్+తమ్) అనగా ఈశ్వరునిచే వంచితపబడిన విషయానందము. జీవునికి రుచి ఇష్టం. కాని నీతి అనగానే సరిపడదు. అందుచేత ఇంద్రియ ప్రవృత్తిచేత ప్రాప్తించిన విషయానందములో లీనమౌతుంది. నీతి-నియమము, నిగ్రహ జీవనముద్వారా ప్రాప్తించగల బ్రహ్మానందాన్ని ఉపేక్షించడము జరుగుతుంది. తుదకా జీవుడు జననమరణ మనే చక్రములో పడిపోతాడు.

“చమటోర్చి పనిచేసినపుడే పరమాత్ముని
ప్రేమకు పాత్రులమౌతాము”

12. అందరియందు ప్రేమ

శ్రీకృష్ణ భగవానుడు సర్వలను ప్రేమగా చూడడము గొప్ప విశేషము. ఆయనను ప్రేమించేవారియందును, సేవించేవారియందు ఆదరాభిమానాలు చూపడము స్వభావికం. కాని ఆయనకు విషాన్ని కుడిపించిన ‘పూతన’ యందు, దూషించిన శిశుపాలునియందు, ఎదపై కాలితో తన్నిన బృగు మహర్షియగుదును; అమితమైన స్నేహభావము కలిగియుండడము గొప్ప విశేషముకదా ?

బృగు మహర్షి కోపతాపాలతోవచ్చి ఎదపై తన్నిననూ, తన్నిన మహర్షి కాలును ప్రేమతో పట్టుకొని— “నా వక్షస్థలము చాలా కఠోరమైనది. మనీ మీపాదము చూస్తామా ఎంతో కోమలమైనది. నన్ను మీరు తన్నడముచేత మీ పాదానికి చాలా కష్టము కలిగియుంటుంది. అందుకని నాకు చాలా దుఃఖముగా ఉంది” — అని అంటాడు భగవానుడు.

ఎంతటి పవిత్ర భావం !

అందరియందును ఎంత సమభావం !

ఎదపై తన్నినవారికి హృదయములలో సద్భావము కలుగుతుంది.

అప్పుడు భక్తి పెరుగుతుంది.

అప్పుడే జీవితానికి శాంతి దొరుకుతుంది.

“శ్రవణశక్తివే పాపాలు భస్మమౌతాయి.
మదిలోని మైల తొలగిపోతుంది
పరమాత్మునివైపు మనస్సు పరుగులుతీస్తుంది”

13. గురు - శిష్యులు

సాందీపని మహర్షి గురుకులమండు విద్యార్థులు అనేకమంది ఉండే వారు. కానీ శ్రీకృష్ణుడు సుదామునితో స్నేహము చేస్తాడు.

సుదాముడనగా సుయోగ్యమైన ఇంద్రియము కలవాడని....

ఇటువంటి యోగ్యతగల సుదామునితో మైత్రిచేసిన శ్రీకృష్ణునివలె మనముకూడా ఆచరించడము శ్రేయస్కరము.

ఎవ్వరైతే బాల్యదశనుండియూ నిగ్రహశక్తిని కాపాడగలుగు తారో. అట్టివారి జీవితములో “విద్య” స్థిరముగా ఉంటుంది.

ఎవ్వడైతే విద్యార్థి సుఖార్థియై విలాసవంతుడౌతాడో ఆప్పుడు విద్య భస్మమౌతుంది, “నేటి విద్యాలయాలు, విద్యాలయాలు కావు. అవి విలాస మందిరాలు” అని చెప్పక తప్పదు.

వేదాంతాన్ని బోధించే ఆచార్యులు సిగరెట్ కాల్చుతూ ఉంటే—
విద్యార్థులను ఎట్లా సంస్కారవంతులుగా చేస్తారు ?

ఆచార్యుల విలాస జీవితము. ప్రతిదీ అనుకరించే శైశవ దశతోని విద్యార్థుల ఖావి జీవితముపై ప్రభావము తప్పక చూపుతుంది.

అందుచేత చెప్పవచ్చేదేమంటే— ఎవ్వరైతే త్రికరణశుద్ధిగా ఆచ రించి ఉపదేశిస్తారో వారే నిజమైన గురువులు. ఆచరణలేక ఆజ్ఞాపించేవారు గురుపదవికి అనర్హులు.

“ఇతరుల సుఖాలలో పాలుపంచుకోవడం నేర్చుకో”

14. భక్తి

జీవితములో భక్తిని అలవరచుకోవాలని ఉంటే, నీవు అందరినీ ప్రేమించడము నేర్చుకో ?

జ్ఞానాన్ని వృద్ధిచేసుకోవాలనుకుంటావా సర్వస్వాన్ని త్యాగము చెయ్యి ?

అందరిని ఆదరాభిమానాలతో అదరించేవారు అందరిలో పరమాత్ముని దర్శించేవారి భక్తి సార్థకమవుతుంది.

అరటివండుపై గల తోలు (తొక్క) నిస్సారమైతని పారవేయడము జ్ఞానమార్గము. కాని ఆ తోలుగూడా ఉపయోగపడుతుందని భావించి ప్రేమ భావముతో అవుకు తినిపించడము భక్తిమార్గము.

నిరుపయోగమని అరటివండు తోలును విసిరిపారవేస్తే కాలుజారి ఎవరైనా పడిపోవడము జరుగుతుంది. ఇతే దయతో అవుకు తినిపించడముచేత ‘పాలు’ గా రూపాంతరముచెంది జీవితాన్ని పోషించేందుకు వినియోగపడుతుంది.

ఈ రీతిని జ్ఞానమార్గములో అభిమానముతో అప్పుడప్పుడు జారిపడడము జరుగుతుంది. కాని భక్తి మార్గములో ప్రేమాభిమానాలతోపాటు ఆనందానికి ఆనందమూ తోడ్పడుతుంది.

ఒక్కక్షణంగూడా పరమాత్ముని వదలి ఉండక హృదయాన్ని ఎప్పుడూ ప్రభుప్రేమలో ముంచియుండడము నిజమైన భక్తి !

“విషయవాసనలను త్యాగము చేసినపుడే—

బ్రహ్మనందము అనుభవములోనికి వస్తుంది.”

15. జ్ఞానము - ప్రభు ప్రేమ

గోపికలకు ఉపదేశమిచ్చుటకు శుష్కజ్ఞానియైన ఉద్ధవునితో శ్రీకృష్ణుని ప్రేమ పాత్రురాలగు రాధిక ఇట్లా చెప్పుతుంది— “అయ్యా ఉద్ధవా? ఆరుశాస్త్రాలు, నాలుగు వేదాలు చదివిన తరువాత గూడా నీవు సంశయపడతావెందుకు? నీ శ్రీకృష్ణుడు కేవలము మధురానగరిలోనే ఉన్నాడు, నా కృష్ణుడు ఇచ్చటగల చెట్టుచేమలలోని రోమ రోమమునందు నిండియున్నాడు. మరి మధురానగరిలోని కృష్ణునితో నాకేంపని?

అప్పుడు ఉద్ధవుడు ఇట్లా అనుకుంటాడు. “నేను చిలుకమాదిరి అద్యైతాన్ని వరించాను. ఐతే గోపికల ఏ అధ్యయనము లేకయే అద్యైతానుభూతిని సంపాదించారు.”

అప్పుడు ఉద్ధవుడు గోపికల చరణాల స్పర్శింపి కరుణా పూర్ణ స్వరముతో “నాపై కరుణించి నా హృదయాన్ని గూడా శ్రీకృష్ణ ప్రేమలో మునిగేటట్లు చెయ్యండి”— అని పలుకుతాడు.

ప్రభుప్రేమ లేనిదే జ్ఞానం - ధ్యానం వ్యర్థం.

జ్ఞానఫలము ప్రభును తొలగిస్తుంది.

ప్రభుప్రేమ పలికమే వరమాత్మ ప్రాప్తి కలిగిస్తుంది.

వరమాత్ముని పొందలేని ‘జ్ఞానము, భక్తి’ వలన ప్రయోజ

మేమిటి !!

“ఎవరి జీవితము ఆదంబరహితమో.

అతడే నిజమైన సాధువు.”

16. ముల్లును ముల్లుతో తొలగించు

కపిల భగవానుడు తన తల్లి దేవతో ఇట్లా అంటాడు— “ఆమ్మా ప్రపంచము ఏమీకెద్దదికాదు. కాని ఈ ప్రపంచాన్ని చూసే మన మనసు చెడిపోయింది.”— అని అంటాడు.

ముందు మన మనస్సును బాగుపరచుకుంటే ప్రపంచములో మన దృష్టికి ఏ దోషము కనిపించదు.

లౌకికవాసనలచేత పాడైపోయిన మనస్సు అలౌకిక వాసన అనేది వలలో చిక్కుకొని బాగుపడుతుంది.

ప్రాపంచిక కదార్థాలచే పొందే వాసనలను, లౌకిక వాసనలనియు, పరమాత్మను పొందాలనే వాసనలను అలౌకిక వాసనలనియు అంటారు.

హృదయమందు ప్రభువును సాక్షాత్కరించుకోవాలనుకోవడము, స్థిరముగా నిలుపు కోవాలనుకోవడమనే వాసన పుట్టకవస్తే, ప్రాపంచిక వాసనలు నిశ్చయముగా నశించిపోతాయి.

అందుచేత మరలా ఓకమారు చెప్పడము ఏమనిగా— “లౌకిక వాసన అనేది ముల్లును, అలౌకిక వాసన అనే ముల్లుతో తొలగించవలసి ఉంటుంది.

కనుక మదిలో నీవు అలౌకిక వాసనలను నింపుకో? లౌకిక వాసనలు వాటంతట అవే అనగారిపోవడము జరుగుతుంది.

“శరీరము మృత్యువాతపడగానే ముక్తి లభించదు-

మనస్సు మృత్యువాత పడినప్పుడే ముక్తి ప్రాప్తిస్తుంది.”

17. ఆశీర్వాదము

కోరితే దొరికేదికాదు ఆశీర్వాదము. పెద్దలను నేవించడము వానినంతోషపరచి, వారి హృదయాల ద్రవీభూతము చేసినపుడే ఆశీర్వాదము ప్రాప్తిస్తుంది.

ద్రవీభూతమైన హృదయముతో గురుజనులనుండి వచ్చేవాక్కు-శుభమును కలిగిస్తుంది.

సాందీపని మహర్షి గురుదక్షిణ రూపములో విద్య అనెడి వంశాన్ని ఎృద్ధి చెయ్యమని అడుగుతాడు శ్రీకృష్ణున్ని. కాని గురువత్ని ఆకాంక్ష ఏమిటంటే— “సాగరమున ముంచి చనిపోయిన పుత్రుణ్ణి పునరీవితుడినిచేసి బిందువంశాన్ని ఉద్ధరించమంటుంది. వెంటనేశ్రీకృష్ణుడు సముద్రము చెంతచేరి గురుపుత్రుడిని తల్లిచెంతకు చేర్చుతాడు. బాలుణ్ణి గురువత్ని ముందు చేర్చినపుడు కృష్ణుడు చూపిన వినయ-విధేయతలు, చూసి గురువత్ని ద్రవీభవించిన హృదయముతో— “శ్రీకృష్ణా సర్వదా నీకు విజయము వరిస్తుంది. నేను ఆశీర్వదిస్తున్నాను, నీ ఇంటిలో లక్ష్మి, సీ జిహ్వపై సరస్వతి, జగత్తులో నీ కీర్తి పెరుగుతుంది”— అని ఆశీర్వదిస్తుంది.

హృదయపూర్వకముగావచ్చే ఆశీర్వాదములు ఇట్లా లభిస్తాయి. ఇలాంటి ఆశీర్వదనాలే ఫలిస్తాయి కదా !

“మనస్సు మృత్యువాత పడడమే మోక్షము”

18. మంత్రము - యంత్రము

మనస్సు నీరులాంటిది

ఏ ప్రకారముగానైతే నీరు ఘట్టనుండి పల్లానికి జారుతుందో

అలాగే మనస్సు ప్రాపంచిక విషయాలచే

ఆకర్షింపబడి పతనమార్గమువైపు పయనించడము

ఇష్టపడుతుంది.

నీటివలెనే మనస్సుగూడా తుచ్చమైన సంసారిక విషయాలలో కొట్టుకపోయే సంవదకొరకు యోచించుతూ ఉంటుంది.

ఈ అలవాటే పాపకర్మలవైపు ప్రేరేపించుతుంది. ఎప్పుడైతే మదిలోని ఈ అలవాటు నశించి ఊర్ధ్వముఖముగా ప్రేరేపించబడుతుందో, అప్పుడే జీవితానికి శాంతి, సంతోషాలు పల్లవిస్తాయి.

ఐతే మనస్సును ఊర్ధ్వముఖముగా త్రిప్పడము ఎట్లా?

క్రిందికి పారేసితిని యంత్రముద్వారా నిరోధించినపుడు నీరు పైకి చేరుతుంది. ఈరీతిన పతనావస్థనందున్న మనస్సుకు పరమాత్మయనెడి మంత్రము దొరుకునో అప్పుడు మనస్సు ఊర్ధ్వగామియై ప్రభు సన్నిధిని చేరుకుంటుంది.

అందుకని మనస్సును ఎల్లవేళలా మంత్రముతో ప్రభునామ స్మరణలో నీమగ్నము చెయ్యి? అప్పుడా పరమాత్మ సన్నిధికి చేరేటందుకు శక్తి ద్విగుణీకృతమౌతుంది.

అనేక పుస్తకాల చదివి మస్తకాలు పాడుచేసుకున్ననూ, అనేక తీర్థయాత్రలు సలిపిననూ ‘మనస్సు’ బాగుపడదు. మనస్సును మంత్రముతో స్నేహము చేయించినపుడే బాగుపడుతుంది.

"ఎక్కడ బేదభావాలుంటాయో
అక్కడే భయభీతులు కనిపిస్తాయి,"

19. కంసుడు

మధురానగరము ఎంతవరకు కంసుని ఆధిపత్యము క్రింద ఉందో,
అంతవరకు అక్కడి ప్రజలకు సుఖ-శాంతులు లేవు.

ఈ పీడిత జనావళికి సుఖ-శాంతులు కలిగించేటందులకు
శ్రీకృష్ణుడు కంసుని వధించడము జరిగింది.

ఈ కంసుడు ఎవ్వరు ?

అ సీ, ప్రాప్తి- అనే పేరుగల ఇరువురి వత్సులకు పతి కంసుడు.

అ సీ అనగా ష్యాంక్ (ధనాగరము) లోని బేలెన్స్ అని అర్థము.
ప్రాప్తి అనగా సంపాదన అని అర్థం.

"నావద్ద ఎంత ధనమున్నది ? దీన్ని పెంపొందించేటందులకు
ఇంకా సంపాదించాలి" — అనే ఆలోచన ఎవరి మనస్సులో సర్వదా
ఉంటుందో అట్టి 'లోభి' ధనార్జనకొరకు న్యాయన్యాయాలని విచారించని
వ్యక్తినే "కంసుడు" అని చెప్పతారు.

'కం'. అనగా సుఖమని 'స' అనగా సంహరించడమని అర్థము.

ధనార్జనకొరకు, ధనాన్ని వృద్ధిచేసేటందుకు దుర్మార్గాన్ని ఆచ-
రించుతూ తన సర్వసృఖాలను స్వయముగా శాశనము చేసేవాడే
"కంసుడు."

అటువంటివాని జీవితముతో శాంతి దుర్లభము. ఎందుకనగా వాని
జీవితమున అశాంతి జన్మిస్తుంది.

“మనస్సును ప్రభుప్రేమతో విలీనము చెయ్యి.

మనస్సు చనిపోతుంది. జీవితము తరిస్తుంది.

20. వాసన

ఇష్టమొచ్చినట్లు భోగాన్ని అనుభవించినా, తృప్తి ఉండదు.

ఏయే భోగాలననుభవిస్తామో, ఆయా వాసనలు పెరుగుతూ ఉంటాయి.

ఆగ్నికి ఆహుతి ఇచ్చేకొలది ఎట్లా శాంతించదో అట్లానే భోగాలను అనుభవించిననూ వాసనలు శాంతించవు.

వివేకము నిగ్రహము కలిగినపుడే వాసనలు రగులుతూనే ఉంటాయి. భోగాలు అనుభవించడము మానుకుంటే వాసనలు వాటంతటవే దూరమౌతాయి.

అందుకని ఇప్పటినుండే వాసనలకు భోగాలనందించడము నిరోధించి వివేకముతో నిగ్రహము కలిగియుండి శాంతిని పొందే సంకల్పము నింపుకో ?

- 0 -

*ఏమె తలలోనైతే భగవానునికి బదులు
అభిమానం ఉంటుందో వాడు చాలా
దుఃఖితుడౌతాడు."

21. కర్మభూమి

ధనముచేతగాని అధికారముచేతగాని శాంతి లభించదు. సమత, సంతోషము, స్నేహముద్వారా ప్రభువును దర్శించితే శాంతి ప్రాప్తిస్తుంది. పరమాత్మ దర్శనము మానవశరీరముతోటే లభిస్తుంది. పశుశరీరాంకు లేక దేవతాశరీరాంకు ఈ అదృష్టములేదు.

పశువులకు జ్ఞానములేదు. కనుక ఆ దౌర్జన్యజీవులు ఏమిచేస్తాయి ? బుద్ధి ఉండి పుణ్యపలముచేత సర్వసౌఖ్యాలు అనుభవించే దేవగణానికి గూడా పరమాత్మ దర్శనము దుర్లభము.

దానికి కారణము. స్వర్గము కేవలము భోగభూమి కావడమే ! చేసిన పుణ్యపలము ఆక్కడ వ్యయముకావడము జరుగుతుంది. కాని నూతనముగా సత్కర్మ చేసే ఆవకాశము మృగ్యము.

భరతభూమి కర్మభూమి ! ఇక్కడ మానవులు సత్సంగము, సత్కర్మ, లేక నామ సంకీర్తనలద్వారా పరమాత్మను పొందుతారు.

అందుకే స్వర్గములోని దేవతలుగూడా భరతభూమిలో జన్మించే దానికి అహర్నిశలు అర్రులు చాచుతారు.

“సంసారిక కార్యక్రమాలలో సతమతమౌతూ ఉన్ననూ
మనము భగవంతుని మరువకూడదు.
సర్వదా ఈ విషయాన్ని మదిలోనుంచుకో.”

22. ప్రైసాకాదు - కావలసింది ప్రేమ

హిరాణ్యక్షుడనగా, అర్థం సువర్ణంపై దృష్టిని ఉంచిన లోభియని
అర్థము.

నేత్రాలయందు వాత్సల్యం ఉండుకో? ప్రైసలుకాదు. నయ
నాలతో అమృతాన్ని కురిపించాలి.

ఎవ్వరి నయనాలలో ధనము తిష్టవేసుకొని ఉంటుందో, వాడు
చాలా పాపము చేస్తాడు. ఎందుకనగా పాపానికి తండ్రి లోభంకనుక !

లోభం దినదినమూ పెరుగుతూపోతుంది. లాభముపొందేకొలది
లోభము సంతోషపడదు.

లోభి దైవమందిరము వెళ్ళినా వానిదృష్టి కేవలము ధనముపైనే
ఉంటుంది

దృష్టిలో ధనాన్ని ఉంచుకోవడము, చాలా పాపము. భూమాత
రసాతలానికి చేరుకొంటుంది. అందుకని నయనాలతో చూడవలసింది,
ధనాన్నికాదు— వాత్సల్యం !!

“నీవృత్తి నిర్వర్తించేటపుడు ధర్మాన్ని విస్మరించకు”

23. సత్కర్మ - సద్భావము

సద్భావముతో సత్కర్మచేస్తే శాంతి ప్రాప్తిస్తుంది. ఎవ్వరైనా చెడుతలంపుతోచేసిన సత్కర్మ దుష్కర్మగా పరివర్తన చెందుతుంది.

సత్కర్మవెంట అత్యంత సద్భావము ఉంచేనే ఫలితము దక్కుతుంది.

ఈశ్వరరాధన తరువాత విశ్వశ్రేయస్సు కొరకు సద్భావముతో ప్రార్థనచేస్తే పరమమాత్ముడు సంతోషిస్తాడు. పిల్లల శీమము నీవు కోరితే, ఈశ్వరునకు కోపము ఎందుకుంటుంది? కాని నీ శత్రువుల పిల్లలగుర్చి చెడుగాయించిస్తే మాత్రము పరమాత్మ తప్పక కోపిస్తాడు.

కారణమేమంటే పిల్లలు ఎవరిపిల్లలైనా, పరమాత్మ స్వరూపులే కనుక !

మనము ఈశ్వరుని ఎదుటనే ఈశ్వర స్వరూపులైన పిల్లల చెరువునుకోరితే పరమాత్ముడు ఎట్లా సహిస్తాడు ?

ఇతరులకు కీడు కలగాలనిచేస్తే ఏ సత్కార్యమైనా సత్ఫలితానికి బదులు దుష్ఫలితాన్నే ప్రసాదిస్తుంది— దక్షుడుచేసిన యజ్ఞములాగ !

“పండితుడైనా జ్ఞానియైనా శాంతి దొరకడము దుగ్గభము”,
 భక్తిలో నిమగ్నమైనపుడే శాంతి లభిస్తుంది.”

24. నేత్రాలు - మనస్సు - జీవితము

ఎవరి నయనాలు చెదిరిపోతాయో వారు సర్వస్వాన్ని పోగొట్టుకుంటారు. పాపమునకు అంటుతూ ఉండంటే అది నేత్రాల ద్వారానే మదిలో ప్రవేశిస్తుంది. తరువాత వాక్కులో కలిసిపోతూ ఉంది. ఆ తరువాత చేష్టల్లో ప్రతిపలిస్తుంది.

నేత్రాలు బ్రహ్మత్వము చెందితే మనసు పాడైపోతుంది. మనసు పాడైపోతే జీవితముగూడా చెడిపోతుంది.

రావణుని నేత్రాలలో కామము ఉంది. హిరణ్యాక్షుని కన్నులలో లోభము చోటుచేసుకుంది. అందుచేత వారి మనస్సు చెడిపోయింది. జీవితము వ్యర్థమైంది పేరు పాడైపోయింది.

రావణుడని. హిరణ్యాక్షుడనే పేరు తమ బిడ్డలకు ఎవరైనా పెట్టుకున్నారా ? అట్లా పిలిచేదానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా ?

హిరణ్యాక్షుడు భూమండలాన్నే కాదు, స్వర్గాన్ని గడగడలాడించిన వాడు. కాని అతని పాలనలో ప్రజలు చాలా కష్టపడ్డారు.

అనేక పాపాలుచేసిన లోబియైనరాజు రాజ్యపాలనచేస్తే ప్రజలు అత్యంత దుఃఖాన్ని అనుభవిస్తారు.

అటువంటి హిరణ్యాక్షు లు మనదృష్టితో పడకూడదు. జీవితమున ప్రవేశించకూడదు. వివేకముతో “ప్రవేశము” — అనే బోర్డు తగిలించి జీవితాన్ని సంతోషసాగరముగా మలచుకో ?

“ఎవ్వరైతే సుబాన్ని అనుభవిస్తారో—

చాను దుఃఖాన్నిగూడా అనుభవించవలసి.

ఉంటుంది.

25. సద్గురు శరణు

సద్గురువుద్వారా మనకు దీక్ష లభించినంతవరకు జీవితము పవిత్రము కాబోదు.

పరమాత్ముడుకూడా మనిషిగా జన్మిస్తే దీక్షపూనేటందులకు సద్గురు శరణు కోరుతాడు.

సద్గురువు, సంసార సాగరములో మాయారూపములోని మకతి బారినుండి మనిషిని ఉద్ధరిస్తాడు.

నేడు అలాంటి సద్గురువులను ఉపేక్షించడము జరుగుతూ ఉంది. కేవలము పుస్తకాలు చదివి మనుజులు తమ మస్తకాలను ఖాళీ చేసుకుంటున్నారు.

పుస్తకాలయందలి జ్ఞానాన్ని సంపాదించి స్థిరముగా ఉంచుకోవాలన్నా, సద్గురువుయొక్క కృప ఉండాలి.

ప్రయత్నించి సాధించిన జ్ఞానము అభిమానాన్ని పెంచుతుంది. వ్యక్తిని చెడుమార్గాన మళ్ళిస్తుంది. కాని సద్గురువు కృపద్వారా లభించిన జ్ఞానము మనల వినయము, వివేకము, సద్గుణము, సదాచారమువైపు తీసుకెళ్ళుతుంది.

జితేంద్రియుడు, సర్వజ్ఞుడనూనైన సద్గురువు స్థంభరించేబోటు జ్ఞానతీర్థముతో సమానము. నేటి సమాజమందు అలాంటి సద్గురువు లభించనిచో ప్రాచీన మునీశ్వరులను, జ్ఞానులను, సద్గురువులుగా భావించి సత్కరమువారి శరణు వేడుకొనుము.

“నేను అల్పజ్ఞి కాను,

నేను శుద్ధచైతన్యమైన పరమాత్మయొక్క అంశాన్ని”

26. ప్రభుప్రేమ

సంసార సౌఖ్యాలు చక్కగా అనుభవించిన తరువాత పరమాత్మనియందు భక్తికలిగి యుండుము.

భగవంతుని తోటి సంపర్కము సంసారజంధాల నుండి విముక్తిని కలిగిస్తుంది. పరమాత్మని బంధించి నీముందుంచుతుంది. గ్రామమున చాలామందికి వ్యాధిసోకవచ్చు. కాని మనము మన బంధుమిత్రులకు సోకినపుడు మాత్రమే యోగక్షేమాలు వెల్లడము జరుగుతుంది కదా?

ఈరీతిన పరమాత్మనితోటి స్నేహము నీ యోగక్షేమాలు నిర్వహించుతుంది.

ఎలాగైనాసరే శ్రీమంతునితోటి స్నేహమువాంఛిస్తారు చాలామంది స్వలాభంకొరకు. శ్రీమంతునితోటి స్నేహం ధనాన్ని ఇవ్వగలదు. కాని శాంతిని చేకూర్చగలదా?

శాంతి పరమేశ్వరునితోటి సంపర్కముతోనే లభిస్తుంది.

ప్రభువుతోటి సంబంధముచేత లక్ష్మీవతితోపాటు లక్ష్మీదేవిగూడా మన ఇల్లు వెతుకుతూ పరుగులుతీస్తూ వస్తుంది.

అందువలన చెప్పేదేమంటే అగణితమైన ఈశ్వర రూపాలలో (నామాలలో) ఏదో ఒక రూపాన్ని (నామాన్ని) ఎంచుకొని భక్తికలిగి యుండుము. ఈ సంబంధము ఎల్లప్పుడు ప్రభువుతోటి సంపర్కాన్ని కలిగించి తన్మయత్వాన్ని వృద్ధిచేస్తుంది. ప్రపంచాన్ని మరపిస్తుంది. ధన్యులచేస్తుంది.

“మనస్సు బలపడేదానికి

మంచి ఔషధం— మంత్రజపం”

27. ఘనశ్యాముడు

జగత్తు అంతాగూడా సరిక్రొత్త రంగుల్లో మెరిసిపోతూ ఉండే పరమాత్ముడు మాత్రము ఘనశ్యామ రూపము ధరించేందుకు ఎందుకు ఇష్టపడినట్లు?

మలమలమాడే గ్రీష్మఋతువులో అధికతాపానికి భూమి విలవిలలాడిపోతుంది. భూమిలో చల్లిన దాన్యపు విత్తనాలు మాడిపోతూ ఉంటాయి.

అన్నపానాలు లేకుంటే మనము ఎట్లా జీవించగలము? ఈలాంటి దారుణావస్థతో బాధపడే ప్రతిప్రాణి ఆకాశమువైపు అర్రులువాచి ఎదురుచూస్తూ ఉండడము జరుగుతుంది. ఆ సమయములో సప్తవర్ణి ఆభూషణాల చేత అలంకరింపబడిన మేఘానికి కరుణ కలుగుతుంది. విశ్వజన శ్రేయస్సుకొరకు ఏరితిన పరమశివుడు విషపానము చేయడం జరిగిందో అదేరితిన మేఘం సముద్రములోని ఉప్పునీటిని పీల్చుకొనడము జరుగుతుంది. అప్పుడు సప్తవర్ణ మేఘము అశుభకరముగా నల్లగా మారినా, దానిలోని ఉత్సాహము మాత్రము తక్కువేమీ కాదు. సముద్రములోని ఉప్పునీటిని పుక్కిట పట్టుకొని ఉప్పును మాత్రము తనతోనే దాచుకొని నిర్మలమైన జలమును భూమిపై కురిపిస్తుంది.

ఇదిచూచిన ప్రభువు ఇట్లా యోచిస్తాడు— “నేనూ పుడమిపై మంగళ కార్యక్రమాల నిర్వహించ అవతారాన్ని దాల్చవలసియుంది. కనుక అటువంటి ఘనశ్యామ రూపము దాల్చుతాను.”— అని అనుకుంటాడు.

“వరమాత్మ వదార్థముచేత కాదు—

ప్రణామంచేత ప్రసన్నమౌతాడు.”

28. దుర్లభమైనది దేహము

క్షణభంగురమైనది ఈ మానవదేహము.

నీటిపైని బుగ్గవలె అది పుట్టుతూ ఉంటుంది. వగిలిపోతూ ఉంటుంది. “దుర్లభోమానుషేదేహ” — అని శాస్త్రాలు తెలియజేయడమే కాదు, జ్ఞానులు వివరించియున్నారు.

దీనికి కారణము? — ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్షాలు, అనునాలుగు పురుషార్థాలు, మానందేహాన్ని అంటిపెట్టుకొనియున్నాయి. మానవదేహము వరమాత్మ ప్రీతిచేత బంధింపబడియుంది. ఈలాంటి దుర్లభమైన దేహాన్ని మాతాపితలు మనకు ప్రదానముచేశారు. మరి మనము ఎప్పుడైతే వా కృతజ్ఞతలు తెలిపిరామా? ఎప్పుడైతే వారికి మనము ప్రాతఃకాలమున నమస్కరించామా? వృద్ధాప్యములో వారికి మనము ఏ చిన్న పనినైనాచేసి సహకరించామా? సేవ చేశామా?

మాతాపితలే సాక్షాత్తు దైవస్వరూపులు వారిని కష్టపెట్టిన వరమాత్మ మనపై కరుణ చూపడు. కరుణతో కూడిన వారి చూపులు ఆశీర్వాదాలు అనే ఆమృతపు జల్లులతో మనయొక్క జీవనవల్లరి (జీవిత మనే మొక్క) పుష్పిస్తుంది. ఫలిస్తుంది!

పితృభక్తి ప్రభావముచేత వుండరీకుడు, విఠలనాథుని ఇటుకపై నిలబెట్టిగలిగాడు. శ్రవణ కుమారుని మాతాపితల సేవను చూచికదా. పరందామును భూమిపై ఆవిర్భవించడము! కనుక దుర్లభదేహమని చులకనగా చూడకు, దీన్ని ప్రాప్తింపచేసినిట్టి మాతాపితలను మరువద్దు.

“వదనముతో హృదయములోని భావాలు
సంగమింపజేసినపుడే సార్థకం.”

29. నీవు సేవకుడవు కాదు - యజమానివి

జ్ఞానస్వరూపుడగు కపిల భగవానుడు “కర్థముడు”- దేవహాతులను పుత్రుడుగా అవతరిస్తాడు. కర్థముడనగా, ఇంద్రియాలనణచువాడు, జితేంద్రియుడని అర్థం.

అత్యు ఇంద్రియాలకు సేవకుడు కాదు. యజమానియొక్క కర్తవ్యము ఏమిటి? సేవకుని గుప్పిటిపట్టి వని చేయించడము.

కనుక కర్థమునివి కావాలంటే ఇంద్రియాలద్వారా జరిగే ప్రవృత్తులను, మోహాన్ని విసర్జించాలి.

ఇంద్రియాలు ఏమికోరుతాయో వాటినిన్నింటిని నిషేధించాలి.

నిగ్రహాన్ని పాటిస్తే జీవితములో జ్ఞానమువచ్చి చేరుతుంది. లేకుంటే నయరాలు, నాలుక మనలను బ్రహ్మత్వములోనికి ఈడ్చక పోతాయి.

ఒకవేళ ఇంద్రియాలు నిన్ను యాచిస్తే వాటికి గట్టిగా చెప్పు— “నేను నీ సేవకుడను కాను. యజమానిని. సర్వేశ్వరునకు మాత్రమే సేవకుడను.”— అని చెప్పు.

జ్ఞానస్వరూపుడైన కపిలుని నీ హృదయాంగనములోనికి పిలువాలనుకుంటే. “కర్థమునివి”— కావాలి. ఒక్కొక్క ఇంద్రియాన్నే వశపరచుకో? నిగ్రహమువ్వారా నేత్రాలు మనస్సులయొక్క శక్తిని పెంపొందించు తరువాత మంచి మనస్సుతో సత్కర్మలాచరించు.”

“వరమాత్ముని సర్వదా వెంటనుంచుకో”

అప్పుడే

జీవితము సఫలమౌతుంది.”

30. సంపద కలిగెనా... జాగ్రత్త

“గోకులమునందు నగ్నముగా నందరించే శ్రీకృష్ణుడు “కంస” వధానంతరము మదురాధిపతిజీతాడు.

ఆయన కాశ్యముందు అపారమైన ఐశ్వర్యమువచ్చి చేరుతుంది. అయినను ఆయన తన సుఖ-దుఃఖాలలో పాటవండుకునే స్నేహితుల, గోప-గోపికలను మరువలేదు.

ఆపద కలిగినపుడు భయ-భీతులు కావడము అవసరము. ఎందుకంటారా— వివేకము మనలో మేల్కొనడము జరుగుతుంది.

కాని సంపదకలిగితే మనము చాలా జాగ్రత్తపడడము అవసరమౌతుంది. ఎందుకనగా సంపద కలిగితే అహంకారమనే జ్వరం పుట్టుక రావడముతో ఈశ్వరుడు మదిలో మెదలడు. వివేకము నశించి జీవితమనే ‘రసం’ ఎండిపోతుంది.

అందుకని జ్ఞానులు— “సంపదవచ్చి చేరగానే జాగ్రత్తపడవించు. వివేకమును, విశ్వనాథుని విస్మరించకు? సంపదలు, అపదలు, మార్పు చెందుతూ ఉంటాయి. ఏదీ స్థిరముగాదు. అనేది తెలుసుకోమంటారు.

“కదాశ్రవణము జరిగాక - జీవితమున మార్పు
జరగాలి.”

31. అందరిలో హరిని దర్శించు

ప్రతిజీవికి శ్రీహరిని దర్శించాలనే కోరిక ఉంది.

ఆ కోరిక తీర్చుకునేందుకు ఈభూమిపైకి రావడము జరిగింది.

ఈ తపన ఈడేర్చుకునేదానికే మంచిరమువెళ్ళి దేవతా విగ్రహాన్ని
దర్శిస్తాము.

విగ్రహ దర్శనం సామాన్యమైన దర్శనం మాత్రమే, అక్కడ
పరమాత్ముని తేజోమయరూపం అగుపించదు.

ప్రతిచోట, ప్రతివారిలో పరమాత్ముని దివ్యమంగళ రూపము
దర్శించడము— అసాధారణ దర్శనం. ఎందుకంటేరా, వారు ప్రభువు
యొక్క చైతన్యవంతమైన ప్రతిరూపాలు.

అందరిలోను భగవంతుడిని దర్శించడముతో జీవితము ధన్యమౌ
తుంది. ‘శ్రీ’ యని, పురుషుడని తేజాచూపక అందరూ దైవస్వరూపులని
తిలకించు ?

“ఈ శరీరమే నాదికానపుడు

మరి ఈ ధనం నాదెట్లా బాతుంది!”

32. జ్ఞానము - భక్తి

నేడు చాలామంది మహాత్ములు జ్ఞాన, వైరాగ్యాలగూర్చి చాలా గొప్పగా మాట్లాడుతూ ఉంటారు. కాని ఏ కొంచెము నష్టము సంభవించినా కోపతాపాలతో మండిపోతారు.

శాంతిని పొందించి సర్వులకు విపరీంచవలసిన జ్ఞానులే కోపతాపాలకు ఆశ్రయము కలిగిస్తే మరి వారిని జ్ఞానులని ఎట్లా అనుకోవాలి ?

జ్ఞానాన్ని పొందడము — ప్రతిప్రేమను పొందడము, చాలా కష్టము. ఐననూ ఈ రెండూగూడా శ్రేష్టమైనవి. దేనికి ఏదీ తక్కువ కాదు.

భక్తికి జ్ఞానము అవసరము. జ్ఞానానికి భక్తి ఎంతో అవసరము. భక్తియే లేకుంటే జ్ఞానం కుంటిదైపోతుంది. జ్ఞానం లేకుంటే భక్తి గుడ్డిదైపోతుంది.

ఎక్కడెక్కడ దృష్టి పడుతుందో, అక్కడక్కడ పరమాత్మను దర్శించాననే ధృఢ సంకల్పము కలుగుతుందో, అదే జ్ఞానం.

జీవితము సార్థకమయ్యేందుకు అలాంటి జ్ఞానం, అటువంటి భక్తి ఎంతో అవసరం.

“దేశమంతా దుఃఖములో మునిగియుంది.

ఎందుకలా ?

జతిలు జగన్నాదుని మరిచారు.

ఆయన చేసిన ఉపకారాన్ని మరిచారు.”

33 భాగము

మృత్యువనగా అర్థమేమి ? భగవంతునకు చెల్లించవలసిన ఆదాయపు పన్ను కట్టవలసిన గడ్డు.

మృత్యువనగా—పరమాత్మునిచెంత జీవితములో భాగాన్ని పంచవలసిన సుదీనము.

భగవంతునకు చెల్లించవలసిన భాగములో తూకము (వాటా) సరిగా ఉన్నప్పుడు భయముదేనికి ?

ఆదాయపుపన్ను చెల్లించునపుడు మానవుడు ఏమిచేస్తాడు ? దేవాలయమెక్కి, పరమాత్ముని చరణాలకు ప్రణమిల్లి, కానుకలర్పించి “దైవమా అధికారి (ఆఫీసర్) గారి కన్నుల్లో దుమ్ముచల్లినా వ్యాపారము సాగేటట్లుచూచి నన్ను రక్షించు” — అని అంటాడు.

మనముచేసే పాపకార్యాలు పరమాత్మునికి అంటకట్టడము చేస్తాం.

మనిషి, మనిషిని మోసము చెయ్యవచ్చు. కాని సర్వేశ్వరుని మోసగించలేడు. పరమాత్మ సర్వార్యామికనుక అంతా తెలుసుకుంటాడు.

జీవితమనే చదరంగమున గలాటా (గలబ) లేకుండా ప్రతి సన్నిధిని చేరేముందు, భయంలేకుండా సంసిద్ధముగా ఉండాలి.

“భగవానుని సేవకుడు ఎప్పుడూ

నిర్భాగ్యుడు కాదు.”

34. భక్తితో కూడిన జ్ఞానము

శ్రీకృష్ణుని విరహతాపముతో రేగిపోయిన గోపికలకు ఊరట కలిగించేటందులకు ఉద్భవుడు ఏమేమూ చెప్పతాడు. సతతము శ్రీకృష్ణ సాన్నిధ్యముతో మునిగితేలే గోపికలకు ఉద్భవుడు శుష్క వేదాంతము తలకెక్క లేదు.

కారణమేమనగా దంబముతోకూడిన ఉద్భవుని జ్ఞానబోధ వారికి నిస్సార మనిపించింది.

“జ్ఞానము” మంచిదే— అభిమానముతోకూడిన జ్ఞానము మంచివి కాదు

అభిమానము తోటి జ్ఞానం చాలా పాపాలు చేస్తుంది. ముంకిపైన వాలిన ఈగలాగా, అభిమానము ఇతరుల గుణదోషాల నెంచడము అలవాటు చేసుకుంటుంది. అలాంటి నిస్సారమైన జ్ఞానము మనకెందుకు !

భక్తితోకూడిన జ్ఞానముద్వారా పరమాత్ముని తెలుసుకోవాలి.
 “సత్పురుషునికి కాలము చాలా విలువైనది”

35 భక్తిమయ వ్యవహారము

భక్తి ఎల్లప్పుడు కలిగియుండాలి. దారిలో నడిచేటప్పుడు, అంగడిలోకూర్చొని వ్యాపారము చేసేటప్పుడు, బండిలో ప్రయాణము చేసేటప్పుడు, ఒక టేమిటి— సర్వకాల సర్వావస్థలయందు, సర్వము వ్యాపించియున్న పరమాత్మునియందు భక్తికలిగి యుండాలి.

వ్యాపారి వ్యాపారము చేస్తాడు. అందులో ఏదోషము లేదు. న్యాయమైన లాభము పొందడము పాపముకాదు, కాని బేరగాని అజ్ఞానమును, మూర్ఖత్వాన్ని ఆసరాచీసుకొని వాడిని దోచుకోవడము మహాపాపము.

ప్రతి కార్యక్రమములోను పరమాత్ముని తలచుకొని కార్యాన్ని ఉపక్రమించు— నీ వ్యాపారమంతా భక్తిమయమౌతుంది.

పరమాత్మార్చితమైన కార్యముచేస్తూ ఉంటే నీవాక్కు సత్యవాక్కు అవుతుంది.

భక్తి ఏ రెండు మూడు గంటలోచేసేది కాదు. ఇరవై నాలుగు గంటలూ ఆచరించాలి.

సీవృత్తిని భక్తిమయము చేయాలి.

“ప్రభుభక్తుడు

సుఖములో పొంగేవాడు కాదు.

దుఃఖములో కుంగేవాడు కాదు.”

36. ఎక్కడ భేదము ఉందో - అక్కడే భయం

ప్రతిప్రాణిని ఎప్పుడైతే భగవద్భావముతో చూడడము అలవాటు, చేసుకుంటాడో; అట్టివాని మనస్సు ఎప్పుడూ చెడిపోదు.

అట్టి సత్పురుషులకు ఎవ్వరూ విరోధులూ ఉండరు.

జ్ఞాని చైతన్యరహితముతోనూ పరమాత్ముని దర్శిస్తాడు. ఎందుకనగా జ్ఞానులు పరబ్రహ్మతత్వాన్ని పరబ్రహ్మ దృష్టిని కలిగినవారు కాదు.

ప్రకృతిలో జడాజడ పదార్థాలయందు, సర్వదా ఎవరైతే ‘హరి’ ని దర్శిస్తారో వారు ఎప్పుడూ ప్రభు వినియోగాన్ని అనుభవించరు.

అన్నింటా హరిని దర్శించేవారి జీవితము పరమాత్మలో లీనమౌతుంది హరినొక్కడినే దర్శించడముచేత భేదభావాలు తొలగిపోతాయి.

ఎక్కడ భేదభావముందో అక్కడ భయం ఉంటుంది.

కాటుజేసేందుకు వచ్చే తక్షకునిలోగూడా పరమాత్ముని చూడడముతో పరీక్షితులకు మృత్యువన్ననూ భయములేదు.

“ఎవ్వరి మనస్సు బంగారుపై వుంటుందో—

వాడు

రావణుడు.”

37. ప్రతివారిలోను పరమాత్మ దర్శనము

ప్రకృతిలోని జడ పదార్థాలలోను చైతన్యముగల శ్రీ-పురుషులలోనూ భగవత్ దర్శనాన్ని పొందేదానికి అలవాటు చేసుకో ?

ఈ అలవాటు కలిగియుంటే నీకు ఈ జగత్తునందు ఎవ్వరూ శతృవులుండరు. ప్రపంచములోని మరి ఏ వస్తువుపైగూడా నీ మనస్సు చెడిపోదు.

గో స్వామీ తులసీదాసు తానువ్రాసిన శ్రీరామచరిత మానసీనందు ఈ విషయాన్నే వ్యక్తంచేశారు.

“సీయారామయసబ్ జగ్ జానీ।

.కరహు ప్రణామ్ జోరీ జగు పానీ॥

ప్రతివారిలోను పరమాత్మ నివాసముంటే వైరం ఇంకెవ్వరితో ఉంటుంది ? ఎందుకుంటుంది ?

ప్రతిప్రాణిలోను జగదీశ్వరుని దర్శించుటచేత శాంతి లభిస్తుంది

“ఎవనికైతే పాపభీతి కలుగదో—

వానిమదిలో శాంతియుండదు.”

38. గృహస్థాశ్రమము చ్చారానె పరమాత్ముని పొందు

సంసారమును వదలిపెడితేగాని భగవత్ప్రాప్తి లభించదని మనకు భాగవతము చెప్పడము లేదు.

సంసారమును వదలవద్దు. ఐతే సంసారముపై మమకారమును విసర్జించమని భాగవతము మనకు తెలియజేస్తుంది.

ఇల్లుగూడా భగవంతుని మందిరముగా భావించి వివేకముతో గడవమంటుంది— “భాగవతము” కావున సంసారాన్ని విడిచివెళ్ళవలసిన ఆవసరమేలేదు.

నీ ఇంటికి యజమాని భగవానుడేనని, ఆయనకు నీవు ఆతి సామాన్యమైన సేవకుడనని భావించాలి.

నేనే గొప్ప అనే భావనలో దుఃఖము కలుగుతుంది. ఆ భావనను వదులుకుంటే దుఃఖము తొలగిపోతుంది.

ధనమును (లక్ష్మిని) చురికనగా చూడమనికాదు. తన స్వార్థానికే ధనాన్ని వినియోగించక సత్కార్యార్థం, సదుపయోగం చెయ్యాలి. అప్పుడే పరమాత్మ ప్రసన్నమౌతాడు.

“సత్యాన్ని ఖండిచేసేవారికి
శాంతి ఎక్కడినుండి లభిస్తుంది.”

39. వ్యవహారము

చాలామంది వైష్ణవులు వారి వ్యాపార కేంద్రాలలో ద్వారకానాథుని
(శ్రీకృష్ణుని) చిత్రపటాన్ని తగిలించియుంటారు.

వ్యాపారముచేసేటపుడు బేరగాళ్ళను దోచుకునేటపుడు, భగవాన్
చవిటివాడని భావించి వనులు చేస్తూనే ఉంటారు.

కాని ఇదంతా మిథ్యయని ఎరుగరు.

పరమాత్ముని కన్నుల ఎడటనే పరమాత్ముని తనయులు నిలు
పురా దో-డి చేయడము మంచిదా ?

వ్యాపారము చేసేటపుడుగూడా నీ బేరగాళ్ళయందు పరమాత్ముని దర్శిస్తే
నీ వృత్తి హడా పరమాత్మార్పితమౌతుంది. భగవంతునిసొందే సాధన
మౌతుంది.

మన వ్యవహారము మంచిదైనపుడు భక్తి కుదురుతుంది. ఎవని
వ్యవహారమైతే కుమార్గమున పయనిస్తుందో వానికి భక్తి ఎట్లా కుదురు
తుంది

త్రాసును చేతపట్టిన వైశ్యులు తమ వృత్తిని గురువుగా భావించి
వ్యాపార విషయాల్లో నమ్మకముగా వ్యవహరించడము పరన, భగవం
తుడు అట్టివారిని భక్తులుగా స్వీకరించడము జరుగుతుంది.

“శ్రీలు పాత్రలు ఎంతో శుద్ధముగా ఉంటాయి.

ఆవచితమైనవి కావు - ఆరోగ్య ప్రదము కావు ”

40. అత్తరులాంటి భక్తి

భక్తి ప్రదర్శించే వస్తువుకాదు. అది పరమాత్ముని మన హృదయాలలో బంధించే సాధనం.

భక్తిని ప్రకటించవద్దు. దానిని గుప్తముగా ఉంచుకో? లేకుంటే అది అత్తరుమాదిరి ఆవిరియైపోతుంది.

భజనచేస్తూ, కీర్తన పాడేటపుడుగాని, ఇంట్లో దేవునిఎదుట దీపారాధనచేసి, ఏకాంతముగా కూర్చుని, పరమాత్ముని ప్రసన్నంగావించేటపుడుగాని. వెలుపల షుద్ధరముగా పాటప్రాడతూ సర్వించేటపుడుగాని నీలోని భావాలు, భగవంతుని జాగృత పరచలేకుంటే అది భక్తిగాదు. పూజగూడాగాదు. అని అందరికి తెలియజేసే “అలంకారపూజ” — అని అనవలసివస్తుంది.

భక్తి సమాజానికి తెలియజేసేదానికి కాదు. ప్రభువును ప్రసన్నముగావించుకునేందుకేనని జ్ఞప్తియందుంచుకో?

“క్షణం క్షణం ఒక కణమును

ప్రొగుచేసేవాడు మహాత్ముడనిపించుకుంటాడు.”

41 సంపద - ఆపద

మగకు భగవంతుడు అపారమైన సంపద ప్రదానము చేసినా, ఆ సుఖజీవితమున మనము భగవంతుడిని విస్మరించవద్దు.

ఒకవేళ మనకు పరమాత్మ ఆపదలు కలిగిందినా ధైర్యాన్ని కోల్పోక సాధనను మాత్రము వదలవద్దు.

సామాన్య మానవుడు అధిక సుఖప్రాప్తి కలుగగనే పూర్వస్థితిని మరచిపోతాడు. అందుచేత వారు అత్యంత దుఃఖాన్ని పొందుతారు.

సుఖముగూడా పరమాత్ముడు చేసిన ఉపకారమును స్మరించుకో ? దుఃఖము ఎప్పుడూ నీదరికిరాదు.

దుఃఖముతో ప్రభుసాన్నిధ్యాన్ని మననము చేసుకొని ధైర్యముగా ఉంటే దుఃఖాన్నిగూడా తెలుసుకుంటావు.

అభిమానాన్ని చంపుకొని హృదయాన్ని కోమలముగా మలచుకుని పరమాత్ముని స్మరించుతూ, దైవ సాన్నిధ్యానికిచేర్చే ఆపదలే నిజమైన సంపదలు.

భగవంతుని దూరముగాచేసే సంపద, సంపద కానేరదు. అది ‘ఆపద’

“కొందరు ఆధికముగా భోంచేయడముచేత బాధపడతారు
మరికొందరు
భోజనం లభ్యంకాక బాధపడుతారు.”

42. మంత్రము - విగ్రహము - మాల

ఏదైనా మహామంత్రాన్ని జపించే సమయములో ఇంట్లో ఎవరైనా మృతులైతే, లేక ఏదైనా పెద్ద నష్టము జరిగితే అది మహామంత్ర ప్రభావమని భావించవద్దు. ఆ మంత్రాన్ని వదలి మరో మంత్రాన్ని జపించేదానికి ఆలోచన చెయ్యవద్దు.

మంత్రాన్ని, రూపాన్ని, (విగ్రహం) మాల, ఈమూడు ఎప్పుడూ మార్చగూడదు.

ఎందుకంటారా, ఒక లక్షసార్లు మంత్రజపం జరిగిన తరువాత మాలలో దివ్యశక్తి వెలువడుతుంది. అటువంటి మాలను ఎట్లా త్యజించాలి ?

వ్యవహారిక శార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూగూడా మంత్రాన్ని జపిస్తూ ఉంటే మంత్రము సిద్ధిస్తుంది.

ప్రతిక్షణం, ప్రతి ఘడియూ పరమాత్మ స్వరూపం జ్ఞాననేత్రము ముందు సాక్షాత్కరిస్తే నీలో ప్రభు స్వరూపము సిద్ధించినట్లు!!

“కొందరికి అజ్ఞానముతో దుఃఖము వస్తుంది.

మరికొందరికి

జ్ఞానము కలదనే అభిమానముచేత దుఃఖం ప్రాప్తిస్తుంది.

43. మనస్సు చెడిపోయి ఉంది

ప్రపంచముగాదు. చెడిపోయింది నీ మనస్సు.

పాపం పెరిగింది ప్రపంచములో కాదు. మన మనస్సుల్లో

లోకాన్ని ఉద్ధరించాలనుకునే బదులు నీ మనస్సును ఉద్ధరించుకునే దానికి ప్రయత్నించు.

ఈ విషయం నీ మదికి స్నేహపూర్వకముగా తెలియపరచు.

మనస్సు లౌకిక వాసనలకు అలవడితే చెడుతుంది. కాని అది దైవభక్తిచే అలౌకిక వాసనలలో మునుగుతే బాగుపడుతుంది.

మనస్సే మానవుని శత్రువు-మిత్రుడు. మనము మనస్సుకు దాసుల మౌతామా, జారిపోతాము. (చెడిపోతాము) మనస్సును గుప్పిటియందుంచు కుంటామా, ముందుకుపోతాము.

“ఒకే ఒక క్షణం (అనువు) తో నీమ కడుపునింపుకుంటుంది
ఒకే ఒక క్షణంలో పాపులు ఉద్ధరింపబడుతారు.

44. సత్కర్మ సమాప్తి

సాధన, సత్కర్మ. ఈ రెండింటిని ఎప్పుడూ అంతం చెయ్యకూడదు.

జీవితపు చివరి క్షణంవరకు సాధన, సత్కర్మ జరుపుతూ ఉండవలసిందే. సంధ్య చీకటులు వ్యాపించిననూ సాధన సాగుతూ ఉండవలసిందే !

అందుకనే వైష్ణవులు పరమాత్మను పొందిన తరువా త కూడా సాధన సాగిస్తూనే ఉంటారు.

జపమునకు ఎప్పుడూ పూర్ణాహుతి (సమాప్తం) అనేది ఉందా? ఉండబోతుందా ? చెప్పండి !

“ఎక్కడ ఆచార్య వ్యవహారాలు ఉంటాయో
అక్కడ భక్తి నిండియుంటుంది.”

45 తల్లి - తండ్రి

ఎవరైతే తల్లిదండ్రులు జీవించియున్నారో అట్టివారు ప్రాతః
కాలముననే ప్రవథమమే తల్లిదండ్రుల పాదాలకు నమస్కరించాలి.

ఎవరి తల్లిదండ్రులైతే స్వర్గప్రాప్తి పొందియుంటారో అట్టివారు
గూడా, స్వర్గస్తులైన తల్లిదండ్రులకు మనస్సులో వందనమాచరించి, ఆ
తరువాత వారి వారి సేవలకు వక్రమించాలి.

తల్లిదండ్రులే మనకు ప్రత్యక్ష దైవస్వరూపాలు.

అట్టి ప్రత్యక్ష దైవముల ఉపేక్షించేవారి పూజలు పరమాత్ముడు
స్వీకరింపడు.

నేడు చాలామంది విద్యార్థులు తల్లి-దండ్రుల శరణం స్పర్శించే
దానికి సిగ్గుపడతారు.

వారే లేకుంటే మన మెక్కడివారం ?

“మంచి ఆశోచన పునాది వంటిదే.

సదాచారమే భవనము

పునాది బలముగా ఉంటే భవనము చక్కగా ఉంటుంది.”

46. మనం మరణించేవారం కాదని తెలుసుకో ?

మన గృహవరణమందు జరిగే వివాహానికి కావలసిన ఏర్పాట్లన్నింటినీ ఒకరినొకరు ముందునుండి చేస్తాం.

ఏదైనా ప్రక్క పట్టణానికి వెళ్ళ వలసివస్తే తెండు మూడు దినాల ముందే ఏర్పాట్లన్నీ చూసుకుంటాము.

ఆనివార్యమైన మృత్యువునకు మనం అన్ని ఏర్పాట్లు ముందుగానే చేస్తున్నామా ?

బహుశా మనం లగ్నం మరువవచ్చు.

ప్రక్క గ్రామం వెళ్ళవలసివస్తే మానుకోవచ్చు.

కాని మృత్యువు ఆనివార్యమే !

ఇది తెలిసిగూడా మానవుడు మరణించేముందు మరి ఏ ఏర్పాట్లు చేసుకోడు.

మనిషి ఎప్పుడూ చనిపోయేవాడుకాదని తెలుసుకో !

“నీ ఇష్టానుసారముకాక

జ్ఞానుల నిర్ణయానుసారము సత్కర్మ చెయ్యి.”

47. త్యాగ సమర్పణ

పరమశివుడు త్యాగానికి ప్రతీక. శ్రీకృష్ణుడు ప్రేమకు ప్రతీక.

శంకరుడు ప్రపంచముకొరకు సర్వస్వాన్ని త్యాగముచేసి జగత్తు నందు దేనిని యాచించక కాలకూట విషాన్ని పానంచేస్తాడు.

శ్రీకృష్ణుడు సర్వజ్ఞాన్ని ప్రేమాభిమానాలతో చూశాడు. తనను దూషించినవారిని, విషం త్రాగించినవారిని తన్నినవారినిగూడా తనవారిగా గౌరవించాడు, అందుకే ఆ యన సర్వులకు ప్రేయుడు.

పరమేశ్వరుడు జ్ఞానమార్గాన్ని తెలియచేస్తే శ్రీకృష్ణుడు ప్రేమ మార్గాన్ని తెలుపుతాడు.

జ్ఞానమార్గం త్యాగాన్ని సూచిస్తుంది.

భక్తి మార్గమందునూ త్యాగం ఉంది. కాని దానిలో స్నేహం కలిసియుంటుంది.

“సృష్టికర్తచేసిన ఉపకారాలను ఎవరు మరచిపోతారో—
వారెన్నటికి సుఖపడలేదు ?”

48. ఆనందము - నీలోనే ఉంది

ఆనందమనేది ఎక్కడో బయట దొరకదు. అది నీలోనే ఉంది.

వెలుపలి పదార్థాలలో ఆనందముందని వెదికితే ‘వేదన’ అనెడి కుంపటిలో పడిపోవడము జరుగుతుంది. ఏ వస్తువులో ఆనందము నీవు చూడగలవో అది ఒకానొక దినము నశిస్తుంది. ఆ దినము శోకానికి హద్దులుండవు.

కస్తూరిమృగం ఎక్కడో సువాసన వస్తూ ఉందని వనమంతా గాల్చిస్తుంది. కస్తూరి తన నాభిలో ఉందని అది తెలుసుకోలేదు.

ఆదేరితిన ఆనందముగూడా నీలో వెలుగుతూ ఉంది. కానీ జీవుడు అదెక్కడో ఉందని వెదుకుతూ ఉంటాడు.

నేడు సుఖాన్ని కలిగించే పదార్థాలు రేపటికి దుఃఖాన్ని కలిగిస్తాయి.

కడుపుతోగల బాధను భరించి రాజమహల్లోని ఆనందాన్ని ఆనుభవించగలమా ? తీరనివేదన కడుపులో ఉంటే ఆనందము కలుగుతుందా ?

వంచభక్త్య పరమాన్నాలు ఆరగించినా, ఆనందము కలుగదు. అజీర్ణరోగము కలిగించి దుఃఖాన్ని ప్రాప్తింపజేస్తుంది.

అందుకే చెప్పకొచ్చేదేమంటే— ఆనందము వెలుపలలేదు, అది నీలోనే ఉంది. అక్కడే వెదుకు.

“ఎవని మనస్సు సత్కర్మతో లీనమై ఉంటుందో
వాడే రాముడు.”

49. నిదురించినా, మేల్కొనినా హరినామస్మరణ

రాత్రిపూట పక్కపరచి నిద్రించేదానికి ఉపక్రమించేముందు దేనిలో
సీవు లీనమైతావు ?

కొందరు నిద్రాస్థూ నిద్రాస్థూ, వ్యాపార విషయాలు మనన చేసు
కుంటారు

కొందరు పక్కపై పరుండగానే కామాంధులౌతారు.

మరికొందరు సౌభాగ్యవంతులు శయనించేముందు భగవన్నామ
స్మరణ చేస్తారు.

ఎంతవరకు శరీరము అలసిపోతుందో అంతవరకు ప్రక్కపై
పరుండవద్దు.

పరోపకారార్థమై శరీరాన్ని ఉపయోగించు. నిద్ర వచ్చినంతవరకు
జపించుతూ ఉండు. రెండుమూడు నిమిషాల్లో నిద్రవస్తుందనగా వడకపై
పడుకో,

జపంచేస్తూ చేస్తూ నిద్రించు. జపము చేస్తూ చేస్తూ బ్రహ్మ ముహూ
ర్తంలోనే మేలుకో ?

నిద్రించేముందు జపంచేస్తూ మేల్కొనే సమయానగూడా జపిస్తూ
నిద్రలేస్తే అట్టివాని నిద్రాసమయమంతాగూడా నామస్మరణమౌతుంది.
భగవంతుని ఖాతాలో మన నిద్రకాలము నామస్మరణ సమయముగా
లిఖించబడుతుంది.

“ఎవ్వని మదిలో పుత్రుడు కలిగినా ఆనందము
లేక పుత్రుడు మరణించినా ఆనందము ఉంటుందో—
వాడే బ్రతుకు.”

50. మహాత్మునివి కావాలి

ప్రతి గ్రామమందును ఒక మహాత్ముడు ఒక పవిత్రురాలు
(పతివ్రత) ఉండి తీరాలి. వారు లేనట్లయితే ఆ గ్రామము నాశన
మౌతుంది

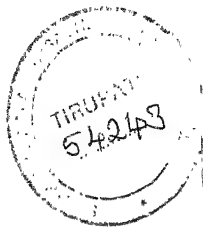
ఐతే మహాత్ముడు దొరకడం చాలా దుర్లభం. ఎందుకంటారా,
మహాపురుషుల కనుగొనడము చాలాకష్టము.

అందుకని నేను చెప్పకొచ్చేదేమంటే— మహాత్ముల వెదికే దాని
కంటే నీవే స్వయముగా మహాత్మునివి ఎందుకు కాకాడదు ?

మహాపురుషుల యొక్క మనస్సు, ఇంద్రియాలు, ఒకటేమిటి
సర్వము భక్తితో నిండిఉంటాయి. ఒక్కక్షణంగాడా వారు హరినామ
స్మరణ చెయ్యలేకుండా ఉండలేరు.

నేటినుండి నీవు, నీ నయనాలు ఇంద్రియాలు, నీ కార్యకలాపాలు
సర్వము భక్తితో నింపు. సర్వవేళ సర్వావస్థలయందు ప్రభుస్మరణలో
లీనమైపో. నీలో నీవు మహాత్ముని దర్శించు

“పుత్రుడు లేకున్నా పుత్రుడు కలిగినా లేక
పుత్రుడు మరణించినా ఆనందము ఎవని
మదిలో ఉంటుందో, వాడు భక్తుడు.”

51. మృత్యు మహోత్సవము

మహాత్ముల ‘మరణం’— మంగళప్రదం. వారి వర్తంతిని పుణ్య
తీధిగా భావించి ఉత్సవం జరుపుతారు జన్మతీధిని కాదు.

శ్రీరాముని, శ్రీకృష్ణుని జన్మ జయంతిని జరుపుతారు.

మహాత్ములు స్వర్గదామమును ఎట్లా చేరుకున్నారు. ఇదిచూచే
దానికి స్వర్గంనుండి దేవతలు భువికిదిగి వస్తారు.

అంపశయ్యపై బీష్మడు పరుండగా ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు. “నేను
కాలుది వళంలోలేను నేను వ్రతు సేవకుడను. మరి పరమాత్ముడు
ఎప్పుడు నన్ను తీసుకెళ్ళుతాడో అప్పుడే ప్రయాణమౌతాను.”— అని
అనుకుంటాడు.

బీష్మ పితామహుడు కామాన్ని జయించినవాడు. అందువలన
ఆయన కాలపాళబద్ధుడు కాదు. ఎవ్వరైతే కామానికి వశమౌతారో వారు
కాలుని వలలో చిక్కుకుంటారు.

“పుత్రులు - పుత్రికలనే మోహం వనికిరాదు.
వివేకమనే సంతానం సద్గతిని కలిగిస్తుంది.”

52. స్మరణ - సత్కర్మ

దానము, యజ్ఞము, — ఏ సత్కర్మనైనా ఆచరించు — ఐతే
ఆచరించేటప్పుడు హరినామ స్మరణగూడా ఆలపించు.

నామస్మరణలేని ఏ సత్కర్మయైనా అభిమానం పుట్టుకొస్తుంది.
చేసిన శ్రమ వ్యర్థమౌతుంది.

దానము, యజ్ఞము చేస్తే పుణ్యము వస్తుంది. అందులో సందేహ
మేప్పిలేదు. కాని పరమాత్ముడు లభించడు. కరుణాపూర్ణ హృదయముతో
చేసిన నామస్మరణచేత భగవత్ ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

నామస్మరణ లేకుంటే హృదయము శుద్ధికాదు. పాపాలనండి
విముక్తి కలుగదు. జీవితానికి శాంతి లభించదు.

కనుక ఏ సత్కర్మము చేసినా హరినామస్మరణ కేస్తూ వినయ
పిదేయతలతో నిష్కామభావముతో చెయ్యి.

సత్కర్మతో పుణ్యము దొరకవచ్చు. స్వర్గప్రాప్తి కలుగవచ్చు.
కాని భగవత్ ప్రాప్తి కలుగదు.

పుణ్యం నశించే వదార్దం. ఆదెప్పుడు నశిస్తుందో — అప్పుడు
స్వర్గంనుండి బలవంతంగా మెడపట్టి క్రిందికి తోస్తారు.

కాని నామస్మరణతోచేసే సత్కర్మ, పరమాత్మ సన్నిధికి చేర్చు
తుంది, అక్కడనుండి మరెవ్వరూ బయటికి పంపించలేదు

“నీ పిండవదానము. శ్రాద్ధకర్మలను స్వయముగా నీవే
నిర్వహించు లేకుంటే సద్గతి లభించదు !!”

53. పరమేశ్వరోపకారము

“శ్రీమద్ బాగవతమునందు పురంజనునికి కథ వస్తుంది.

ఆ పురంజనునికి అవిజ్ఞాతుడనే మిత్రుడన్నాడు. ఆ అవిజ్ఞాతుడు
నర్వహ పురంజనునికి సహాయముచేస్తూ ఉంటాడు.

ఈ పురంజనుడు ఎవ్వరోకాదు — “జీవాత్మ” మరి అవిజ్ఞాతు
డనగా “పరమాత్మ”.

జీవుడు ఈశ్వరునికి దూరముగానుండే ఈశ్వరాంశ ! ఈ జీవుడు
తనను తాను తెలుసుకున్నందున, ఈశ్వరునకు జీవునిపైన అపారమైన
ప్రేమ. ఈ జీవాత్మ, ప్రతిక్షణం గుర్తముగా ఉండి సహాయముచేస్తూ
ఉంటుంది.

పరమాత్మ జీవునితో ఇట్లా అంటాడు — ||భూమిపై వ్యవసాయం
చేయడము నీవంటు అందుకు వర్షాన్ని కురిపించేకార్యము నాది. విత్తనము
నాటడము నీవని. దానిని అంకురింప చెయ్యడము నావని. నీవు పొలాన్ని
కాపలాకాస్తే, నేను పంటను పక్కానికి తెస్తాను. నీవు భోంచేస్తే నేను జీర్ణం
చేస్తా !”

భోజనంచేసిన తర్వాత నిద్రించేపని నీది. ఆ అవస్థారదశతో
నిన్ను రక్షించే భారంనాది !

ఈ జీవునిపైన పరమాత్మునకు ఎంత అపారమైన ప్రేమ ! ఇలా
ఈ జీవుడు ఎంతటి కృతఘ్నుడు !

దీనివలన మనకు వ్యక్తమయ్యేది ఏమనగా, “జీవితముతో ఎన్నో
విజయాలను సాధించి కూడా ఈశ్వరుని విస్మరిస్తామే !. ఇదేమి న్యాయం?

“నీ ఉన్నతి

నీ చేతియందే ఉంది.”

54. జీవన శకటానికి సారథి

రాత్రివేళ పయనించే రైలుబండిలో అందరూ నిద్రిస్తారు. కాని రైలునడిపే డ్రైవర్ నిద్రించగలడా ?

అర్ధరాత్రి వేగంగా పరుగులుతీసే మోటారుబండిలో అందరూ నిద్రించవచ్చు. కాని మోటారుబండిని నడిపేవాడు నిద్రిస్తాడా ?

సారథి (డ్రైవర్) నిద్రనే బండి ఏమైపోతుంది :

ఘోరమైన ప్రమాదముజరిగి అనేకమంది యాత్రికులు జీవితం పోగొట్టుకుంటారు.

“ఈ విషయం జీవన శకటాన్నిగూర్చి !”

‘జీవుడు’ యాత్రికుడు. ఈశ్వరుడు డ్రైవర్ (సారథి) జీవుడు నిద్రిస్తాడు. పరమాత్ముడు రక్షిస్తాడు. జీవుడు భోంచేస్తాడు. భగవంతుడు జీర్ణంచేస్తాడు.

ఈ రీతిని జీవన శకటాన్ని డ్రైవర్ చేతిలోనుంచి ప్రపంచాన్ని చుట్టవచ్చినా నిర్ణయలక్ష్మ్యాన్ని తప్పక చేరుకోగలము.

“ఎవరైతే ఇతరులను సుఖింపజేస్తారో
వామగూడా సుఖిస్తారు.”

55. వ్యవహారము - భక్తి

అందరియందు ఉండేది ఒకేఒక పరమాత్మయని భావించి వ్యవహరిస్తే— అది భక్తిగా మారుతుంది.

‘వ్యవహారము-భక్తి’, ఈ రెండువేరువేరని భావించకు ! ఎంత వరకు శరీరము నిలుస్తుందో, అంతవరకు పిడికెడు అన్నం అవసరమౌతుంది అప్పుడు వ్యవహారమనే వ్యవసాయము చెయ్యడము అవసరమేకదా ?

అందుకని వ్యవహారకృషి సలుపు ? వ్యవహరిస్తూగూడా వివేకాన్ని కోల్పోకు !

భగవంతుడు ఏ వృత్తిని ఏర్పాటుచేస్తాడో దానిని వదలిపెట్టకు ! వృత్తి మానుకుంటే భక్తి కుడురుతుందని అనుకోవడము శుద్ధతప్ప.

పనిచేస్తే ‘పాపము’ వస్తుందనుకోవడము సొరపాటు. ఉచిత భోజనంచేస్తే వస్తుంది.

మహాత్ములుగూడా పనిచేసి జీవించారు. ‘గోరాకుంబర్’ మట్టి పాత్రలు, నామదేవుడు దర్శివనిచేసి జీవించలేదా ?

అందుకని మన వృత్తిధర్మాన్ని విస్మరించకు ?

"పుత్రునితో కాదు సద్గతి ప్రాప్తించేది—

నీవాచరించే సత్కర్మలతో?

56. పరోక్ష దర్శనం

రాత్రి పండెడుగుంటల కాలములో దేవాలయంవెళ్ళి దేవుడు నిద్రావస్థయందున్నావని తలుపులు మూసివుంటే చైవదర్శనంలేకనే తిరిగి రావడము జరుగుతుంది.

ఒకవేళ మనము పరోక్షముగా దర్శించాలని ప్రయత్నిస్తే మన హృదయమందే ఈశ్వరుని దర్శించవచ్చు.

ఆత్మలో పరమాత్మ స్వరూపాన్ని అనుభవించడమే పరోక్ష దర్శనానికి అంతిమ వరాకాష్ట !

భగవంతుడు 'గోలోకవాసి'. ఈ జ్ఞానము సాధారణమైన జ్ఞానం. అది మనకు అధిక ప్రయోజనమేమీ కలిగించదు.

నిజమైన కార్యకర్త గోలోకవాసియైన పరమాత్మను తన హృదయ కమలమందు స్థిరపరచుకొని ఆత్మలో పరమాత్మను పొందడం జరుగుతుంది.

"పిండి కొద్ది రొద్దె"— అన్నట్లు ఎంతవనిచేస్తామో అంత ఫలితం దక్కుతుంది.

దుఃఖ-దరిద్రాలు నివృత్తి కావాలంటే, జ్ఞానపూర్వకమైన హస్తములతో ముందుకు సాగాలి.

జ్ఞానాన్ని స్వానుభవముతోనికి తెచ్చేదానికి అభ్యాసము అవసరమౌతుంది.

“స్వప్ని కాదు—

స్వప్ని దర్శించే దృష్టిని చూర్చు?”

57. క్రియాత్మక ఉపదేశము

ఉపదేశము చేసేటపుడు ఉపదేశకుడు ఈరీతిన ఆలోచించాలి—

“నేను చెప్పేదంతా ఆచరిస్తున్నానా?”— అని.

సర్వదా ‘పూర్ణపూరి’ (పూర్ణముతో చేసినదీ) తీనదము అలవాటుగా గల పిల్లవాడిని తల్లి వాడిని బాగుచేయదలచి, ఏకనాడుడనే జ్ఞానిచెంత కరిచి బాలుడు బాగుపడే ఉపాయమును చెప్పమంటుంది. రోజూ సంతృప్తిగా తీపిపదార్థాలారగించే ఆ మహాత్ముడు ఏమని చెప్పగలడు? ఒకవేళ చెప్పినా ఆ బాలకునిపై ప్రభావము ఎట్లా ఉంటుంది? అందుకని ఆతల్లిని ముందుగా మూడుదినాల తరువాతవచ్చి కలువమంటాడు. ఇంకెప్పుడు జీవితములో తీపిపదార్థాలనే సేవించనని ప్రతం పూనుతాడు. మూడు దినాలలో తన సంకల్పము ధృఢపడుతుంది. ఆ తరువాత బాలకునికి ఉపదేశిస్తాడు. పిల్లవాడు ఉద్ధరింపబడతాడు.

ఇదిచూచిన తల్లి నయనాల్లో కృతజ్ఞతా బిందువులు రాలుతాయి. అయితే ఆమె ఇట్లా అంటుంది— “ఈ చిన్న విషయానికి మూడుదినాలు వాయిదా వెయ్యాలా? అప్పుడే చెప్పియుంటే సరిపోయేది కదా?”—అని.

అప్పుడా మహాత్ముడు— “తల్లీ అప్పటికి నేను తీపిపదార్థాలు ఆరగించేదాంట్లో నీ కుమారునికంటే నేను తక్కువేమీకాదు. అందుకని నేనూ మూడుదినాలు తీపిపదార్థాలు ముట్టనని ప్రతం పూనడం జరిగింది. నా సంకల్పం నెరవేరిన తరువాతనే నీ పుత్రునికి ఉపదేశించడం జరిగింది అప్పుడే నీ కుమారునికి ఆమోదయోగ్యమైంది.”— ఈ మాటవిన్న ఆ తల్లి కళ్ళనిండా టవటపామని కనీశ్చరాలడం జరిగింది.

“ఎవరి జ్ఞానం క్రియాత్మకమౌతుందో వారే ఉపదేశించగలరు.”

“శరీరాన్ని పరోపకారార్థం, పరమాత్మార్చితం,

సంపూర్ణముగా చేయడమే నిజమైన పిండదానం.”

58. ప్రేమపరాకాష్ఠ

ప్రత్యక్ష దర్శన విషయమందు గోపికలు ఎంత ఆతురతతో ఆగ్రాలు చాచుతారంటే శ్రీకృష్ణుని ద్యానిస్తూ తాము స్త్రీలమనే భేదభావము గూడా మరచిపోతారు.

శ్రీకృష్ణుని వియోగముతో వ్యాకులతతో, బావసుగ్గు దశ యందున్న ఒకానొక సభితో గోపికలు “సఖి. వ్యర్థంగా కృష్ణుని వెదికేదానికి ఇక్కడా ఆక్కడా ఎందుకు తిరుగుతావు? నేను సికృష్ణ కావా? అని అంటారు

అనగా— గోపికలు శ్రీకృష్ణుని దర్శించాలనివెళ్ళి అంతా కృష్ణులై పోతారు. అంతటి మహాన్నత దశలోనికి వారు చేరుకుంటారు.

అందువలననే కృష్ణుడు పంపిన ఉద్భవుడు నిర్గుణ బ్రహ్మ తత్వాన్ని ఉపదేశము చేయబోతే శ్రీకృష్ణుని వియోగముతో పిచ్చివారై పోయిన గోపికలు భక్తిభావముచేత మురిగినవారై ఇట్లా అంటారు— “ఉద్భవా? సారములేని ఒట్టిమాటలేల. ఈ గ్రామమందలి గోపికలకు అదేమీ కాబట్టదు. ఎప్పుడైతే మేము “కృష్ణ-కృష్ణ” యని పవవరించడం ప్రారంభించామో ఆప్పుడే ఆయన మా హృదయాలనుండి వెలువడి మా కన్నులముందు సాక్షాత్కరిస్తున్నాడు.”

“ఇది ఎంతటి ప్రేమ పరాకాష్ఠ”

“హృదయము బాగవార్థమైతే పరమాత్ముని పెదుట
దవీభూతమౌతుంది.
తరువాత అట్టిహృదయమే శాంతిని పొందుతుంది.”

59. అందరి ఆశీస్సులు

సేవాభావముతో అందరి హృదయాలను ఆకట్టుకొన్న యశోదా నందులకు ఇంకనూ సంతానం కలుగనందున ప్రజవాసులందరూ చాలా చింతిస్తూ ఉంటారు.

“యశోదానందుడి ఇంట్లో ఎట్లా సంతానప్రాప్తి కలుగుతుంది.”—
వదే వదే ఈ విషయమై ప్రజవాసులంతా చర్చించుకుంటూ ఉంటారు,
ప్రతి నిత్యం.

“ప్రజవాసులందరూ ఏకాదశి వ్రతమాచరించి, ఆ పుణ్యఫలాన్ని
యశోదానందులకు అర్పిస్తే, వారికి పుత్రప్రాప్తి కలుగుతుందని”—
పండితుడొకడు తెలియచేస్తాడు.

ప్రజభూమిలో గోప-గోపికలందరూ, ఏకాదశి వ్రతమాతంబిస్తారు
పెద్దలేకాక చిన్న-చిన్న పసిపిల్లలు వ్రతం చేస్తారు.

“ఈ రీతిన అందరి నిమిత్తము ఎవ్వరైతే సేవచేస్తారో ఆ సేవా
ఫలితానికి అందరి ఆశీస్సులు, పొండుతారో, వారి ఆంగనమందు సాక్షాత్తు
సర్వేశ్వరుడు ఆవతరిస్తాడు. ఆవతరించి నందుని ఇంట్లో ఆనందచ్ఛాయలు
వ్యాపింపజేస్తాడు.

“మానవుడు తన కర్తవ్యాన్ని మరచిపోతాడు.

కాని ఈశ్వరుడు మరచిపోడు.”

60. భక్తుని ప్రేమ బంధనం

భక్తుని భక్తి తత్వము ఉన్నతమైన శిఖరాలను చేరుకుంటే
పరమాత్మ తత్వము అతని స్వాధీనమౌతుంది.

నిజమైన భక్తుని యొక్క ప్రేమ బంధాన్ని ఆ ఈశ్వరుడు
గూడా తెంచలేడు.

సుప్రసిద్ధ హిందీ భక్త కవి ఒకరు ఇట్లా అంటాడు.

“బాప్ చుడా ఏ జాత్ నిబల్ జానికే మోహి ॥

హిరదే లేజబ్ జాహాగే మరద్ బఖానో తోహి॥

అనగా..“ ఎవ్వరి యొక్క హృదయ కనులయందు.

సతతము పరమాత్మ తత్వాన్ని స్మరణ గాలిస్తూ ఉంటాతో అట్టివారికి
పరమాత్ముడు ‘ఆత్మాను భావము’తో లోనికి వస్తాడు. .అట్టివారి జీవితం
ధన్యమౌతుంది.

"ఈశ్వరోపాసన ఋతువులను శుద్ధిచేసేదానిని కాదు
హృదయాన్ని శుద్ధి పరచేందుకు"

61. ఘనశ్యామునితో సంబంధము

అనేక పాపకార్యాలుచేసి లక్షలకొఱది సంవదను ఓడ బెట్టితన
సంతానానికి (పుత్రులకు) అప్పగించినా అప్పుడు తండ్రి తీవ్రమైన
వేదనను అనుభవిస్తాడు. కుమారుడు మాత్రము తండ్రి సంపాదించిన సం
వదను, తన చేతిక్రిందికి తెచ్చుకునేదానికి ముందుకు వస్తాడు.

ఈ రీతిన ప్రపంచమున స్వార్థముతో గూడిన ఈ సంబంధాలు
ఎంత ప్రయమైన వైరా చివరికి దాని పరిణామము కాలహూట విషముగా
ఉంటుంది. అంత్య కాలమున పరమాత్మునితోటి ప్రేమగూడ స్వార్థముతో
కూడినవై మోసగించేదానికి నిద్ధవదులాయి అందుకని సంబంధ బాంధ
వ్యాలు ఘనశ్యామునితో ఏర్పరచుకో ?

● -

“కథా శ్రవణం పుణ్యప్రాప్తికే కాదు-

చెడువృత్తినిగూడా సమాప్తము చేసేందుకు

62. అద్భుతమైన మార్గదర్శనము

మానవ జీవితముయొక్క ఉపయోగము ఉన్నది. సఫలత, ఆని
మనము శ్రమద్వారా వతమున చూస్తాము.

ఇతర గ్రంథాలలో ఈశ్వరప్రాప్తికొరకు త్యాగముతోపాటు పెద్ద-
పెద్ద సాధనలు చూపించడమే జరిగింది. కాని కలియుగ మానవుడు ధనా
శాపరుడుగా జీవిస్తాడు. వారికి త్యాగము రుచించదు. అందుకని వ్యాస
మహర్షి వ్రత్యేకమైన వస్తు సమర్పణయొక్క సరళ మార్గమును భాగ
వతముద్వారా తెలియజేశాడు.

“నీవు ఏ వస్తువునూ త్యాగము చెయ్యనక్కరలేదు. కాని అన్ని
వస్తువులు పరమాత్మ చరణాల ముందుంచి, ఆ తరువాత భగవంతునిపేర
ఉపయోగించుకో?” అని వ్యాసమహర్షి సూచించాడు.

అంతేకాదు, ఆ మహర్షికూడా ఇంకా ఇట్లా అంటాడు “మానవుడు
అడవికి వెళ్ళుతాడు, కాని వానివెంట పడకొకడు ఇంద్రియాలు వెళ్ళుతాయి
కదా? మరి ఎట్లా త్యాగం చేస్తాడు?” అందుచేత మహర్షి అంటాడు
అంతా భగవంతుని ప్రీత్యర్థం చెయ్యమంటాడు.

“ఎంత చల్లని మార్గము”

“వివేకముతో కాస్తాసుఖాన్ని అనుభవించు.

భక్తితోడి జీవాన్ని గడిపి భగవత్ ప్రాప్తిని పొందు.”

63. లక్ష్మీ రక్షా బంధనము

మూడడుగులు నేలను యాచించిన వామనమూర్తి బలిచక్రవర్తి వాకిలి కాపలా కాయవలసి వచ్చింది.

బలిచక్రవర్తి బంధననుండి స్వామిని విడిపించేదానికి శ్రీ మహా లక్ష్మీగూడా ‘దాసి’ కావలసి వచ్చింది.

బలి లక్ష్మీదేవిని తన తొబుట్టువుగా స్వీకరిస్తాడు. వతివిముక్తి కొరకు ఆదిలక్ష్మీదేవి బలికి శ్రావణ శుక్ల పౌర్ణమి రాత్రి (రక్షా బంధనము) కట్టుతుంది.

రక్షాబంధనము కట్టిన కానుకగా స్వామిని పొందుతుంది లక్ష్మీదేవి. అప్పుడు నారాయణునకు విముక్తి కలుగుతుంది

బలిరాక్షస సంతతికి చెందినవాడు. కాని ఆయన గురు శుక్రా చార్యునికి సేవచేస్తాడు.

“శుక్రాచార్యునికి సేవచేయ్యడమంటే బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటించడ మన్నమాట”

శుక్రాచార్యుని సేవ అనగా జితేంద్రియ జీవనం! ఎవడు మన స్సును జయిస్తాడో, వాడే జగత్ విజేత. వారింట్లో లక్ష్మీనారాయణులు దాసత్వాన్ని స్వీకరిస్తారు.

“కాపి సమయానికి లేకుంటే తలనొప్పి వస్తుంది.

మరి అట్టివారికి వేదాంతం ఎట్లా ఒంటపట్టుతుంది ?”

61. కామముద్వార మోక్షము

కామాందునికి భగవత్ప్రాప్తి లభిస్తుందని ఏ మతగ్రంథమందునూ వ్రాసియుండలేదు.

“కామ, క్రోధ, మద, మాత్సర్యాలను” దైవార్పితముగా భావించి, భగవత్ ప్రాప్తికొరకు సాధనచెయ్యి.” అని భాగవతము మనకు తెలియజేస్తుంది.

ప్రతిగోపిక శ్రీకృష్ణనియందు ప్రేమకలిగి కామ భావముతో ఉండి, కామము నరకమునకు ద్వారము. కాని ఈ కామభావము భగవంతునితోటి సంబంధము కనుక, గోపికలు నిష్కామలయ్యారు.

భాగవతము జీవునకు మాత్రమే భగవత్ప్రాప్తి కలిగించే మార్గము చూపించగలిగిన మార్గదర్శి!

.0.

“తల్లి ఆచార అలవాట్లు

తన సంతానముపై తప్పక ఉంటాయి.”

65. రామరాజ్యమా ? కామరాజ్యమా ?

“ఆర్యా నేను కోర్టులో గెలిచేటట్లు ఏదైనా మంత్రమువదేశించడం”

ఒక సోదరుడు నన్ను అడగడము జరిగింది.

కేసేమిటి ? అని నేను అడగడమూ జరిగింది.

“నా సోదరునిపై దావాచేశాను” అని ఆయన జవాబివ్వడము జరిగింది.

నాకు ఆశ్చర్యము కలిగింది.

ఆ సోదరుడు వ్రతనిత్యం రామాయణం పారాయణం చేస్తాడు. కాని రామునికి. భరతునికి ఉన్న బంధుప్రీతి అవగింజంతగూడా వాని హృదయములో లేదు.

రోజూ రామాయణం వింటూ ఉన్నావా ? ఐనా నీలో రామునికి భరతునికి ఉన్న బంధుప్రేమ నీ హృదయాన్ని జాగృత పరచలేదా ? అని అన్నాను.

సిగ్గుతో అతడు తలవంచుకున్నాడు.

మనమంతా రామరాజ్యాన్ని కోరుతున్నాం, కాని రామునివంటి అన్నలు. భరతునివంటి సోదరులవలె మనమంతా మారనంతవరకు రామ రాజ్యము రాదు !

నేడు సర్వత్రా రామరాజ్యానికి బదులు కామరాజ్యం వ్యాపించి ఉంది. “ఎంతవరకు మానవ హృదయమందు కామం, స్వార్థం, స్థిరంగా ఉంటాయో అంతవరకు రామరాజ్యం సంభవించడము దుర్లభం.

“ప్రభువియోగమే అన్నింటికంటే పెద్దరోగం.
అన్నిటా ప్రభువును దర్శించడమే ఆరోగ్యానికి ఔషధము ”

66. మరణించకమునుపే ముక్తి

మరణించకమునుపే ముక్తిని కలిగించే విద్యను మనకు భాగవతము నేర్పుతూ ఉంది. చనిపోయిన తరువాత ముక్తి ఉందా—లేదా ? అది ఎవరు చూశారు ? కనుక మరణించకమునుపే ముక్తినిపొందే రసాయనాన్ని పొందాలి.

జీవన్ముక్తి పొందేదానికి తాళచెవి ఏమిటంటే. “భగవంతుని యందు భక్తిభావముతో శరీరాన్ని, సర్వేంద్రియాలను హోజరుపరచడమే!

ఇంటిలో ఉంటూ సంసారిక జీవితాన్ని అనుభవించేవారుకూడా బహ్మనందాన్నిపొంది సుఖముగా కాలము గడపాలంటే, ఉపాయమేమిటని వ్యాసమహర్షికి మదిలో అభిలాష ఉండేది.

అలాంటి ఔషధాన్ని భాగవతముద్వారా పొందడము జరిగింది. భాగవత రచనతో కృతార్థుడై, సంతోషాన్నిపొంది తనలేఖిని (కలము) ప్రక్కన ఉంచాడు వ్యాసమహర్షి.

“నేటి మానవుడు ఇంటిని వదలి లేకున్నాడు.
ఇంటిలో ప్రశాంతంగా జీవించలేకున్నాడు.”

67. గొప్పబంధు ప్రేమ

కెకేయి శ్రీరామ చంద్రుని ఆరణ్యానికి పొమ్మనేటపుడు రాముడు కైకమ్మతో ఏలాంటి కోపతాపాలు లేకుండా, ఏమంటాడంటే - “తల్లి నీవు నీ మదిలోని మాటలు చెప్పావు. నా సోదరుడు భరతుడు శాశ్వతముగా సుఖముగా ఉండాలనే నా కోరిక. అందుకని నేను ఎల్లప్పుడు ఆరణ్యములో ఉండడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను.” - అని అంటారు.

భరతుడు కూడా శ్రీరాముడు ఆరణ్య - వాసము చేసినంత వరకు రాజమహాత్మి ఉండి కూడా తపస్సు చేశాడు, ఆహారము తీసుకోకుండా !

చెప్పండి ?- నేడు ప్రపంచములో ఇలాంటి గొప్ప బంధు ప్రీతి కనుపిస్తూ ఉందా !

నేడు రామాయణాన్ని పారాయణము చేసేవారు. శ్రీరామ కథని వినేవారు, జగదాంతో కోర్టుకెక్కుతున్నారు. స్వరనాశనమౌతూ ఉన్నారు. ఎంత ఆశ్చర్యము !!

“కాషాయవస్త్రం ధరించినవాడుకాదు -

హృదయాన్ని కాషాయరంగుగా మార్చినవాడు
వరమహంస !”

68. పవిత్ర దాంపత్యము

మనువు శతరూప, ఈ దంపతులు తమ కుమార్తెయైన దేవహుతిని కర్థము ఋషితో ప్రాపిగ్రహణం చేయించేటపుడు, ఋషి కర్థము దంటాడు. “పత్నితో సత్యాంగత్యం, ఆత్మసుఖప్రాప్తి కొరకు వివాహము చేసుకుంటాను. కాని భోగవిలాసాలకు కాదు. నాకు భోగపత్ని కాదు కావలసింది - దర్శపత్ని. మా సంబంధము సంసారము చేసేదానికి కాదు నావ. చావను నడుపు సౌరంగులాగా సంసార సాగరాన్ని దాడేవానికి. ఆ తరువాత ఓక పుత్రుడు కలిగాక సన్యసిస్తాను. ఇది మీకూ సమ్మతమేనా ? అని అంటాడు.

‘మను.శతరూప’ ఇద్దరూ పెద్దచిక్కుల్లో పడతారు. కాని దేవహుతి తవస్వీయైక్క సేవను స్వీకరించి వల్కల వస్త్రాలను ధరిస్తుంది.

వివాహనంతరము దంపతులిద్దరు వంశెండేండ్లు బ్రహ్మచర్యవ్రతమాచరించి పత్ని, పతిసేవా వ్రతాన్నీ నిర్వహించింది

సేవతో సంతోషాన్ని పొందిన కర్థముడు భార్యను ఏదైనా వరము కోరుకొమ్మంటాడు. అప్పుడు దేవహుతి “నాకు వేరే ఏ కోరికాలేదు సీచేము పట్టుకొని వరమాత్య సన్నిధికై నా వస్తాను.” అని అంటుంది.

అంతటి పవిత్ర దాంపత్యంగల గృహంబున కపిల మహర్షి పుత్రరూపము దాల్చుతాడు.

వివాహ విషయమున ఎంతటి సుందరజీవ దృషియో !

“సముద్రమునదాచారముతోనే జీవితముతో
కాంతిసంతోషాలు అనుభవప్రాప్తికి వస్తాయి.

69. ప్రభువు పూచి

ఇంటిలో దేవతల చిత్రపటాలు, విగ్రహాలను దీపారాధనకు, ఆరతినిచ్చేందుకే వినియోగించకు. గృహములోని ఇతర సట్కలవలెనే పరమాత్మునియందును ఆత్మీయత కలిగియుండి సేవకేస్తూ, ఈ ఇల్లు భగవంతుడిదేననే భావముతో మెలగాలి. మనమంతా ప్రభుప్రేరణతో నిడిచే దాసులము.

ఎప్పుడైతే ఏదైతే కాత్యార్థం ఇల్లు వదలవలసివస్తే, “హే ప్రభూ నీ కాత్యార్థం కొరకే బయట వెలుతున్నాను. అంతవరకు నాతోనే గడిపి కాపాడు.” అని నీవు భగవంతుని తొలి విషయముగా ఆర్థించాలి.

మళ్ళీ వెలువలినుండి ఇంట్లోకి తిరిగి రాగానే దైవసన్నిధిచేరి వందనమాచరించి “స్వామి నేను వెళ్ళినవని పూర్తిచేసుకొని మీ చరణాల ప్రసాదము తిరిగి రాగలిగినాను ధన్యుణ్ణి.” అని విన్నవించుకోవాలి.

ఈ రీతిని భగవంతునితో ఆదరణీయముగా వ్యవహరిస్తే ప్రతి పనిలోనూ ప్రభువు సఫలీకృతము చేస్తాడు.

గృహ కృత్యాల్లో మన అవసరాలకు ప్రభువును యాచిస్తే తప్పక ప్రసాదిస్తాడు.

“శరీరాన్ని బాగుచేసుకో ఐతే శరీరము శేరశే బావముతో జీవించు.”

70. వృత్తియే నా గురువు

గొప్ప గొప్ప జ్ఞానులు, గొప్ప గొప్ప భక్తులు వ్యాపారవృత్తిని నిర్వహించుతూకూడా ప్రభు పాప్తిని పొందకలిగారు. వ్యాపారము చేస్తూ ఉన్నా, కొనుగోలుదారునిలో కూడా భగవంతుని దర్శించే వృత్తి, భక్తిమయమౌతుంది.

నామదేవుడు ‘దర్శి’ పని చేసేవాడు. కోరాకుంబర్ వడ్డితో పాత్రలు చేసేవాడు. కబీర్ ‘నేత’ నేసేవాడు. వారందరూ, వారి వారి వృత్తివర్గాన్ని నెరవేర్చుతూ అన్నిటా పరమాత్మను దర్శించి పరమాత్మ భావాన్ని పొందియున్నారు.

ఒకమాడు ఆకాశవాణి “జాజలి ఋషి” కి ఇట్లా ఆజ్ఞాపిస్తుంది. “సత్సంగము చెయ్యాలని ఉంచే జనకపురివెళ్ళి త్రాసునువట్టిన వైశ్యుని కలువమని”.

మహర్షి ‘జాజలి’ జనకపురి వెళ్ళునప్పటికి ఆ వైశ్యుడు దుకాణ మందు కూర్చోచియుంటాడు. ‘ఆకాశవాణి ఆదేశానుసారము వచ్చారు కదూ? అని ప్రశ్నిస్తాడు.

ఆ పలుకులు వినగానే జాజలి మహర్షి ఆశ్చర్యముతో మీ గురువు ఎవరని అడుగుతాడు.

అందులకా వైశ్యుడు “నా వృత్తియే నా గురువు అని అంటాడు. త్రాసుదండం (తక్కుద) వలె నేనూ నా మదిలోని విషయ వాసనలను సమానముగా చూస్తున్నాను. ఒకరికి తక్కువ తూచడముగాని. మరొకరికి ఎక్కువ తూచడముగాని చెయ్యడములేదు. ఎందుకంటారా? బేరగాడు కూడా పరమాత్మునియొక్క ఆంశమేకదా? నా తల్లిదండ్రులను ఈశ్వర స్వరూపులుగా భావించి వారినేవ చేస్తున్నాను. పరమాత్ముని తలచు కొంటూ ఉన్నాను.” అని వివరిస్తాడు.

జాజలిమహర్షి వైశ్యునికి నమస్కరిస్తాడు.

ప్రతిబోధ, ప్రతిక్షణం, పరమాత్మను తలచుకునేవాని వ్యాపారము కూడా పరమాత్మను పొందేదానికి సాధనమౌతుంది.

“ఎవని చిత్రం సంచారిక సుఖాలలో మునిగి తెలుతుందో
బ్రహ్మానందములోని ఆనందము వానికెట్లా తెలుస్తుంది?”

71. భాగవత చోరుడు

కొందరు దొంగలు జైల్లో ఉంటారు. మరికొందరు మేడల్లో ఉంటారు.

జైల్లో ఉన్నవారు పాపప్రక్షాళనము గావించుకుంటారు. మేడల్లో ఉన్నవారు పాపాన్ని వృద్ధిచేసుకుంటారు. పాపభాండము ఎప్పుడూ నిండు తుందో అప్పుడు మేడల్లో ఉండేవారు జైల్లోని వారికంటేకూడా అధిక మైన శిక్షను పొందుతారు.

మేడల్లో ఉంటూ దొంగలా జీవించే దొంగలనుగూర్చి శాస్త్రాల్లో జ్ఞానులు ఇట్లా నిర్వచిస్తారు.

- (1) సంపదనంతా హరించేసే దొంగ,
- (2) జన్మదాతలైన తల్లి.దండ్రుల సేవచేయనట్టి చోరులు
- (3) పరమాత్ముని మరచి భోజనంచేసే చోరుడు

(4) అవుల (స్వజనుల) దుఃఖాన్ని చూచికూడా కన్నీరు కార్చక నిశ్చింతగా నిద్రించే చోరులు. పీఠతా భగవత్ చోరులనబడుతారు. ఎందుకంటారా. “పరమాత్మ దేనికైతే కాళ్ళు చేతులు, ధనధాన్యాల నిచ్చాడో వాటిని పూర్తిగా విస్మరించినందులకు !!”

చెప్పండి మరి. సమాజములో దొంగలకు జైలుశిక్ష విధిస్తే. భగవత్ చోరులకు ఏ శిక్ష విధించాలి? అసలు వారి దశ ఏమిటి?

"తాబూల రసాన్ని ఇంపుగా సేవించేవారికి
 భక్తిరసం ఎట్లా సహిస్తుంది ?"

72. యశోదానందులు

మధురమైన పలుకులతో వినయ-విధేయలతో స్నేహ సద్భావాలతో
 సేవచేస్తూ అందరిని ఆనందింపజేసేవానిని "నండు" అంటారు.

స్వయంగా కష్టపడి పనిచేసి ఆ కష్టపాతిత యశఃఫలాన్ని వరులకు
 దారపోసేవారిని "యశోద" అని అంటారు.

తమకు కలిగిన పుణ్యఫలం, ఇతరుల ఆశీర్వాద ఫలమని భావించి
 వినయముతో మెలిగేవారిని "యశోద" అని అంటారు.

వారిసేవ ఎంత ఉన్నతమైనదంటే, అందరి కన్నులు చెమ్మగిట్లు
 తాము ఆనందముతో ! ఏ ఇంటి ఏ పిల్లవానికైనా జబ్బుచేస్తే వారింటికి
 పరుగులుతీసి వారి శ్లోకాన్ని తొలగిస్తారు.

అంతటి సేవాభావము కలిగినవారికి శుభం కలుగాలని ఎల్లరు ఎల్ల
 వృదు కాంక్షిస్తారు.

వారిపై ఎల్లచేళలా అందరి ఆశీర్వాదామృతము కురుస్తూ
 ఉంటుంది.

అటువంటి సుయోగ్యమైన దంపతుల ఇంటిలో సర్వేశ్వరుడు
 శిశువుగా ఉదయిస్తాడు.

“ప్రతి వస్తువును పరమాత్మార్పితం గావించు ఆ తరువాత
ప్రభువు ప్రసాద రూపములో తిరిగి గ్రహించు !”

73. బర్చి - టి

నీ ఇంద్రియాలశక్తి సంసారిక విషయాలలో ప్రభావితమై నష్ట
పడుతూ ఉంది.

ఈలాంటి నష్టాన్ని నివారించి ప్రభువువైపు మళ్ళించు !

ఇట్లా చేయడముచేత ఇంద్రియ నిగ్రహము కలిగి పరమాత్ముని
ప్రేమకు అర్హులమౌతాము.

‘బర్చీ’ని తిన్న తరువాత ‘టి’ని నేవిస్తే ఆ రుచి ఏర్పడుతుందా.
లేదా ?

ఈ మాదిరి ఇంద్రియాలు భగవత్ రసాస్వాదన చేసిన తరువాత
జగత్తులోని లౌకిక రసాలన్నీ నిస్సారముగా రుచిస్తాయి. నీ ఇంద్రియాలు
విషయ వాసనలనెడి బంధాలనుండి విముక్తిని పొందుతాయి.

ఇంద్రియాలను పరమాత్ముని దారిలోనికి మళ్ళించుటకు ఇదే
చుక్కాని !

ఈ చుక్కాని ద్వారా జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకో ?

“ఈ ఇల్లు నీది కాదు. ప్రభు మందిరం మాత్రమే!
ఆ భావముతో అందులో నివసించు.”

74. నంద మహోత్సవము

ఎవ్వరైతే సర్వులకు సేవచేసి అనందాన్ని పొందుతారో. వారే
అందరి ఆశీస్సులు పొందేటందుకు అర్హులు. అందరి ఆశీస్సులు పొంద
డము చాలా కష్టం.

అందరి ఆశీర్వాదములు పొందలేదేనని, చింతించనక్కరలేదు.
కాని అందరి భావనారాలకు గురి కాకుండా చూచుకో ?

ప్రజవాసులందరి ఆశీస్సులు యశోదానందుల పైనుండుట చేతనే
ఈశ్వరకృప వారి ఒడిలో ఆడుకుంది

యశోదానందులు నిస్వార్థముతో సర్వులకు సేవచేసి సర్వుల
యందు సమాన ప్రేమాభిమానాలతో మెలగడము జరిగింది కనుకనే
అందరి హృదయాలు వారి కొరకు సద్భావముతో ఆశీస్సులు కురిపించాయి
మనము కూడా అందరి యందు, యశోదానందులవలె స్నేహ భావము
సేవా భావము, సద్భావము, కలిగియుండాలి. అట్లా ఆచరిస్తే అందరి
కన్నులు మన కొరకు అమృతాన్ని కురిపిస్తాయి. ఆశీస్సులు మన జీవి
తాల సార్థకం చేస్తాయి. మన ఇంటిలోని అనందోత్సవము అదరికి
అనందము ప్రసాదించే నంద మహోత్సవమౌతుంది.

“మానవుడు యజమాని కాదు..

ప్రభువుకు సేవకుడు.”

75. సద్భావము

ఎవ్వడైతే తగవంతుని చరణాలముందు సర్వదా సద్భావముతో మెలగుతాడో, ప్రభు నిర్ణయాలను ఆనందముతో స్వీకరిస్తాడో ప్రభువే సర్వస్వమని ఎవడు తలుస్తాడో, అట్టివానికి సర్వాధికారాలు ప్రాప్తిస్తాయి.

వినయము, విధేయతలేకుంటే ఎవ్వరికీ ఈ భావాలు ఉదయించవు. ఎక్కడ అహంకారముంటుందో, అక్కడ సద్భావము నిలిచేదానికి అస్కారము లేదు.

ఎవ్వడైతే మానవుడు తానుచేసిన పొరపాటును సరిదిద్దుకునేదానికి ప్రయత్నిస్తాడో, వినయాన్ని హృదయపూర్వకముగా మదిలోనికి ఆహ్వానిస్తాడో, అప్పుడే సద్భావము మదిలో నిండుకుంటుంది.

నేటి మానవుడు తప్పిదమును గుర్తించడములేదు. పైగా ఆ పొరపాట్లను కప్పిపుచ్చుకుంటున్నాడు, కనుక వినయ-విధేయతలకు ఇంక హృదయమునందు చోటెక్కడుంటుంది ?

మరి ఈ వినయ విధేయతలే లేకుంటే ప్రభుచరణాలపై అనురాగము ఎట్లా కలుగుతుంది ? సద్భావన ఎట్లా కలుగుతుంది ?

“ఏ మానవుడైతే ఇచ్చిపుచ్చుకోవడములో గోలచేస్తాడో
వాడు భయభీతుడౌతాడు.”

76. ప్రేమ సన్యాసిని

“గోపిక కేవలము వస్త్రసన్యాసినియే కాదు, ప్రేమ సన్యాసిని
గూడా.” ఆమె హృదయము హరిమయము.

ఇంటియందామె గృహకృత్యాలు నిర్వహించుతూ ఉన్నా, శ్రీ
కృష్ణరామస్మరణలో మునిగి తేలుతూ, పరమాత్మను ప్రసన్నం గావిం
చేందుకు సింగారించుకునేది. ఏలాంటి కామవాసనలు దరిదాపులకు రాని
చేసికాదు.

గోపికయొక్క శృంగార చేష్టలన్ని తాకిక వాసనలకు లోనై
కాదు. భక్తికొరకు !

నిర్వికారముతోకూడిన శృంగారచేష్టలు గూడా ‘ప్రభుభక్తియని’
అనిపించుకుంటాయి.

గోపికచేసే ప్రతికార్యము ప్రతి వ్యవహారము అంతాగూడా భక్తి
మయమే !

భక్తి- వ్యవహారము వేరుచేరని (భిన్నమని) భావించవద్దు. పెద
పులపై చూపెడి భక్తి, వ్యవహారము మంచిదికాదు.

“సీవు ఏ పనినైతే చేసేదానికి ఉపక్రమిస్తావో-

లేక ఎవరిద్వారా జీవిస్తున్నావో-

అదంతా ఈశ్వర కృపయేనని తెలుసుకో !!”

77. యవ్వనము - నిగ్రహము

యవ్వనదశలో మెల్లమెల్లగా నిగ్రహాన్ని పెంపొందించుకొని, భక్తిని అంవరచుకుంటే వారి జీవితమున భగవత్ ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

ఎవ్వరియొక్క జీవితము భోగవిలాసాలవెనుక పరుగులుతీస్తూ ఉంటుందో— వారి జీవితాలకు ప్రభుప్రాప్తి ఎట్లా కలుగుతుంది ?

ఒకవేళ ఆ జీవి వృద్ధాప్యములో భక్తి మార్గములో పయనిస్తే మరో జన్మలో తప్పక మంచి మార్గములో నడిచేదానికి ఆస్కారముంది. కాని వర్తమాన జీవితములో పరమాత్మ దర్శనము ప్రాప్తిస్తుందా ? లేదా ? అనేదే అనుమానం ?

కనుక వర్తమాన జీవితములో బాగుపడాలన్నా, ఒకే ఒక ఉపాయము—“యవ్వన కాలమున వివేకముతో ఇంద్రియ నిగ్రహం కలిగి యుండటం.”

“ఎవ్వని హృదయము వికారమో ఎవని నయనాలు స్నేహ
భావముతో ఉంటాయో వాడే పరమాత్ముని కృపకు
పాత్రుడౌతాడు.

78. దయ

ఏ మానవుడైనా సన్యసింది యోగాభ్యాసముచేస్తే తక్కి ప్రాప్తి
స్తుంది.

కాని ఏ జీవితైతే పరమాత్ముని దృష్టిపడుతుందో ఆ జీవి
(మానవుడు) సన్యసించనక్కరలేదు. యోగి కానక్కరలేకనే జీవన్
ముక్తిని పొందగలడు.

దయ (కృప) అంత దివ్యమైనది.

అన్నిరకాల సాధనలు చేస్తూగూడా అహంకార రహితులై దీనావ
స్థలో ప్రభుచరణాల నాశ్రయిస్తారో అట్టివారిపై భగవత్ కృప అవత
రిస్తుంది.

మదిలోని మాలిన్యము కన్నీటిచే కడుగబడుతుంది.

భగవంతుని కరుణా కటాక్షానికి ఎవ్వరైతే రోధిస్తారో అట్టివారికి
భగవంతుడు కనికరిస్తాడు.

“పరమాత్మ సన్నిధికి ఎవరు చేర్చుతారో వారు పరమాత్ముని కంటే శ్రేష్టులుగా ఎంచబడుతారు.”

79. ప్రేమ నిషా

గోపిక ఎక్కడవెల్లినా, ఎక్కడ నిలిచినా, సర్వత్రా పరమాత్మ స్వరూపాన్ని దర్శించడము జరుగుతుంది. అందుచేత ఆత్మతోగూడా తన కన్నయ్య సాన్నిధ్యములో ఆనందానుభూతిని పొందగలుగుతుంది,

ఈ ప్రేమ నిషా (కైపు) తో ఉద్భవునితో “నా కృష్ణుడు నన్నెన్నడూ విడనాడి ఎక్కడా వెళ్ళడు వెళ్ళబోడు” అని అంటుంది.

అంతటి ఉన్నతమైన ప్రేమ ఎక్కడ ఉంటుందో, అక్కడే పరమాత్మ ప్రత్యక్షమౌతాడు.

నిజమైన ప్రేమయే అయితే ప్రేయసినీ ప్రియుడు వదలి ఉండలేడు కదా ?

- 0 -

“భగవంతుని కాకితీర్చే పవిత్ర దినం
మృత్యు దినమే.”

80. అనాసక్తి

రావణుని చెడు ప్రవర్తన చూచిన విభీషణుడు చాలా వ్యాకులత చెంది, శ్రీరామ చంద్రుని శరణు వేడుకుంటాడు. అప్పుడు రామ చంద్రుడు “లంకాధిపతికి స్వాగతం” అని అంటూ ఎంతో ప్రేమతో పిలుస్తాడు. రావణవధ జరగకమునుపే విభీషణునకు పట్టాభిషేకము జరిపిస్తాడు శ్రీరాముడు.

సుగ్రీవునకు అనుమానము కలిగి రాముని ఇట్లా ప్రశ్నిస్తాడు—
“ఒకవేళ రావణుడుగూడా విభీషణునివలెనే నిన్ను శరణు వేడితే అప్పుడేం చేస్తావు ? ముందుగానే విభీషణునికి రాజ్యాభిషేకము జరిపించినావే, వెనుక వచ్చిన రావణు ని ఏమిచేస్తావు ?

అందుకు శ్రీరామచంద్రుడు అత్యంత స్నేహభావముతో, సహృదయముతో ఇట్లా అంటాడు “రామోద్ధీర్ఘ భాషతే” రాముని బాణమువలె రాముని మాట (వచనము) గూడా ఒకటే. విభీషణునివలె రావణుడు శరణు జొచ్చినచో విభీషణుని రాజ్యాన్ని ఆశించక రావణునికి అయోధ్యను అప్పగించి స్వతహాగా అరణ్య రాజ్యాన్ని అనుభవిస్తానంటాడు.

ఎంతటి ఉదారత!

ఎంతటి అనాసక్తి !!

“వవిత్త తీర్థస్థానమందు చేసిన సత్కర్మ
అధిక శ్రేయస్కరమౌతుంది.”

81. పాపము

అంపశయ్యపై పరున్న భీష్మునితో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ— “నీవు ఏ పాపకార్యము చేసి ఎరుగవు. అందుకని అంత్యకాంక్షను నిన్ను కలిసేదానికి వచ్చాను. దుర్యోధనుని నిండు సభలో దుశ్శాసనునిచే ద్రౌపతిని వివస్త్తనుచేసే పాపకార్యము నీవు చూశావు. చూచిగూడా నీవు మందలించలేకపోయావు. అందుకే నీకీ శిక్ష. మీ (కురు) కులములోని బంధువులచేత, పుత్రులచేత, న్యాయానికి అన్యాయము జరుగుతూ ఉంటే ఉపేక్షా భావముతో నీవు ఉండిపోయావు ఇది క్షమింపరానిది. దుర్యోధనుని ఇంట్లో ఉంటూ, వాని ఉప్పుపులుసు తింటూ బ్రష్టుడవై ఆనాటి సభలో మౌనముగా ఉండిపోయావు.” అని అంటాడు.

ఏ సభలోనైనా పాపకార్యము జరుగుతూ ఉన్నచో ఆ సమయమందు నీవక్కడ ఉపస్థితుడవై, మౌనముగా ఉన్నచో అది నీకు సమ్మతమేనని చాటుతుంది. అట్లా ఆచరిస్తే ఆ పాప ఫలము నీకు అంటుకుంటుంది.

“పాపాన్ని చూడకు. ఏ పాపపు ఫలుకులు వినకు. లేకుంటే ఆ పాపము నిన్ను బ్రష్టుపట్టిస్తుంది.

“ఎవ్వడైతే పుణ్యకార్యాల్లో కలిసి సహాయము చేస్తాడో.

వాడు పుణ్యానికి పాత్రుడౌతాడు.”

82: మనస్సునే గురువుగా చేసుకో

యోగి తన మనస్సును బలవత్తరముగా వశములో నుంచు
కొనుటకు ప్రయత్నిస్తాడు. ఐనా అది పూర్తిగా వశముగాదు.
అప్పుడప్పుడు మోసమూ చేస్తుంది.

కాని వైష్ణవ భక్తులు బలాత్కారముతో గాక, ప్రేమతో మనస్సును
వశపరుచుకుంటారు.

నీ మనస్సును నీవు గురువుగా చేసుకో. ఇతరులనెవ్వరినో గురు
వుగా చేసుకొని క్రొత్తసమస్యలు తెచ్చుకునే బదులు నీ మనస్సునే గురు
వుగా నెన్నుకొని బాగుపడు!. ఎందుకంటావా? నీవు ఎట్లా బావిస్తే
అట్లా చేస్తావు కనుక.

స్వామి రామదాసు తన మనస్సుకు ఎట్లా బోధ చేశాడో, అప్రకా
రము చీపు గూడా మనస్సుకు మంచి బోధ చెయ్యి?.

- 0 -

“భగవంతుడు మనకు ఏ స్థితి కలిగిస్తాడో
దానితో సంతోషించడము నేర్చుకుంటే సుఖిస్తావు.”

83. వక్తగా మారిపో

కథవిని ఇంటికి వెళ్ళేముందు వక్తగామారి, మనస్సును శ్రోతగా
చెయ్యి.

సంసారిక రసానుభూతిని పొందడము మంచిదికాదు. అది విష
ముతో కలుషితమైనదని మనస్సుకు ప్రేమతో ఓదార్చి తెలియచెయ్యి ?

మనస్సుకు తెలియపరచిన తరువాతగూడా విషాన్ని గ్రోలినచో
మృత్యువు సంభవిస్తుంది, సంసారిక విషయ వాసనాచేత అదోగతి
ప్రాప్తిస్తుంది.

సంసారిక విషయ వాసనలు విషముకంటే గూడా అధికప్రమాద
కరమైనవని మనస్సునకు తెలియచెయ్యి ?

కనుక విషయ వాసనలనుండి విముక్తి కలగాలంటే విశ్వనాథుని
చరణారవిందారను శరణువేడుకో ?

ఎందుకా ? విశ్వనాథుని చరణారవిందాలయందు విషయవాసనలనే
“విషం” నుండి కాపాడే జీవన సంజీవని ఉంది కనుక !!

" మానవుడు మెలుకువగానే ఉంటాడు.

కాని

గాయం తగరందే వానిలో మెలుకువరాదు."

84. ప్రేమతో తెలియపరచు

సర్వేంద్రియాల కన్నీంటికి ప్రేమతో నీవు తెలియపరచి, విషయ వాసనల మార్గము నుండి మృశించి వాటిని పరమాత్ముని వైపు మళ్ళించు.

ప్రపంచములోని రూపు రేఖల వెంటబడి తిరగవద్దని నీ కన్నులతో చెప్పు. ఎందుకా ? శ్రీ కృష్ణుని రూపు రేఖలు కళ్యాణాన్ని శలిగిస్తాయి.

చెవులకు తెలియజెయ్యి. నిందావాక్యాలు విని సంసారిక 'విషయము'ను చవి చూడవద్దని, ఎందుకా ? శ్రీకృష్ణుని వేణునాదములో కీర్తనా శ్రవణముతో జీవిత శ్రేయస్సు ఇమిడి ఉంది.

జిహ్వాకు తెలియపరచు. ఎవ్వరిని నిందించవద్దని. ఎందుకనగా శ్రీకృష్ణుని గుణగణాలను గానముచేసి ప్రసాదము గ్రహించుటచేత శుభం చేకూరుతుంది.

ఈ రీతిని నీ చర్మానికి, నీ నాసిక కు, ముద్దు - ముద్దుగా తెలియ పరచి ప్రభు మార్గము లోనికి నడిపించు ?

“కన్నులు, చెవులు, అను వాకిండ్లముందు,
సాత్వికులైన కావలాదారులని నియమించు.”

85. ధనము - శాంతి

ధనాన్ని సంపాదించడము కష్టమేమీ కాదు. కాని ఆ ధనమును
సదుపయోగము చేయడమే చాలా కష్టం.

ధనాన్ని సరిగా ఉపయోగించినపుడే శాంతి లభిస్తుంది. అట్లా
సదుపయోగము కానిచో లక్ష్మి శాపనార్థ మిడుతుంది.

లక్ష్మిని భోగవిలాసాలకు కాదు. సదుపయోగం కొరకని జ్ఞాపక
ముంచుకో ?

మానవుడెంత ధనవంతుడైనా, “లక్ష్మివతి” కాలేదు. లక్ష్మి
పుత్రుడే !

“లక్ష్మిదేవిని తల్లిగా బావించి వివేకముతో ఉపయోగిస్తే, ఆమె
సంతసించి నారాయణుని ఒడిలో నిన్ను కూర్చుండజేస్తుంది.

అట్లాకాక లోభిగా వ్యవహరించి లక్ష్మిపై అధికారము చెలాయించితే హిరాణ్యాకునివలె చంపిపాలేస్తుంది.

• • •

“మృత్యువాత వద్దప్పుడు’ జీవితములో చేసిన మంచి చెడ్డలు
పాపపుణ్యాలు నీ వెంట వస్తాయి.”

86. లోభి - సంతోషి

హిరణ్యాక్షుని నాశనమొనరించి వరహావతారముతో నారాయణుడు
భూమాతను కాపాడడము జరిగింది. ఈ కథను మనము బాగవతమున
చూస్తాము.

హిరణ్యాక్షుడననా, బంగారు - సంవదలపై కన్నులుంచిన ‘లోభి’యని
అర్థం.

తనను అర్థించిన వారిని ఆదరించి సంతోషపరచువాడు ‘వరాహు’
డని అర్థం.

సంతోషం ద్వారా లోభం నాశనమౌతుంది. అప్పుడు జీవితానికి
శాంతి లభిస్తుంది.

ఎంతవరకు లోభం మనలను వదలదో అంతవరకు సత్కర్మ
చెయ్యాలనే తలంపు మనకు కలగదు. ఎవరు వచ్చికలిసినా పలుకరించినా,
సంతోషముండదు.

ఎవరు కలువకున్నా, వలుకరించకున్నా, అదే మేలను కుంటాడు
లోభి. లోభత్వాన్ని అంటిపెట్టుకుని తిరిగే వారి జీవితము శాంతిని
కోల్పుతుంది. ఏ వ్యక్తియైతే లోభత్వాన్ని వదలదో. అవ్యక్తి సత్కర్మ
చెయ్య జాలడు.

లోభాన్ని వదలి సంతోషముగా జీవితాన్ని గడుపుతూఉంటే
సత్కర్మ చెయ్యాలనే తలంపు కలుగుతుంది. సర్వేశ్వరుని ప్రాప్తికలు
గుతుంది.

“మఃస్సుపై అంధవిశ్వాసం కలిగినవాడు
చివరికి చిక్కులపాలౌతాడు.”

87. మృత్యు భయం

మనమంతా ఒకానొకరోజు తప్పక చనిపోవాల్సి. ఇది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాని మనుజుడు పాపముచేస్తాడు— మృత్యువును మరచి !

మదిలో మృత్యుభయం సర్వదా మెదులుతూ ఉండే పాపపుదారుల నడువడు. తప్పక మంజిదారికి వస్తాడు.

మరణరందన విధించిన ఖైదీకి మితాయి నందించినచో అదివానికి రుచించదు. అప్పుడు వానికి ఇగవంతుడు జ్ఞాపకానికి వస్తాడు.

మృత్యు సమయములో అధికభాధలు కలుగుతాయి. వేలకొలది తేళ్ళు ఒక్కసారి కలిసి కాటువేస్తే, ఎట్లా మరచిపోతాడు ?

మృత్యుముఖాన వడ్డప్పుడున్న ఈ ఆవేదన, ఎల్లప్పుడూ మదిలో మెదిలినచో పాపకృత్యాలు చేసేదానికి మరి ఎట్లా యోచిస్తాడు ?

జనన మరణాలు, వృద్ధాప్యము సుఖదుఃఖాలు, సర్వదా మానవుడు జ్ఞప్తియందుంచుకుండే పాపకృత్యాలు ఎప్పుడూ చెయ్యడు.

యమదూతలు ఇప్పుడేవచ్చి తీసుకవెళ్ళితే స్వర్గప్రాప్తి కలుగునా ? లేక నరకము లభించునా ? అనే విచారణ జీవితమున కలిగితే పాపము నుండి రక్షింపబడుతాడు.

“మృత్యువు తలపై కూర్చునియున్నాడు” అనే భావనతో సతతము సావధానుడవై యుండు !

“ఏలాంటి సత్కార్యము చెయ్యకుండానే ఎవ్వడైతే బోంబేస్తాడో వాడు పాపాన్ని బోంబేసిన వాడౌతాడు.”

88. కాలానికి దాసుడు

ఉత్తర గర్భాన్ని నాశనము గావించేందుకు ఆశ్చర్యమ బ్రహ్మ స్త్రాన్ని ప్రయోగిస్తాడు. ఉత్తర పరమాత్ముని ప్రార్థిస్తుంది. నారాయణుడు సుదర్శన చక్రముతో ఆ అస్త్రాన్ని నిరోధించి గర్భములోని ‘పరీక్షితుని’ రక్షిస్తాడు.

మనమందరమూ పరీక్షితులమే. మనలందరినీ పరమాత్ముడు రక్షిస్తున్నాడు

పిల్లల రక్షణ తల్లి దండ్రులు కాదు. పరమాత్ముడు రక్షిస్తున్నా వ్యాధిగ్రస్తుని డాక్టర్ కాదు రక్షించేది ఈశ్వరుడు.

డాక్టర్ రోగుల రక్షిస్తుంటే. స్వతహాగా తాను ఎందుకు రక్షించుకోలేదూ ?

మానవునికి ఎవరిని రక్షించే శక్తిలేదు. మనిషి కాలానికి దాసుడు మాత్రమే. మరి మానవుడు ఇతరులనెట్లు కాపాడగలడు?

“స్నానంతో శరీరశుద్ధి,
 ద్వానంతో మనస్సు శుద్ధి,
 దానంతో ధనము జడ్డివడుతుంది.”

89. దీరువా తాళంచెవి

మన గృహానికి మనల్ని కలిసేదానికి ఎవరైనావస్తే మనం ఇంటి
 వాకిండ్లన్నీ తెరచి కుటుంబ విషయాలన్నీ తెలియజేస్తాము, కాని ఇనువ
 పెట్టె (బీరువా) తెరచి బంగారు- డబ్బు ఇత్యాదిగుప్త సంపద చూపి
 స్తామా? గుప్త ధనము కేవలము దాత్యా- సుతులకు మాత్రమే పరిమితము
 చేస్తాము.

జీవుడు ఈ రీతిన పరమాత్మునితో, ప్రేమతోగూడిన సంబంధము
 లేకుంటే “మాయ” అను తెరవెనుక దాగియున్న భగవంతునియొక్క
 పూర్ణరూపాన్ని తెలుసుకొనజాలడు.

ఏది మనకు అత్యంత ప్రీతిపాత్రమో, దానిని తాళమువేసి జాగ్ర
 తగా ఉంచుతామో; అటులనే జీవుడు సంపూర్ణ ప్రేమతో పరమాత్మున్ని
 నమ్ముతాడో వానికి భగవంతుని పూర్ణరూపము దర్శనమిస్తుంది.

భగవంతునియందు జీవునియొక్క ప్రేమ ఎప్పుడు అధికమౌ
 తుందో— అప్పుడే ‘మాయ’ అనెడి పరదా తొలగిపోతుంది.

“ధ్యానయొక్క నిజమైన ఆనందం
ప్రాతఃకాలముననే సాంద్రం.”

90. వెంట్రుక - ప్రాణము

ఏలాంటి శ్రమలేకుండా వెన్నముద్దతోపడిన వెంట్రుకను తీసివేయ
వచ్చు.

కాని అదే వెంట్రుక ఎండిన పేడలోగాని, మట్టిపెల్లలోగాని
అంటుకొనియున్నచో వెలువలికి తీయ్యడము చాలాకష్టం, వెలువలికి
తీయ్యాలన్నా వాటిని పగులగొట్టి నలిపితేగాని బయటపడదు.

మానవ జీవితముగూడా అటువంటిదే! జ్ఞాని శరీరములోని ‘జీవి’
వెన్నముద్దలో చిక్కుకున్న వెంట్రుకతో సమానము. జీవితమున తన
కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించిన జ్ఞానిప్రాణాల వదలడములో ఏ కొంచెముగూడా
బాధపడడం.

కాని సంసారి శరీరములోని జీవుడు, ఎండినపేడ. లేక మట్టిపిడక
లలో తగులుకున్న వెంట్రుకతో సమానమై, మరణానికి నిద్రంగాలేక
ప్రాణముపోవురవుడు, చాలా వ్యర్థము అనుభవిస్తాడు. ఆ జీవికి అంటిపెట్టు
కొనియున్న వాసనలు వదలక చనిపోయిన తరువాతగూడా వాసనలతోనే
మునిగితేలుతూ ఉంటాడు.

“మనస్సు చాలా పరిశుద్ధమైతే అప్పుడే పరమాత్ముని
కలవాలనే తలంపు ఉదయిస్తుంది.”

91. జ్ఞానివి కావాలి

భాగవతము మనల జ్ఞాతుల కావాలని ఉపదేశమిస్తుంది. జ్ఞాని
వయ్యేందుకు కాషాయవస్త్రాలు ధరించి ఇట్లా వాకిలి వదలవలసిన అవస
రమూలేదని భాగవతము తెలియజేస్తుంది. సాత్విక గుణాలు అలవరచు
ఉంటే మనిషి తనకు తాను “జ్ఞాని” యై పోతాడు.

నరసింహుడు మీరాబాయి, తుకారాం, వీరంథా ఇల్లువదలి పెట్టారా?
కనీసం సాధువేషముగూడా ధరించలేడుకదా? ఐతేవారు జ్ఞానులుకారని
ఎవరు చెప్పగలరు?

దైవ నిర్ణయమైన సంసారిక జీవితమును వివేకముతో గడుపుతూ,
కాషాయవస్త్రాలు ధరించకున్నా, ‘జ్ఞాని’ కావచ్చునని మనకు భాగ
వతము ఉపదేశిస్తుంది. అత్మను శుద్ధిపరచుకుంటే జ్ఞానికావచ్చు. వస్త్రాలు
మార్చినంత మాత్రముననే జ్ఞానికాజాలడు.

మనోహక్కాయకర్మ చిత్తములచే, ఏ పాపము చెయ్యనివాడు
జ్ఞాని. అన్ని వ్యవహారాలయందు తలదూర్చి పనిచేయుచున్ననూ మన
స్సును స్థిరపరచినవాడే ‘జ్ఞాని’ ఎవ్వడు ఇతరుల గుణదోషాలను ఎంచడో
వాడే జ్ఞాని. అట్టిగుణాలు నీలో ఉంటే జ్ఞానియేకాదు— ఆ సర్వేశ్వరుడు
కూడా నీముందువచ్చి నిలుస్తాడు,

“సర్వవేళలా హృదయాన్ని భగవద్భావముతో నింపియుంటే
పాపపు వాసాలు నాశనమౌతాయి ”

92. వర్త - శ్రోత

ఎవని హృదయమైతే జ్ఞానవైరాగ్య భక్తితో పరిపూర్ణమౌతుందో.
వానినే ఉత్తమమైన వర్తయుని చెప్పుతారు.

కొందరిలో జ్ఞానముంటుంది. మరి కొందరిలో వైరాగ్యముండదు.
ఇంకామరికొందరిలో జ్ఞానవైరాగ్యాలు ఉంటాయి. కాని భక్తి ఉండదు.

అట్టి అపరివక్త కారణంచేతనే రసమయమైన శబ్దబ్రహ్మయొక్క
ఉనికి తెలియదు.

పిండి- నెయ్యి పంచదార, ఈ మూడు సమపాళ్ళలో మేలవించి
సప్పుడే లడ్డుయొక్క రుచిని చూడగలుగుతాము. ఈ రీతిన జ్ఞానము.
భక్తి, వైరాగ్యము, పరిపూర్ణమైనపుడు, బ్రతుకైన ఆస్వాదించగలుగు
తాము.

మాతృశుద్ధి, పంశశుద్ధి, ఆత్మశుద్ధి, అన్నశుద్ధి, ద్రవ్యశుద్ధి—అను
ఈ పంచశుద్ధులచేత ఎవ్వని జీవితము నిర్మించబడుతుందో— అటువంటి
శ్రోతనే ఉత్తమమైన శ్రోత లేక “పరిక్షిత్తు” అని అంటారు. అటువంటి
వారికే జ్ఞానము, భక్తి, వైరాగ్యము పరిపూర్ణముగా గల ఉత్తమమైన
“వర్త” ప్రాప్తిస్తాడు.

“నోటిలో తియ్యదనము మదిలో విషమూ ఉన్న మానవ రూప
నూర్చున్న ఎవరు నమ్ముతారు ?”

93. సంసార బీజం

పిల్లలు పెద్దల ననుకరిస్తారు.

తల్లి దండ్రులు వేకువనే తేచి ప్రభునామస్మరణ గావించితే పిల్లలు
గూడా వారి జీవితములో, అదే సంస్కారము కలిగియుంటారు.

నీ సంతానము గూడా మంచి సంస్కారులుగా జీవితము గడపా
అను కుంటే మీరు ఇప్పటి నుండే సత్కర్మలాచరించండి.

నీవు ఇంట్లో ఉన్నప్పుడు నిన్ను కలిసేవానికి ఎవరైనా వచ్చిన
చుడల ఇంట్లో ఉండి గూడా నాన్నగారు ఇంట్లో లేరని చెప్పమని చెప్ప
వద్దు

ఆశుత్యము చెప్పే అలవాటు పిల్లల జీవితాన్ని సర్వనాశనమ
చేస్తుంది. ఆశుత్య ఓజాశోభణ జరిగాక, పెద్ద వయస్సులో పెద్ద వృక్ష
ముగా పెరిగి అది ఫలించిన తరువాత పచ్చాత్తాప పడినా ఫలితము
శూన్యం.

.0.

“ఎవరి యందు నీవు అధికంగా ప్రేమాభిమానాలు చూపుతావో వారే నిన్ను చాలా బాగుగ ఏడిపిస్తారు ”

94: దుఃఖమందే సుఖముంది:

ఏ దుఃఖమైతే నిన్ను ప్రభునామస్మరణ చేయించ కలిగిందో ఆ దుఃఖమే నిజమైన సుఖాన్ని కలిగిస్తుంది. ఏ సుఖమైతే నారాయణుని నామస్మరణ నుండి దూరము చేస్తుందో, ఆ సుఖం, సుఖము కాదు. మీదు మిక్కిలి పెద్ద దుఃఖమనే చెప్పాలి.

దుఃఖమే మనకు గొప్ప సడ్గురువు. అదే మన హృదయాల పరి పక్వము కలిగించు దివ్యమైన బెషధము. జ్ఞానులు గూడ దుఃఖముచేత ప్రేరితులై ప్రపంచాన్ని వదిలినవారే !

“వపాచము స్వార్థముతో కూడినది. ఈశ్వరుడే నిజమైన ఆ వ్రుడు.” అనే ఈ సత్యాన్ని మనము దుఃఖము నుండే తెలుసుకుంటాము.

“సుఖమథేషీలావడె.

హరి హదయే సే జాయ్.

బరిహరి హై దుఃఖకీ

పల్వల్ నామ్ జపాయ్.”

అని అంటాడు ఒక జ్ఞాని

కనుక అటువంటి సంపద మనకు ఎప్పుడూ లభించదు. భగవత్ ప్రాప్తి కలిగాక పరమాత్ముని విస్మరి స్తే పెద్ద ఆనర్థం కలుగుతుంది. జీవితము వ్యర్థమైపోతుంది.

“శరీరోపాసనగాదు. జ్యోతిషంబి

అత్మోపాసన !”

95. మనస్సుకు తెలియవరచు

ఒకవేళ మనస్సు వ్యర్థముగా అటునిటు సంచరిస్తూ ఉంటే చివాట్లు పెట్టు. అటువంటి మనస్సే చాలా పిరికివంద, ఒకమారు దాన్ని భయ పెట్టి అమపుచేసిరచో పాపపుదారులు పయనింపదు.

“విషయవాసనలచేత లీనమై నీవు పాపకృత్యాలు చేస్తూఉంటే— ఆ విషయవాసనలే నీకు శిక్ష విధిస్తాయని గట్టిగా మనస్సుకు తెలియ వరచు.”

నీచే నీ మనస్సుకు తెలియవరచకుంటే మరి ఎవరు తెలియ చేస్తారు ? తినేదానికి సిద్ధముగా వశ్యమందుంచిన ‘లడ్డు’ పై ఉమ్మివేసి నచో. ఎంత ఆకలివేసినా అది తినేదానికి నీ మనస్సు అంగీకరిస్తుందా ? చెప్పు చూస్తాము ?

ఈ రీతిన నీవు మనస్సుకు తెలియచెప్పు. “తీయ్యనై మధువువలె నుండే విషయభోగాలు, కాలకూట విషముతో నిండి ఉంటాయని; ఎప్పుడు వాటికి దూరముగా సంచరించమని.”

ఇది తెలుసుకుంటే మనస్సు పాపపుదారిలో ఎప్పుడూ పయనిం చదు.

“పాపము - ప్రేతము

ఈ రెండూ ఒకటి.”

96. తీర్థయాత్ర

హృదయాన్ని బ్రక్తిరసములో ముంచి తీర్థయాత్ర చెయ్యాలి. వ్యసనాలతో ఇతరుల నిందించేదానికి కాదు, తీర్థస్థానాలకు వెళ్ళేది? తపస్సు. నిగ్రహముద్వారా పవిత్రమౌదామనే భావన షడిలో నుంచుకొని తీర్థస్థానాలకు వెళ్ళాలి.

పుణ్యనిధులకు వెళ్ళి సౌరకాయనో. లేక మరొక కూరగాయనో విసర్జించడములో ఏమీ బాధిత్యములేదు. అక్కడ త్యాగము చెయ్యవలసింది, కామ, క్రోధ, మద. మాత్సర్యాలను !

భగవంతునకు ప్రీతికరమైన వస్తువును త్యాగముచేస్తే ఆయన ప్రేమకు మనము పాత్రులమౌతాము.

ఫలానా పుణ్యక్షేత్రమున కామాన్ని త్యజించాను, ఫలానా తీర్థములో క్రోధాన్ని వదిలేశాను. అని నీవు చెప్పగలిగితే నీ తీర్థయాత్ర ఫలప్రదమౌతుంది.

“తీర్థమున స్నానం చేశాక సాపాలు కడుగబడుతున్నాయి.” అనే భావనతో జ్ఞానులను వెదకి వారితో సత్సంగము జరిపితే అప్పుడే మనస్సు బాగుపడుతుంది. జీవితము సార్థకమౌతుంది.

“ప్రభువు మనకు జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు.

కనుక మనం జీవించ గలుగుచున్నాము.

97. మనోపాపాలు

మానవుడు తన శరీరముతో ఏమంత పెద్ద పాపాలను చెయ్యి
డములేదు. కాని మనస్సుతో చేస్తున్నాడు. తనువుద్వారా చెయ్యబడే
పాపాలు, వట్టుబడుతాయనే భయముంది. కనుక మానవుడు పాపాలు
చేసేదానికి భయపడిపోతాడు. ఐతే మనస్సు ద్వారా చెయ్యబడే పాప
కృత్యాలు గుప్తముగా ఉంటాయి. కావున అజ్ఞానదీనానికి భయంక
రముగా తయారౌతాయి చెదవురుగులాగా మానవుని జవనత్వాలను
హరింపజేస్తాయి.

మానసిక పాపాల ఎదుట చాలా జాగ్రత్తగా మెలగాలని భాగ
వతము మనం హెచ్చరిస్తుంది.

నీ మదిలోని పాపాలను నీవు గుర్తించగలవు. కనుక నీ మదిలోని
పాపాలతో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండు.

“ఉదయమే లేచి అర్థమందు నీవు ముఖాన్ని దర్శించినట్లు, ప్రతి
దినము సత్సంగమనే సీసాలో, నీ మనస్సునుంచు ?

ఎవ్వరైతే మనస్సును కావలాకాస్తారో — వారే జ్ఞానులౌతారు.

కనుక సర్వులు నేదీనుండి జాగ్రత్తపడి మనస్సుచేత ఏలాంటి
పాపకృత్యాలు చెయ్యకుండా జాగ్రత్త వహించండి.

“ధనాన్ని దుర్వినియోగ పరచడం—
లక్ష్మిని అవమానపరచడమే.”

98. దృష్టి దోషం

సామాన్య మానవులయందును, జ్ఞానులయందును, దోషాలు ఎంచుతూ ఉంటారు కొందరు. ఇంకా కొందరు భగవంతునియందుపాడా దోషాలు వెదికేదానికి దృష్టిని సారించుతారు.

మానవుడు ఒకమాధు దోషాలు వెదికేవానికి అలవాటుపడితే, అదే అతివాటు ఎల్లప్పుడూ అలవడుతుంది.

ఇతరుల బలహీనతను గమనించే అలవాటు నీవు పడ్డావా— ఇంక ప్రతివారిలోను నీవు ఏదో కొంత దోషము చూడగలవు.

ప్రతివారిలోను కొద్దిగానో. గొప్పగానో దోషాలుండడమే అందుకు కారణం. దోషరహితుడు ఈ మానవ శరీరముతో ఉండలేడు.

మదిలో కాలుష్యము లేకుంటే శరీరము సమాప్తమౌతుంది.

అందుకని ఓ సోదరా— ఇతరుల తప్పుల వెదకడము మానకో? దృష్టిని ఎల్లప్పుడూ మంచి గుణాలవైపు సారించు?

ఇతరుల గుణదోషాలు చూచే అలవాటు మన నేత్రాలకుంటే— వాక్కును, మనస్సును, కలుషితము చేస్తాయి. పకుల పాపాలగుఱ్ఱ చర్చించడము, మన మనస్సును పాప కూపముతో ఢిల్లవడమేనని తెలుసుకో!

“అంతరంగమున ఈశ్వరుని వెదికేదాని బడులు
ఎవడు బైట వెదకుతాడో— వానికి దుర్గత ప్రాప్తిస్తుంది.”

99. ప్రభు - ప్రేమ

పరమాత్ముని ప్రేమానురాగాలు లేనిదే జ్ఞానము శోలించదు.
బ్రహ్మజ్ఞానికి గూడా పరబ్రహ్మ అనురాగం కావాలి.

ఎక్కడైతే కథ- కీర్తన జరుగుతుందో, అక్కడ గుప్తరూపముతో
‘హరి’ ఉంటాడు. ఎందుకంటారా, ప్రభువుకు ఎప్పుడూ పరదా వెనుక
ఉండడం జప్తము కనుక !

ఏ ప్రాణి తన ప్రేమను నూటికి నూరుపాళ్ళు ప్రభుమయం చేసి,
పూర్తి విశ్వాసముతో మసలుతాడో, అట్టివారికి భగవానుడు, మాయా రూపి
పరచాను తొలగింప చేస్తాడు.

ఎవ్వనియొక్క నేత్రాలు పరమాత్మ దర్శనానికై కన్నీరు
కార్చినో, వాని జ్ఞానం ఏమి చేసుకొను ?

ఎవ్వడైతే సత్కర్మచేస్తూ హరినామ స్మరణ చెయ్యడో— ప్రభు
ప్రేమకై ఎవ్వని హృదయము పగిలిపోదో, అట్టివాడు చేసే సత్కా-
ర్యము, ఎవరికోసం ? దేనికోసం ?

‘సత్కార్యము చెయ్యతము ప్రభు కృపచేతనే సాధ్యపడుతుంది.

పరమాత్ముని ప్రేమానురాగాలతో మన హృదయము ద్రవీభూత
మైనప్పుడే శుద్ధిపడుతుంది. కాని జ్ఞానముచేత ఎంతమాత్రము కాదు.

కోమల హృదయమందు పరమాత్మ జ్ఞానము స్థిరముగా ఉం-
టుంది. ప్రభు ప్రేమతోనే, హృదయము కోమలమౌతుంది.

జ్ఞానం క్రియార్హపములోనికి పరివర్తన జరగకపోతే
అది నిష్ప్రయోజనమే "

100. మనస్సును ఆరోగ్యముగా ఉంచుకో

శరీరము బాగుపడాలని మనము ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకొంటున్నాము. అదే జాగ్రత్త మనస్సుపై నుంచడము లేదు.

శరీరానికి ఎవరెన్ని చెసినా ఏమిచేసినా చేసినవన్ని నశించేటివే. కానీ మనస్సు నాశనమయ్యేది కాదు ! ఈ విషయము శ్రద్ధగా జ్ఞాపకముంచుకో ?

నేటి వర్తమాన సమాజములో ఎవ్వరు గూడా, వారి ఇంట ఆచారాలను దీక్షించడము లేదు. మేడు మిక్కిలి వస్త్రాలింకారముందు అధిక శ్రద్ధ చూపుచున్నారు, కాని మనస్సువైపు ఎవ్వరూ దృష్టిని సారించడము లేదు.

" మరణించిన తరువాత శరీరము నుండి వేరై నూతన శేత్రాన్ని ఆక్రమిస్తుంది 'మనస్సు'. అంతేగాని మరణించినా అది మారడములేదు. ఈ మనస్సు ఎప్పుడూ నిన్ను అణిచిపెట్టిపోవో వే ఉంటుంది.

శరీరమున చెడిపోయిన అతిగాన్ని యిమంకా మార్పు చెయ్యవచ్చు. శత్రు చికిత్సవ్వారా ! కాని చెడిన మనస్సుకు ఎవ్వరూ చికిత్స చెయ్యలేదు.

మనస్సునై తోమాధు చెయ్యలేకూ, ఏ మనస్సు మరణించినా తెలియవస్తుంది. అట్టి మనస్సు విన్నదికి చెడిపోదని తెలుసుకో !

సోమనస్సు సాత్వికవృత్తిలో ఉండి జ్ఞాని బౌతావు.

మనస్సు టెన్షన్ గంగాతీరాన నివసించినా, పాపాత్ముడ బౌతావు. జ్ఞాపకముంచుకో ?

“ఎవ్వనికి నిగ్రహ శక్తి ఉండదో ఎవ్వనికి ప్రభుత్వ శక్తి కారకు
సయమాలుండవో — వాని జీవితము వ్యర్థమే”

101. ప్రభాతేకర దర్శనం

“ప్రభాతేకర దర్శనం” దీని వెనుక మన సంస్కృతి యొక్క
భవ్యభావన ఎంతో ఇమిడియుండి !

భారతీయ సంస్కృతి ఏమంటుందంటే — ‘ఓ మానవా ?
బ్రాహ్మ ముహూర్త కాలమునలేచి భగవంతుని ద్యానించు, తదనంతరం
నీ చేతుల దర్శించు.’ అని తెపుతుంది.

తరువాత ఈ బ్రాహ్మగూడా మదిలో నుంచుకో...

“ఈ హస్తములచేతనే దీనుల దుఃఖితుల యొక్క ఆశ్మభిరుచులను
తుడిచేస్తాను.”

“ఈ చేతులతోనే వరమాత్ముని పూజిస్తాను, ఆర్చన చేస్తాను.

“ఈ హస్తములతోనే చక్కగా కష్టపడి వనిచేసి కవలం (అన్నం)
సంపాదిస్తాను.”

“ఈ హస్తములతో ఎవరి అధికారములను కొల్లగొట్టను. ఈ
హస్తములతో మరెవ్వరికి ఆవకారము తలపెట్టను.

ఈ చేతులతో దొంగతనము, జూదము, మరియు ఇతర పాప
కృత్యాలు నలువను.”

“ఈ చేతులతో ఎవరినిగూడా మోసగించి వ్రతనం చెయ్యను.” —
అని చెప్పుతుంది భారతీయ సంస్కృతి.

“ప్రభు ఏ సత్కర్మకారకు చేతులనిచ్చాడో వాటిని సత్కార్యం
కొరకు వినియోగిస్తాను. ఆ సర్వేశ్వరుని సహాయముతో భవసాగరమును
గూడా దాటిపోగలను” — అనే ధీమా కలిగియుండాలి.

“వ్రదువును వ్రసన్నం గావించుకునే
లక్ష్మంతో పని చెయ్యి.”

102. కాటుక బొట్టు

తల్లి తన తనయుడిని ఇంజనుండి బయటికి తీసుకవెళ్ళితే తన
మనోబీష్ట ప్రకారము బాలుని అరింకరిస్తుంది.

అంతేకాదు, ఎవరిదృష్టి పడకుండా ఉండేందుకు నొరటిపైసగాని,
బుగ్గపైగాని కాటుకబొట్టు పెట్టుతుంది. తన చిన్నారి పావనికి.

ఇదేరీతిన భగవంతుడు కూడా తన ప్రేయతమ భక్తుని అనేక సద్గుణాలచే అరింకరించి ప్రపంచ దృష్టి వానిపై పడకుండునట్లు, వాని వ్యక్తిత్వములో ఒకటో, అర్థమో మచ్చ... నేర్పరుస్తాడు.

జ్ఞానుల కోపములో గూడా ప్రేమానురాగాలు దాగి ఉంటాయి.
సాధారణ మనుజులవలె వారి కోపములో దోషాలుండవు.

అందుకని జ్ఞానులను ఎప్పుడూ దోష బావముతో చూడకు. తన
భక్తులయందు అభిమానం పెరగకుండా, వాని మదిలో సర్వవేళలా దీనత్వం కలగాలనే తలంపుతో పరమాత్ముడు జ్ఞానులను దోషయుక్తులగావించుతాడు.

“ప్రభువును సంతోషపరిచేందుకు చేసే ఏ కార్యమైనా
ప్రభు భక్తియని అనిపించుకుంటుంది.”

103. గోపిక

పరమాత్ముని కలిసేదానికి సమితమైన ఆతురత ఎవ్వరి హృద
యాంతరాళమున ఉత్పన్నమౌతుందో వారే గోపికలు అని అనబడు
తారు.

గోపి జాననయొక్క పరాకాష్ఠ దశలో నామము, రూపము, పూర్ణ
రూపముచే విరాజిల్లుతుంది. వాటి మదిలో “నేను.. నా జేవుడు” అనే భావన
కలుగుతుంది.

ఇటువంటి దివ్యభావము యెప్పుడైతే జాగృతమౌతుందో—
అప్పుడు అనేకులు ‘ఆనంద సమాధి’ని అనుభవిస్తారు.

ప్రభువును కలవాలనుకునే శ్రీవ్రజ్ఞుల ఆతురతగల ‘గోపి’ యొక్క
భావము బహుళా పూర్ణ రూపముతో జాగృతమై మెల్లమెల్లగా పరమా
త్ముని అడుగులలో (దారిలో) ముందుకే వెళ్ళవచ్చు. సతతము ఏదో
ఒక సాధనచేస్తూ, భక్తికలిగి ఉండవచ్చు గాక. మెల్లమెల్లగా నిగ్రహము,
భక్తి పెంచుకుంటూ పోతే— ఆ తరువాత నిన్ను కలిసేదానికి స్వత
హాగా ■ పరమేశ్వరుడు నీ వద్దకు వరుగెత్తి వస్తాడు.

యెవనికొరకు పరమాత్ముడే స్వయముగా వరులుగుటెని వెతుకుతూ
వస్తాడో వాడే భాగ్యశాలి. కాని భగవంతుని కొరకు వరుగులు తీసేవాడు
కాదు.

“చెమటతో తడిసినపుడు మనకు లభించే ధనం
సద్గతికి రక్షగా నిలుస్తుంది.”

104. పునాదే

బాల్యావస్థయందు జీవిత నిర్మాణానికి ప్రారంభము జరుగుతుంది
ఆ సమయములో సత్సంగము యొక్క అవసరము యేంతో అవసరమౌ
తుంది.

నిజమైన జ్ఞానుల దర్శన భాగ్యము మనకు దుర్లభమైనపుడు,
మరొక పారిశ్రేణ్యగూడా మనకు లభిస్తుందా ?

“పేదలలో అత్యుత్తమ గుణం ‘దైన్యం’

నిజమైన జ్ఞాని తన శిష్యులకు అధిక ప్రమాదాలను కలిగించే
సంసార సుఖాలకు దూరం చేస్తాడు, శిష్యునిలోని వికారమును, బావన,
ఇత్యాది అవగుణాలను నశింపజేసి పరమాత్ముని భజించుటలో ఆనందింప
జేయడమే నిజమైన జ్ఞాని యొక్క లక్ష్యం. ”

- 0 -

“సత్యాన్ని తెలుసుకున్న తరువాత ఆచరణలోనికి తేవడము జరుగుతుంది. అప్పుడే అది ఉపయోగపడుతుంది.”

105. మృత్యు ముఖము

మానవ జీవితము పామునోట పడ్డ కప్పలాంటిది. దాని జీవితము మృత్యు ముఖములో పడిననూ. ఈగలను పట్టుకోవాలనే ఆతురతతో దాని నాలుక తహతహ లాడుతుంది.

యాభై యాభై ఐదు సంవత్సరాలు వయస్సు వచ్చినప్పుడు మానవునికి, తన ఆయుస్సు అర్థం కంటే ఎక్కువభాగం కాలుని నోటిలో కలిసిందనేది తెలుస్తుంది. అప్పుడు రక్షించుకొనుటకు ఏదారి కనిపించదు.

మునుముందునుంచే అతి జాగ్రత్తగా జీవితగమ్యాన్ని చక్కదిద్దకొనేదానికి ప్రయత్నం చేసియుంటే ఇప్పుడు వశాంతావం పడవతినిన అవసరం ఉండదు కదా ?

ఎట్టకేలకు జీవితానికి అనివార్యమైన మృత్యువును అహ్యనించే దానికి ఇప్పటినుంచే సిద్ధంగా ఉండు.

దినదినము కొద్దికొద్దిగా మరణించే దానికి అభ్యాసముచేస్తే చివరికి శాంతముతో మరణించవచ్చు.

“ఎవరైతే పరమాత్ముని కొరకు పరోపకారము క్షోరకు
బాధలు సహిస్తారో వారు బాధపడవలసరము లేదు.”

106. సర్వదోషాలను దర్శింపుట

ముఖస్తుతి అంటే ఎవడు ఇష్టపడతాడో వాని హృదయములో
అభిమానం పుట్టుకొస్తుంది. వాని కన్నులు మూసుకుపోతాయి. అంతేకాక
తన దోషాలను తాను చూడలేని కారణంచేత ఏ మారినవాడౌతాడు. వాని
జీవిత శకటము ఏ చోటైనా బోల్తావడవచ్చు.

ఎవరిలోనైతే ఇతరుల గుణదోషాలను చూచే అలవాటుందో వారి
మనస్సు చెడునడకలో మునిగియుంటుంది. అందుచేత వారి జీవితమున
శాంతి నశిస్తుంది.

ఇతరులయొక్క గుణదోషాలనెంచడము చాలా భయంకరమైన
కార్యం. కావున దోషాల చూడాలనుకుంటే నీలోనే అన్వేషించు. ఈ అల
వాటు పెంచుకుంటూపోతే సావధానముగా నీవు పాపరహితుడ వగుదువు.
నీలో సర్వవేశలా దైన్యం సద్భావమనెడి అమృతము వచ్చి గడ్డకట్టు
కుండా. నీవు శాశ్వతముగా పరమాత్ముని కృపకు పాత్రుడవగుదువు.

ఈ రీతిన ఎవడు తనలో గుణదోషాల నెంచుకోవాలనే అలవాటు,
కౌతూహలము కలగాలనుకుంటాడో వాడు సతతము సత్సంగము
చెయ్యాలి.

“ప్రవృత్తియొక్క విషయానందాన్ని వదిలితే అప్పుడే
నివృత్తియొక్క నిత్యానందం ప్రాప్తిస్తుంది.”

107. జరాసంధుడు - ద్వారక

జరాసంధుడు నిరంతరము దురాక్రమణ సాగిస్తూ ఉంటే శాంతి-
సంరక్షణార్థం శ్రీకృష్ణుడు ద్వారకయందు నివసిస్తాడు.

జరాసంధుడు అనగా ‘జరా’ వృద్ధావస్థ, ద్వారక అనగా “ద్వారే
ద్వారేకం” ఇంద్రియాల కొరకు ప్రత్యేక ద్వారము కదా శ్రీకృష్ణ పర
మాత్ముని ప్రకాశింపచేసే పేరే ద్వారక !

జరాసంధునితో యుద్ధము చెయ్యాలనే తలంపు శ్రీకృష్ణునికి
లేకున్నా - ఎప్పుడు యుద్ధము చేస్తూనే ఉన్నాడు.

మనకు కోరిక ఉన్నా, లేకున్నా ‘సుధుర’ రూపి శరీరములో
ఎంతవరకు ఉంటామో, అంతవరకు ‘జరా’ వృద్ధావస్థ మనం ఆక్ర
మిస్తునే ఉంటుంది.

అట్టిస్థితిలో జీవితానికి శాంతిని కలిగించే దానికి ప్రతియొక్క
ఇంద్రియ ద్వారాలకడ పరమాత్ముని ప్రతిష్ఠింప (వెలిగింప) చేసి దేహాన్ని
భక్తితో కూడిన ‘ద్వారక’ గా చెయ్యి ?

జీవితమంతా ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలతోనే కాలము గడుపుతూ ఉంటే
వాని జననత్యాలు వ్యర్థముగా నష్టమైపోతాయి. మీరు మిక్కిలి వృద్ధాప్యం
వచ్చి చేరుతుంది. జీవితగమ్యం చెదిపోతుంది.

“పరమాత్ముని ఇచ్చానుసారమే నీవు నడచుకో,
 నీ భక్తి పారేనదితో నమానమాతుంది.”

..108. ప్రేమ రసాయనము

అన్నిరకాల “నివృత్తులు” మనల గమ్యాన్ని చేర్చలేవు అదే
 మాదిరి అన్ని ప్రవృత్తులూ దెయ్యలేవు.

ఈ నివృత్తి - ప్రవృత్తిని కలిపే రసాయనమే ‘ప్రేమ! ప్రతి
 కార్యము ప్రేమతోచేస్తే అలసట కనిపించదు.

పరమాత్ముని సంతోషపడిచేందుకు, ఆయనను దర్శించడానికి
 పరోపకారముచేస్తూ ఇతరుల దుఃఖాలు దూరం చేసేదానికి ఏదో ఒక
 ప్రవృత్తి - నివృత్తి ఉండియే తీరాలి.

ఏ పనిచేస్తున్నా. పరమాత్ముని తలచి ప్రేమ భావముతో చేస్తే
 పనియందు అలసట కనిపించదు. మనస్సు విసుగు చెందదు.

నీవుచేసే కార్యము ప్రజలు గొప్పగా భావించాలని కాక ప్రభు
 దృష్టిలో పదాతిని చేస్తే ఎప్పుడూ నిరాశ ఎదురుపడదు.

- 0 -

“థనార్జనకొరకు వీరీతిన చమట కార్పుతున్నావో-

అదేమాదిరి పరమాత్ముని పొందేందుకుకూడా చెమటను కార్పు.”

109. సమర్పణ యోగము

సమర్పణ యోగము నేర్చుకునేదానికి భాగవతము ఉంది. “సీదీ” అనేది వీడ్చో ఒకదాన్ని ప్రతిచరణార వింధాలకు అర్పించు. తరువాత వివేకముతో దాన్ని ఉపయోగించుకోమంటుంది “భాగవతం”

ఈ శరీరాన్ని కృష్ణార్పణం చేస్తున్నామనే భావం, మెడలో తులసీ, మాల ధరించక మునుపే కలగాలి. శ్రీకృష్ణుని సంతోష పరచేటందులకే ఈ శరీరాన్ని వినియోగిస్తాననే భావము కలగాలి.

అట్టి సమర్పణ భావంగల భావనగల జీవి, భగవంతుడౌతాడు. కాలుని జయించగలుగుతాడు.

కాలుని భయం దేవతలకు గూడా ఉంది. కాని జీవుడు ఎప్పుడైతే సమర్పణ భావముతో సర్వేశ్వరుని ప్రీతికి పాత్రుడౌతాడో అప్పుడే కాలుని భయం దూరమౌతుంది.

“మనం పరమాత్ముని పిల్లలము, మనతండ్రి “సర్వశ్రేష్ఠుడు” అనే ఈ భావనతో భగవత్సమయ జీవనమును గడుపువ్యక్తి నిర్భయముగా జీవించగలడు.

“సంవత్సరానికి ఒక్కటి రెండు నెలలు
 తీర్చాటిన చేస్తూ ప్రభువును సేవించు.”

110. వాసనల ఆవరణ

ఏ రీతిని శరీరాన్ని వస్త్రం కప్పకుండా సూర్యుని మేఘాలు అడ్డ
 గిస్తాయో, అదేరీతిని వాసనల ఆవరణాన్ని పరమాత్ముడు అడ్డగిస్తాడు

జగత్తులో పరమాత్ముడులేని చోటు ఎక్కడుంది? సర్వత్రా
 ఆత్ముని సాక్షాత్కారమే కదా? కాని వాసనలయొక్క ఆవరణం (నివాసం)
 ఎంత గట్టిదంటే ప్రభు దర్శనం కలుగుతుందా? లేదా? అవే పంశ యాల
 కలుగుతుంది.

“ఋషి, రూప” అనే గోపికలు ప్రభు దర్శనాన్ని క్షోభింపారు.
 కాని వాసనలు నిండియుండుటచేత పరమాత్ము లభింపదు.

అంధుచేత ప్రభువు వాసనలనెడ ఆవరణాన్ని తొలగించి దివ్య
 రూపాన్ని సందర్శించే అవకాశము కలిగిస్తాడు.

ఈ రీతిని వాసనల నివాసాన్ని తొలగించి ‘ఋషి’ - ‘రూప’ గోపి
 కలకు దివ్యరూప దర్శన ప్రధానముచేసే లీలలే పరమాత్ముని వస్త్రావ
 హరణ లీలలు.

“అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం
దాన్ని పాడుచెయ్యకు.”

111. అంతా పరమాత్మమయం

“జగత్ మిథ్య”. అని చెప్పతూ వేదాంతాలు మన మోహాన్ని తొలగించేదానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు. ‘జగత్తు బ్రహ్మమయం’ అని వైష్ణవశాస్త్రం తెలుపుతూ ముక్తిని చూపుతుంది.

వైష్ణవాచార్యులు జగత్తును ‘సత్యం’ అని గుర్తించారు. ఆ కారణంచేతనే వారు జగత్తులో ఎముగదో అదంతా భగవంతునిదేనంటారు. ఇట్లా చెప్పతూ మనస్సులోని ఆసక్తిని వదిలేస్తారు.

వారి దృష్టిలో మానవుడు యజమాని కాదు, కేవలం సేవకుడు (దాసుడు).

యజమానికి చెందిన ధనాన్ని వినియోగించేటప్పుడు సేవకుడు వివేకముతో ఖర్చుచేస్తాడు. ఎందుకనగా తన యజమానికి ఖర్చు చూపాలి కదా.”

సీ ఇంటిలో ఏముందో దానికంతా యజమాని వరమాత్మదేనని నీవు ఆయనకు సేవకుడనని తలచి వివేకముతో ఆ సంపదను వివేకముతో వినియోగిస్తావో అప్పుడు నీ జీవితము బంధనతో చిక్కుకోదు. నీ శక్తి సప్తపోదు.

“నీ ఇంకే ఆంగణమున నిలిచిన

బికారిగూడా పరమాత్మ స్వరూపమే.

అతనికి ఎంగిలి మెతుకులు వర్ణించకు !

112. ప్రేమ - మోహము

విరహముతో పిచ్చిగా మారిన గోపికలకు ప్రభు అభయమిస్తాడు. కలయికతో ఎంత ఆనందమున్నదో విరహముతో అంత ఆనందముం దంటాడు.

రాశ్రీలక్ష్మి శ్యామసుఖాలకు, మోహాలకు తావులేదు. అందులో నున్నది జీవాత్మ, పరమాత్మల భిన్నభేద ప్రేమ లీల.

ప్రేమ = మోహము, ఈ రెండు వేరు వేరు విషయాలు. శరీరము రోగగ్రస్తమైతే మోహము పోతుంది. కాని ప్రేమ వణవణముగా పెరుగుతూ ఉంటుంది.

మోహంలో అత్యంత చంచలత్వం ఉంటుంది.

ప్రేమలో అత్యంత దైర్యం గూడా ఉంటుంది.

చంచలత్వం ఉల్కాపాతాన్ని, యుర్భూవాతాన్ని పుట్టిస్తుంది.

దైర్యం నిర్మాణాన్ని ప్రతిష్ఠించుతుంది.

“భోజనం చేయునపుడు ఎంగిలిచేసినంత
పాపం మరేదీ లేదు.”

113. మానాభిమానం

ఇతరుల నుండి ప్రశంస పొందాలనే తలంపు ఎప్పుడూ మదిలో
నుంచుకోవద్దు. ఎందుకనగా స్వార్థముతోకూడిన ప్రశంస కనుక అందులో
ఎంతమాత్రము నిజం ఉండదు. మీరు మిక్కిలి నేడు మనల పొగిడేవారే
రేపు గేలి చెయ్యవచ్చు.

అందుకని నిజమైన ప్రశంస లేక పొగడ్త పొందాలనుకుంటే నీ
మనస్సుతోనే పొందేదానికి నిశ్చయించుకో? ఎందుకా నీ మనస్సే నిన్ను
బాగుగా గుర్తిస్తుంది నీ మనస్సొనగే పొగడ్త నిజమైనది.

మనస్సుచేత ప్రదానము చేయబడిన ప్రశంస, భగవంతుని ఆస్థాన
మందుగూడా గౌరవాన్ని పెంపొందిస్తుంది. ఎందుచేతనగా మనస్సే సాక్షి
భూతమైన ప్రశంసలో స్వార్థంలేదు కనుక. అందుకని ప్రశంస పొందా
లనుకుంటే మనస్సుతోనే పొందాలనే సలకల్పం కలిగియుండు.

నిజం చెప్పాలంటే మానావమానాలలో మనస్సును శాంతపరచు
కునేవాడే మహానుభావుడని అనిపించుకుంటాడు.

“లక్ష్మీదేవిని తల్లిగా భావించి శతార్థులకు వినియోగిస్తే
ఆమె సంతోషిస్తుంది.

భోగవిలాసాలకు దురుపయోగంచేస్తే
ఆమె కాలితో తన్నుతుంది.”

114. ప్రభువు కొరకే ప్రభువు చెంతకు వెళ్ళు

పరమాత్ముడు ఎవ్వరికి దుఃఖాన్ని ఇవ్వడములేదు సుఖాన్ని
కలిగించడములేదు. మానవుడాచరించే మంచి, చెడ్డ కర్మలే ఆతని సుఖ
దుఃఖాలకు కారణం. కానీ చంచలమైన మనస్సు ప్రభువే ఈ సుఖ
దుఃఖాలకు కారణమను కొంటుంది.

ఈ కారణంచేతనే మూర్ఖుడు దుఃఖము నుండి విముక్తిని పొంది,
సుఖాన్ని పొందాలని ప్రభుచెంతకు వెళ్ళుతాడు. అట్టి స్వార్థ ప్రవృత్తిని
చూచి ప్రభుచాలా సిగ్గుపడుతాడు, అందుకని ప్రభుచెంతకు ప్రాప్తము
కొరకు వెళ్ళకు, ప్రభువునే పొందేందుకు వెళ్ళు

ఎవ్వరి హృదయములో సుఖం కావాలనే అబిలాష నశిస్తుందో,
వారే ప్రభువుకు ప్రేమపాత్రుడై పరమ సుఖాన్ని పొందుతాడు.

“ఎవరికైతే నిజమైన అధికారాలు లభిస్తాయో
వారిని ప్రభువే స్వయంగా తన చెంతకు పిలుచుకుంటాడు.”

115. ఇంటిపై ఆసక్తి కూడదు

సద్భావముతో ఉచితమైన సేవచేస్తూ ఇంటిలోని వారిని సంతోష పెట్టు. అంతేకాని ఇంటిపై ఆసక్తి పెంచుకోకూడదు.

ఇంటిలో అన్ని కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ చిత్రాన్ని ప్రభు చరణాలకు సమర్పించు.

ఆత్మ దృష్టితోటి మోహము ఎవ్వరిపైనా చూపకు.

ఆత్మ దృష్టిని ఉంచుతే ప్రేమ (దయ) పుట్టుకొస్తుంది. అదే ప్రభు సన్నిధికి (ని) చేర్చుటకు సహాయ పడుతుంది.

అట్లాకాక దేహదృష్టి నుంచుతే మాయా జాలములో చిక్కుకుంటే ప్రభువును చేరుకోవడము అసంభవమౌతుంది.

‘పత్తి-పత్తుల సంబంధముకూడా పవిత్రమైనదే. అది భోగవిలాసాలకుకాక ఓకరికొకరు తమ ఉన్నతికై త్యాగముచేసే టందులకు అబంధము !

“ధనముపై కోరిక కలగడము న్యాయబద్ధమే !”

116. పాపపు దారినుండి దృష్టి మరల్చు

అస్తి-ప్రాప్తి అనే ఇరువురి కుమార్తెల తండ్రియైన జరాసంధుని, కాలుడు (యముడు) నాశనము చేస్తాడు.

ఇచ్చి పుచ్చుకోవడమనే ప్రవృత్తిలో ఎల్లవేళలా మునిగితేలుతూ పాపకర్మలుచేసే మావపుడు ఇదే తమ జీవిత లక్ష్యమని ఎంతవరకు స్థిర పరచుకుంటాడో, అంతవరకు వృద్ధావస్థ వస్తూనే ఉంటుంది. కాలుని (యముని) క్యూరపాసమనే పంజా బాధిస్తూనే ఉంటుంది.

కాని సర్వేంద్రియాలను భక్తితోచూస్తూ తన దేహాన్ని ‘ద్వారక’ వలె దృఢపరచిన క్రిష్ణునిలాంటి మానవుని చెంతకు జరాసంధుడనె వృద్ధా వస్థయొక్క శక్తియుక్తులు పనిచెయ్యవు.

ఎవ్వని మదితో బ్రహ్మవిద్య స్థిరముగా ఉంటుందో అట్టి యవ్వన రూపములోని కాలుని, యముడుగూడా ఏమీ చెయ్యలేడు.

అందుకని ప్రతి ఇంద్రియాన్ని పాపపుదారి నుండి ప్రక్కకు ఈడ్చి (లాగి) ప్రభుభక్తిలోనికి చొప్పించు.

“యవ్వనం ఆశాశ్చతం.”

117. జీవన సప్తాహము

మనుజుడు మరణించిన తరువాత, వాని ఆత్మశాంతిచాలని వాని ఆత్మీయులు భాగవత సప్తాహాన్ని పెట్టిస్తారు. మరొకరికొందరు హరికథలు చెప్పిస్తారు.

వాని ఆత్మీయులు ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడము మరిచిదే. కాని చనిపోయిన వ్యక్తి పాపకృత్యాలలో జీవితాన్ని గడిపియుంటే, ఈ భాగవత పారాయణాలు హరికథా కాలక్షేపాలు, నిష్ప్రయోజనమే.

వాస్తవానికి ఈ సప్తాహము జీవితములో ప్రతిదినమూ భాగవత పారాయణావశ్యకత ఉండదు.

అందుకని మన జీవితాన్ని భగవత్ మయమైపోవాలి. తద్వారా మరణించిన తరువాత భాగవత సప్తాహం, లేక హరికథా కాలక్షేపము ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరముండదు.

.0.

“మానవ మానాలయందు మనస్సు శాంతపరచుకోవడం
అన్నిటికంటే పుణ్యకార్యం.”

118. ఆశ్చర్యము

మనము రెండు మూడు దినాలు ఏదైనా బయటి గ్రామము వెళ్ళి
వలసివస్తే దారిలో ఎదురయ్యే కష్టనష్టాలుగూర్చి యోచిస్తున్నాము.

కానీ మనము జీవితములో సర్వము వదలి ఒకానొక రోజు వెళ్ళిపో
వలసివస్తుంది. మరి ఆ నిర్ణయించిన అంతిమ యాత్రనుగూర్చి ఎవ్వరూ
యోచించరేమిటి? ఇదేమి విధూరము !

అందుకని ఓ సోదరా ! రోజూ సీపుచేసే ఇతర కార్యకలాపాలతో
పాటు కొద్దికొద్దిగా మరణించేదానికి అభ్యసించు.

జీవితమంతా ఇతర కార్యకలాపాలతో ఆర్జించి ప్రోగుచెసిన
సంపద అంతిమ సమయములో ఏ పనికి ఉపయోగపడదని తెలుసుకో ?
■ సమయమున ఉపయోగపడేది మంచి కార్యకలాపాల ఫలితమే !!

ఇంత తెలిసియుండిగూడా జీవితములో నిరుపయోగపడే సంపద
నార్జించేదానికే కాలాన్ని వ్యయము చేయడము జరుగుతుంది. కాని జీవిత
చరమదశలో అవసరమయ్యే మంచి కార్యకలాపాలగుర్చి ఆలోచించడము
లేదు.

ఎంత విధూరము !

“వరమాత్ముడు తన సన్నిధి చేరిన జీవిని
ప్రేమతో కౌగలించుకుంటాడు.”

119. బత్తెము - జీవనము

కొందరి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగున్నా, పదవీవిరమణానంతరము లభించే పెన్షన్ (భృతి) పెద్దమొత్తంలో లభించిననూ తృప్తిపడక వేరే నౌకరీ వేసేవానికి ప్రాకులాడుతూ ఉంటారు. ఇది అంత మంచి పద్ధతి కాదు.

జీవన భృతి పొందుతూ ప్రభు సేవయే చెయ్యాలి,

పెన్షన్ (భృతి) పొందుతూ ప్రభువును సంతోషపరిచే కార్యకలాపాలే చెయ్యాలి.

వృద్ధాప్యములో పెన్షన్ పొందుతూ ప్రతినిత్యము 21600 మార్లు ప్రభునామాన్ని జరిపించు. అట్లాచేస్తే నీ జీవితానికి శాంతి లభిస్తుంది. దానికి బదులు వేరే ఇతర నౌకరీ వెదకడము ఏమంత మంచివని కాదు.

55 ఏండ్ల ప్రాయములో ఇంట్లో ఉండి కాలము గడిపేబదులు తీర్థస్థానమున నివాసముండడము మంచిది. ఇంట్లోనే ఉండవలసినవస్తే చాలా జాగ్రత్తగా సాత్విక జీవితమును గడపాలి. యాభై అయిదు సంవత్సరాల ప్రాయమున నివృత్తిని వెదకాలి. అధిక పరోపకార పరాయణ త్వముకూడా అంత మంచిది కాదు. అధిక ప్రవృత్తి అభిమానాన్ని పెంచి పరమాత్ముని మరిపింపజేస్తుంది.

“మానవుడు దబ్బునుస్తే పిచ్చి వాడవుతాడో.

అందుకే దానిచుట్టు తిరుగుచున్నాడు.”

120. ఏకాంత సేవ చెయ్యి

జరాసంధుడు వెంటవడ్డప్పుడు శ్రీ కృష్ణుడు ప్రవర్షణ (పర్వతము) పైకి వెళ్ళేవాడు.

అందుచేత జరాసంధుడు ఆయనను ఏమీ చెయ్యజాలకపోయేవాడు.

జరాసంధుడనగా “వృద్ధావస్థ”.

‘ప్రవర్షణము’ అనగా అనుక్షణము భక్తిని పెంపొందించుకునే సాత్విక జీవనము.

వార్ధక్యము వెంటపడితే నీవుకూడా సాత్విక జీవితము కొరకు ప్రవర్షణ పర్వతము చేరుకో. దీనివలన వృద్ధావస్థ నిన్ను ఏమీ చెయ్యజాలదు.

వృద్ధావ్యము దరిచేరగనే నీవు ఏకాంతవాసం చేస్తూ సాత్విక జీవితాన్ని గడుపుతూ భగవత్ భక్తి కలిగియుండు.

కుమారులకు వివాహము జరిగియుండి, కోడండ్రు వచ్చియుండి నచో, ఇక నీ గృహస్థాశ్రమము పూర్తి అయింది కనుక, ఇంక భక్తితో భజనచేసేదానికి సమయమొచ్చిందని భావించు.

“దురుపయోగము చేస్తే ధనం విషమౌతుంది.

సదుపయోగము చేస్తే ధనం అమృతమౌతుంది.”

121. మహాయోగి - మహాభోగి

శ్రీకృష్ణుని కథవంటే మహాయోగియైన శకునికి, మహాభోగియైన వరీషిట్ మహారాజుకు సమానమైన అనందము కలుగుతుంది. ఎందుకంటారా ? శ్రీ కృష్ణుడు మహాయోగి, మహాభోగియైనందున.

సామాన్యముగా ఎవ్వరూ. యోగిగా, భోగిగా రెండూ కలిసి యుండలేరు.

యోగి భోగవిలాసాలతో కాలము గడుపుతే పతనమౌతాడు. భోగి యోగాభ్యాసముచేస్తే ‘యోగి’ గా తయ్యారౌతాడు. కానీ శ్రీకృష్ణుని చరిత్రలో యోగికి, భోగికి పెద్ద సమన్వయముంది.

పదహారువేల నూట ఎనిమిది రాణులచే కాపురంచేస్తే శ్రీకృష్ణుడు మహాభోగి పెద్ద పెద్ద యోగీశ్వరుల మధ్యన కూర్చున్న శ్రీకృష్ణుడు మహాయోగికూడా.

16108 మంది శ్రీలకు స్వామియైన శ్రీకృష్ణుని చిత్రములో కామ వాసనలులేవు. మీదు మిక్కిలి ఆయన బ్రహ్మచారి కూడా.

అందుచేతనే శ్రీకృష్ణుడు సంసారులకు అటు సన్యాసులకు ఇరువురికి ఇష్టదే !

"తక్కితోనే ముత్యపు ఉద్ధరింపబడుతుంది."

122. స్వభావాన్ని మార్చుకో

జీవి (ప్రాణి) స్వభావము సరియైనది కాదు. అందుచేతనే జీవి ప్రకృతికి దాసుడై తిరుగుతూ ఉంటాడు. ఎప్పుడు జానిసత్వం వస్తుందో అప్పుడు ఇబ్బంది కలుగుతుంది.

ప్రకృతికి దాసుడైన జీవి స్వతహాగా దుఃఖంతో చచ్చి బ్రతికి తిరుగుతూ ఉంటాడు. ఆతరులకూడా దుఃఖితుల చేస్తాడు.

పరమేశ్వరుడు ప్రకృతికి స్వామి (పురుషుడు).

ఆయనే ప్రకృతిని వశపరచుకోగలడు. అందుకే సుఖము కాంతి ఆయన పాదసేవ చేస్తాయి.

అందుకని మొదట మనము తప్పక చెయ్యవలసిన కార్యము, జీవి యొక్క స్వభావాన్ని మార్చడం (బాగుచెయ్యడము)

ఈ స్వభావము తీర్థయాత్రలు, లేక యజ్ఞ యగాదులు సలుపులే బాగుపడేది కాదు. స్వభావము జ్ఞానుల ప్రేరణాత్మకమైన వలుకులు అని కించి అమలునందుంచినపుడు బాగుపడుతుంది.

“భక్తిలేవి యోగం వ్యర్థమే.”

123. దేవుడు - పశువు - మానవుడు

పశువు అజ్ఞాని.

జన్మించిన మూడేండ్ల తరువాత అది తన తల్లినిహడా మతవి పోతుంది. అటువంటిది పరమాత్ముని జ్ఞాపకం చేసుకొని జీవితాన్ని ఎట్లా సార్థకం చేసుకుంటుంది.

దేవతల జీవితము భోగ ప్రదానమైనది.

అర్జించిన పుణ్యపలం కాస్తా భోగవిలాసాలకు వ్యయమైపోతే వానిస్థితి చాలా దయనీయముగా ఉంటుంది.

అట్టిస్థితిలో పరమాత్ముడు మనకు ఎట్లా లభిస్తాడు ?

కాని మనుజునికి ప్రభువు జ్ఞానాన్ని ఇచ్చాడు. వాడు వివేకముతో భోగాలను అనుభవించగలడు. భక్తిమయ జీవితముతో భగవత్ ప్రాప్తిని కూడా పొందగలుగుచున్నాడు.

మనిషి దేహంలో కూర్చున్న జీవి. “నేనేవరిని ?” అని ప్రశ్నించు కుంటే— “నేను పనికిరానివాడిని కాను, నేను చైతన్యవంతమైన పరమాత్మాంశాన్ని.” అనే అనుభూతిని పొందగలుగుచున్నాడు.

మనము మానవదేహము పొందడమే మహాభాగ్యం.

"ఈశ్వరునిగూర్చి మాటలతో చెప్పే విషయం కాదు
 ఈశ్వరునిగూర్చి జీవితములో అనుభవంలోనికి తెచ్చుకోవడం,
 సాక్షాత్కారం పొందవలసిన విషయం "

124. కథను విన్న తరువాత

జీవితములో మార్పు (విప్లవం) తెచ్చేదానికి కథ వివరము జరుగు
 తుంది.

కథను విన్న తరువాతగూడా జీవితములో నూతన చైతన్యం
 జాగృతం కాకున్ననూ నూతన జీవనం ప్రారంభం కాకున్ననూ, ఆ కథ
 కాదు.

కథ విన్న తరువాత నిశ్చయించుకోవాలి.

ఈ దినము నుండి క్రొత్త పాపాలు చెయ్యను.

ఈ దినము నుండి నేను ప్రభువుకు సేవకనిగా ఉంటాను.

ఈ దినము నుండి నాకు నూతన జన్మ ప్రారంభమౌతుంది.

ఈపై సంకల్పం జీవితంలో కలిగితే కథ వివరద్వారా సార్థక
 మౌతుంది.

“జీవి ఈశ్వరునితో ఏలాంటి సంబంధం కలిగియుంటాడో
అలాంటి సంబంధమే ఈశ్వరుడు ఎల్లప్పుడు
తయారుచేసి ఉంచుతాడు.”

125. భగవంతుడు - భక్తి

జీవుడు అధిక వినయముతో, విధేయతతో బావనాపూర్వక భక్తితో
సేవిస్తే, భక్తవత్సలుడు- భగవానుడు భక్తునికి వశమౌతాడు.

వరమాత్ముని పొందిన తరువాత చాలామటుకు జీవి ఏ మారి
పోతాడు. అభిమానము పెరిగి ఉబ్బిపోతాడు హస్తగతమైన ఈశ్వరుణ్ణి
జారవిడుచు కుంటాడు.

అందుకని ఈశ్వరుడు ప్రాప్తించిన తరువాతగూడా, భక్తితో సేవ
చేస్తూనే ఉండాలి.

ఏ సాధన సంపత్తిచేత మనకు వరమాత్మ ప్రాప్తి కలిగిందో,
ఆ సాధనను ఊరబిపోతే మనకంటే కృతఘ్నులు ఎవరుంటారు

మనము కృతఘ్నులుగా వ్యవహరించకూడదు ?

- 0 -

“ఎవ్వడు ఈశ్వరుణ్ణి తలుచుకుంటాడో
వాని జీవితము సఫలమౌతుంది.”

126. జ్ఞానాన్ని జీవితముతో మేలవించు

భోజనం పేరు వినగానే తృప్తి కలుగదు. ఆకలి తీరదు ! భోజనం చేసినపుడే తృప్తి కలుగుతుంది.

ఈ రీతిని జ్ఞానాన్నిగూర్చి చర్చించుకుంటే, శాంతి కలుగదు. జ్ఞానం జీవితములో మిళితమైనపుడే శాంతి లభిస్తుంది.

జ్ఞానం జీవితమున మిళితము చెయ్యడమంటే ఏమిటి ? ఈశ్వరుణ్ణి ఆత్మలో దర్శించడము.

జ్ఞానాన్ని జీవితములో జీర్ణించుమంటే అర్థం— జగత్తులోని బీవులనంతాకూడా పరమాత్మ స్వరూపులేనని, బావింతి స్నేహ బావముతో సేవ చెయ్యడము.

పరమేశ్వరునిగూర్చి మాటలతో చెప్పడము కాదు. జీవితములో ఈశ్వరుణ్ణి అనుభవములోనికి తేవడం, ఆత్మ సాక్షాత్కారము చేసుకోవడము.

“సత్సంగడి లేకుంటే వివేకం జాగృతంకాదు.
స్వదోషాలుకూడా వెలువడవు.”

127. కథ - మాత

కథ తల్లి వంటిది.

అది నూతన జన్మను ప్రసాదిస్తుంది.

అందుకని కథా శ్రవణం చేశాక పాత గుణదోషాలను నాశన
మొనరించు

కథ విన్న తరువాత మదిలోని భావాలను మార్చుకో?

కథ విన్న తరువాత మునుపుచేసిన పాపకార్యాలగుర్చి పశ్చాత్తాప
పడు ?

నా దగ్గరనున్న సంపద ప్రభువుడే— నేను ప్రభువు నౌకరును.
అనే భావన కథా శ్రవణాంతరం మదిలో కలిగాలి.

కథ విన్న తరువాతగూడా హృదయములో ఇట్టి నిర్మల భావం
మదిలో కలుగకుంటే— వినిన కథ వ్యర్థమే మరి !!

“ఎంత ధనం నీ చేతులమీదుగా సత్కార్యాలకు వినియోగిస్తావో.
ఆ వినియోగించిన ధనమే నీది.”

128. ప్రభాతేకర దర్శనం

మన సంస్కృతిలో నిద్రలేవగనే “ప్రభాతేకర దర్శనం” అదా
రం ఉంది. కాని నేడు మనమందరం అట్లా చెయ్యడములేదు. “ప్రభాతే
కర్ప దర్శనం” కావాలనే కోరికతో ఉన్నాము.

మనకు వెలుతురుతో ప్రాణదానము చేసేటటువంటి సూర్య భగవా
నుడు భూ ప్రదర్శన కొరకు వేకువనే ప్రారంభిస్తాడు. కాని మనం మం
చంపై మసలుతూ ఉంటాము కాఫీ రడి లేవండి! మిమ్మల్లే, వినిపించ
డంలేదా? అని పిలుపు వచ్చినంతవరకు కండ్లు తెరవడము లేదు.

ఈ ‘కర్ప దర్శనం’ తో మనోవికృతి కారణంచేత మనము పత
నమై అభాతంలో పడిపోతున్నాం.

మనము ‘కాఫీ’కి బానిసలయ్యేందుకు పుట్టినామా?

కాదు. కానే కాదు. మనం ప్రభుచేత ఇవ్వబడిన రెండు హస్తాల
చేత ప్రభువును సంతోషపరచేందుకు సత్కార్యచరణ గావించేదానికే
పుట్టినాము.

జ్ఞాపకముంచుకోండి.

“డబ్బు సంపాదించడము తేలిక. కాని
దాన్ని సమపయోగించడం కష్టం.”

129. ‘పాపము’ ఒక బంగారు పాము

“పాపము” ను గూర్చి చాలా జాగ్రత్త పడాలి. పాపము సుకు
మారమైన పాము మాదిరి మన కన్నులు, నాలుక, మనస్సు, మొదలైన
ఇంద్రియాలపై అధికారాన్ని చెలాయించి ముందుకు తీసుకెళ్ళుతుందని
మనకే తెలియదు.

ఈ పాపము నుండి రక్షింపబడేదానికి మనం, మన మనస్సును,
నాలుక, కన్నులను అదుపులో నుంచుకోవాలి. తెలియక ఏదైనా పాప
కార్యము చేస్తే పదిమందికి తెలియజేసి, పాపప్రక్షాళనం గావించుకో?

దాచి పెట్టుకున్న పాపాలకు శిక్ష చాలా భయంకరముగా ఉం
టుందని జ్ఞాపకముంచుకో? చక్రవర్తి మాదిరి, దాని భారము పెరుగుతూ
పోతుంది. మరణానంతరము దారుణమైన దుఃఖం అనుభవించవలసి
వస్తుంది.

- 0 -

“కొద్దిపాటి ధనాన్ని భోగవిలాసాలకు ఖర్చుచేసి
మిగిలిన ధనాన్ని ప్రభు సేవకు వినియోగిస్తే లక్షి సంతసిస్తుంది.”

130. భోగభూమి - కర్మభూమి

స్వర్గం భోగ భూమి.

మర్మం కర్మ భూమి.

స్వర్గంలో దేవతల జీవనము ముఖ్యముగా భోగ ప్రధానమైనది కావడముచేత నూతనముగా పుణ్యకార్యాలు చేసేదానికి అవకాశము లేదు. కాని భూమిపై సదాచార జీవనాన్ని గడిపి పుణ్యాన్ని పొందడము జరుగుతూ ఉంది.

“స్వర్గం” సుఖాన్ని అనుభవించే స్థానం— కనుక మనం చేసిన పుణ్యము కాస్తావ్యయమౌతుంది. చివరకు దుఃఖాన్ని అపాధిస్తుంది.

భూమిపైన అపారమైన వేదగ్రంథ సహితముగా నూతన సత్కర్మలు చేసేదానికి అనుకూలముండుటచేత, స్వర్గంలోని దేవతలుగూడా మన భరతభూమిలో జన్మించి పుణ్యాన్ని పొందేదానికి కోరికను వ్యక్తపరుస్తారు.

ఎందుకనగా స్వర్గములోని దేవతలు బాగుగా భోగవిలాసాలు అనుభవించగలరు. కాని శాంతిని పొందలేరు. ఎందుచేతనంటారా, అక్కడ క్రొత్తగా మరే సాధన చేసేదానికి అవకాశముండదు, కేవలము సంపాదించిన పుణ్యం ఖర్చు చెయ్యడమే జరుగుతుంది కనుక.

“లక్ష్మీదేవిని తల్లిగా భావించి ఆమెను సత్కార్యాలకు
వినియోగిస్తే ఆమె సంతోషిస్తుంది.
అట్లాకాక ఉపయోగించాలనే ద్వేయంతో
దురుపయోగం చేస్తే ఆమె కాలరాస్తుంది.”

131. ఈశ్వరుని ఉనికి

మానవుడు పరమాత్మ స్వరూపుడు.

అజ్ఞానముతో ‘జీవభావం’ తో ఉన్నవాడు మానవుడు

అజ్ఞాన రహితమైన చైతన్యమే ఈశ్వరుడు.

అజ్ఞానముచే ఆవరింపబడినవాడు జీవుడు.

జ్ఞానియైన మహా పురుషుడు ఈ రెండు తత్వాలను బేదమని
తలంచడు.

వడ్డు-బియ్యం, రెండు ఒకచే— కాని వడ్లతో అన్నం వండ
లేము. దానిపై పొట్టుతీసిన తరువాత అన్నము వండడము జరుగుతుంది.

ఈ రీతిన చైతన్యానికి ఆవరించిన అజ్ఞానాన్ని దూరము చేసి
నపుడే ఈశ్వర తత్వము అనుభవములోనికి వస్తుంది.

ధ్యానము అనగా ఇక్కడ అజ్ఞానం ఆవరించిన చైతన్యం. ధ్యాన
మనగా జీవుడు బియ్యమనగా అజ్ఞానరహితమైన చైతన్యం. అదే
ఈశ్వరుడు.

అజ్ఞానాన్ని తొలగించినపుడు అందరిలోనుండే పరమాత్మ దర్శన
భాగ్యం కలుగుతుంది.

“జీవుడు ప్రకృతికి దాసుడై తిరుగుచున్నాడు.
అందుకే దుఃఖపడుచున్నాడు.

132. మందిరంకు వెళ్ళిన తరువాత..

మందిరములోని ప్రభు నన్నిదికి వెళ్ళు. అప్పుడు నీవు పరమాత్ముని భావపూర్వక నయనాంతో చూడు. “నా ప్రభు నన్ను చూస్తున్నాడు. నన్ను చూస్తూనే ప్రభువు కన్నులు ప్రేమతో హృదయమౌతాయి.” అనే భావనతో దేవాలయానికి దర్శించేదానికి వెళ్ళితే నీకు శాంతి లభిస్తుంది.

ఎవ్వని హృదయమైతే భావనతో నిండి ప్రభు చరణాలచెంత ద్రవీభూతమౌతుందో, వానికి శాంతి, ఆనందం ప్రాప్తిస్తుంది.

మందిరము వెళ్ళి (దేవాలయం) ఏ భావనతో భగవంతుని దర్శిస్తున్నావో - అదే భావనతో ప్రతి ప్రాణిలోను ప్రభువుని దర్శించేదానికి మనసులో భావన కలగాలి,

ఈశ్వరుడు దేవాలయమున ఒక సింహముపై కూర్చుండే తత్వమేరా? ఆయన ప్రతి ప్రాణిలోను జ్యోతిర్మయముగా వెలుగొందే చైతన్యం మనకు ఎక్కడనుండి వస్తుంది?

ప్రతి వారిలోను విరాజిల్లే పరమాత్మ ప్రతియొక్కరి మనస్సుకు, బుద్ధి, మరియు పంచేంద్రియాలకు శక్తిని కలిగిస్తున్నాడు.

ఆ పరమాత్ముడినే ధ్యానిస్తూ ఆయననే స్మరిస్తూ అహర్నిశలు ఆయననే దర్శించు.

“శివుడు ప్రకృతికి ‘పతి’ అందుకే ఆయన దానిని
వశపరచుకున్నాడు.”

133. దుఃఖ హృదయము

మనం చాలా ప్రేమాభిమానాలతో కలుసుకొన్నప్పుడికని, మన
ఎదుటి వ్యక్తి నిర్లక్ష్యభావం చూపితే మనం చాలా బాధపడడము జరుగు
తుంది. “తనను తాను నశింపజేసుకొని మన బ్రతుకుతెరువు కోసం ఆహా
రాన్ని బహూకరించే భూమాత హృదయముగూడా నేడు అదేరితిన
దుఃఖిస్తూ ఉంది.

భూమాత బహూకరించిన కానుకను ప్రేమతో కళ్ళకద్దుకొని
ఆకలిగొన్న అనాధ జీవులకు వచ్చేడు పెద్దెబ్బలు డుర్మినియోగం చేస్తు
న్నారు నేడు చాలామంది. సకల వదార్థాలు వడ్డించిన విస్తరిని కాస్తో.
కూస్తో ఎంగిలిచేసి పారవేస్తున్నారు కొందరు. మరికొందరు భూపుత్రులు
ఆకలి దప్పలతో అలమటిస్తూ పిడికెడు అన్నం పెద్దేదాత కనిపించక
ఇక్కడా అక్కడా బిడ్డటన చేస్తూ ఉంటే. కొందరు ధగాకోరుగా వ్యవ
హరిస్తూ ఉంటే. భూమాతకు బాధ కలుగదా ?

మనం ఒక్క పిడికెడు మెతుకులు దానము దెయ్యకున్ననూ- మన
అవగుణాలను క్షమించి దుఃఖాన్ని దిగమ్రింగి మనకు ఆహారాన్ని
అందిస్తూ ఉంది భూమాత.

భూమాత హృదయం ద్రవీభవించేటట్లు, ఆమె మనస్సు మునుపటి
లాగా ఉత్సాహంగా ఉండేటట్లు చేసేదానికి ఆహారాన్ని గౌరవించి వినరి
పారవేయకుండా చూడాలి. ఆకలిగొన్న సోదరులకు ఉత్సాహ పూర్వ
కంగా అన్నదానం సలుపుదామనే సలకల్పం మనలో కలిగియుండాలి.

"ఎవని స్వభావము బాగుపడుతుందో
వాని సంసారమూ బాగుంటుంది."

134. దుఃఖమెందుకు ?

స్వయముగా తమ హృదయాంతరాలలో అనందకందుడైన వర
మాత్మను ఆత్మంత వేరువలో సతతము అనుభవించే భక్తులయొక్క
హృదయం ఎల్లప్పుడూ సద్భావనతో సంపూర్తిగా నిండియుంటుంది.

అటువంటి జ్ఞాన పురుషులు నిద్రావస్థలో కూడా నారాయణుని
దర్శించుతూ, శత్రువులకూడా దయానిధిని చూచినట్లు చూస్తారు.

అందుచేత వారి హృదయములో ఎస్వరియండును ఊర్వా-
ద్యేషాలు గాని, శత్రుత్వంగాని ఉండదు.

కాసంత దవం లభించగనే కొందరు అనంద పారవశ్యముతో
నాట్యం చేస్తారు. ఎగిరిగంతులు వేస్తారు. మరి ఆ మహాపురుషులు సాక్షాత్తు
లక్ష్మీనారాయణుని పొందుతున్నారు కదా ? మరి వారికెందుకు దుఃఖం
కలుగుతుంది ?

- 0 -

“వినయముతో కూడిన నామస్మరణ
స్వభావము మార్చుతుంది.”

135. శ్రాద్ధము - పిండదానము

“శ్రాద్ధము కొరకు చేసే సత్కర్మకంటే పరోపకారముకొరకు పరమాత్మ ప్రీత్యర్థము చెయ్యడమే నిజమైన శ్రాద్ధకర్మ,” అని అనిపించు కుంటుంది.

పరమాత్ముడు ప్రదానము చేసిన ఈ మానవ దేహము కొరకు వదిలే పిండదానముకంటే ప్రతి ప్రీత్యర్థం, సేవాకార్యము చెయ్యడమే నిజమైన పిండదానం.

ఈ ప్రకారముగా అధిక శ్రద్ధతోచేసే ఈ శ్రాద్ధకార్యము, పిండదానము స్వయముగా పుత్రుడు చేస్తాడనే ఆశ వదులుకో.

ప్రేమలేకుండా పుత్రులుచేసే ఈ శ్రాద్ధకార్యాలచే చనిపోయిన తండ్రియొక్క జన్మ మృత్యువుని విముక్తి కలుగదు. ఇది నిజమైన మాట.

“జ్ఞానాన్ని గూర్చి మాట్లాడడం కాదు.

దాన్ని వినియోగించుకున్నప్పుడే

జీవితం సఫలమౌతుంది.”

136. ప్రేమ సంయోగం

జ్ఞాని కేవలం మందిరములోనేకాదు, ప్రతి ప్రాణిలోను దైవాన్ని దర్శిస్తాడు.

వాడు జడపదార్థాలతోగూడా పరమాత్ముని కనుగొన గలరు.

పుష్పములందు పరమాత్ముడు విరాజిల్లు చున్నందుననే అవి సుగంధాన్ని వెదజల్లుచున్నవి.

ఆ కారణంచేతనే పువ్వుల చూడగానే ప్రభు చరణారవిందాలకు ఆర్పించేదానికి ఆతురత పడతారు.

జ్ఞాని ప్రతియొక్కరిలోను ప్రభువును దర్శిస్తూ స్వయంగా పరమాత్ముని దర్శించిన అనుభూతి పొందుతాడు. వైకుంఠములో వెలుగొందే పరమాత్మ జడా-జడపదార్థాలలోనూ, తనలోను వెలుగొందు చున్నాడని భావిస్తాడు.

ఈ ప్రకారము ప్రభుతోటి సంపర్కము ఆపారమైన శక్తిని, కాశ్యత అనందాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు జ్ఞాని !

“మనసు ఉదారముగా వ్యవహరిస్తే
కుటుంబంలోనూ- జీవితములోనూ
శాంతిస్థాపన జరుగుతుంది.”

137 జడసమాధి

మనస్సును బలవంతముగా పట్టి బంధించి బ్రహ్మరంద్రంలోనికి
తెచ్చి తేజోమయమైన బ్రహ్మతో నిలవడము ‘జడసమాధి’ అని అంటారు.

అట్టి సమాధి స్థితిలో కూర్చున్నవానిని కాల్డుగూడా స్పర్శించ
జాలడు. ఈ మాట నిజం. కాని బలవంతముగా వశములో నుంచుకున్న
మనస్సు కోపముతో నిండిపోతుంది. అవసరమొచ్చినపుడు అది మనల
అటాకములోనికి త్రోసివేస్తుంది.

పరాశరముని ఆరవేల సంవత్సరాల వరకు జడసమాధిలో
కూర్చొని మనస్సును కట్టుడిట్టాలతో నుంచడము జరిగింది. కాని అట్టి
మనస్సుగూడా కాస్తా అవకాశము లభించగనే గంగానదిలో నావనునడిపే
సాధారణమైన మత్స్యకన్నె, పరాశరమునీశ్వరుని దోచుకొంటుంది.

మనస్సును జడసమాధిలో బంధించినప్పటికీ మదిలో కామవాస
నలు ఉండకూడదు. ఈ కారణముచేతనే వేల సంవత్సరాలు జడసమాధిలో
ఉన్ననూ పతనావస్థకి దారితీసింది.

“ఇంటిపై ఆనాస క్రి నుంచి
బందుమిత్రులకు సేవచెయ్యి.”

138. విప్లవరీన నేత్రాలతోనే బ్రహ్మచింతన

మనస్సును పవిత్రముగా ఉంచుకునేదానికే కన్నులు మూసుకోవలసివస్తుంది. “ఎవ్వని మనస్సు నయనాలు మూసుకున్నప్పుడు పవిత్రముగా ఉంటుందో, వాని మనస్సు నేత్రాలు తెరవగానే తర్పదారి పట్టుతుంది. (ఆపవిత్రమౌతుంది)

ప్రభుప్రేమతో పరకాష్ఠనందుకొన్న గోపికలు విప్లవరీన నేత్రాలతో బ్రహ్మచింతనతో లీనమౌతారు. ప్రభువును దర్శించగలుగుతారు.

వికసించిన నయనాలతో ప్రపంచాన్ని చూచేవాడు, బ్రహ్మచింతన సమయములో నేత్రాల మూసుకొంటున్నాడు.

కాని గోపిక విప్లవరీన నేత్రాలతో భగవంతుని చూస్తూ ఉంటుంది. అందుకే ఆమె ఉద్ధవునితో అంటుంది — “ఉద్ధవా, నీ పరమాత్ముడు సద్గుణరూపియా, లేక సద్గుణ రూపియా? అనేది నాకనవసరము. కృష్ణ కృష్ణాయని నేను అనగానే నా కృష్ణుడు నిలుస్తాడు. ద్వారకలో ఉన్నా
“అది ఎంతటి ప్రేమ పరాకాష్ఠ.”

- 0 -

"పతిపత్నుల పవిత్రబంధం

భోగవిలాసాలకు కాదు— త్యాగానికి."

139. వందనం

దేశాలయమువెళ్ళి ప్రభుసన్నిధిని నిలుచు. ప్రభుచేసిన ఉపకారాలను స్మరించుకో— హృదయాన్ని భక్తి భావనతో నింపు. బాధాపూరితమైన హృదయముతో పరమాత్మునికి వందనమాచరించు.

వందనములో హృదయములోని భావాలు సమ్మిళితమైతే అది సార్థక వందనమౌతుంది.

వందనము— చేతులతోను, లేక తలతోను కాదు చెయ్యవలసింది. హృదయముతో చెయ్యాలి.

ప్రభు చరణాల కడ వినయముతో వందనమాచరిస్తే పరమాత్మ కాలా సంతోషిస్తాడు. తద్వారా జీవికి ఎంతో లాభము కలుగుతుంది.

అందుచేత శ్రణశ్రణం వందన మాచరించు.

ప్రభు— పదార్థాల చేతగాదు, ప్రణామములతో ప్రసన్నమౌతాడు.

పదార్థాలచే ఎవ్వడు సంతోషిస్తాడో వాడు పరమాత్మ కాదు జీవాత్మ.

ప్రణామములచే ఎవ్వరైతే ప్రసన్నమౌతాడో వాడే పరమాత్మ !

“కాలమును నాశనము చెయ్యటం
సర్వమూ నాశనము చెయ్యటమే.”

140. వేదాంతము - భాగవతము

వేదాలలోను, ఉపనిషత్తులయందును పరమాత్మను వర్ణించునపుడు ‘నేతి.నేతి’ అనే నిషేధక పదాలను వినియోగిస్తారు. కాని భాగవతము మొదలైన వైష్ణవ శాస్త్రాలలో “ఓ పరమాత్మా ఎక్కడున్నావయ్యా” అనే విదేయతతో వ్యవహరిస్తారు.

ఎవ్వడైతే వివేకము. వైరాగ్యము. షట్చక్రాల సంపత్తి. మోక్షము కొరకు అసక్తి మొదలగు సాధన చతుష్టయముతో సంపన్నుడౌతాడో వాడే వేదాంతాన్ని తెలుసుకో గలుగుతాడు.

కలియుగమందు మానవ సమాజము విలాస జీవితానికి అలవాటు పడింది. కాని వేదాంత తత్వ జ్ఞానము సమాజానికి రుచించడములేదు ఇది తెలిసిన వేదవ్యాసుడు భాగవతాన్ని రచించడము జరిగింది.

వేదాంతము విరక్తునికే— కాని ఉదయము, లేక సాయంత్రము సకాలానికి కాఫి అందకపోతే తలనొప్పి వస్తే, ఇంక వాడు ‘వేదాంతి’ యని ఎట్లా అనుకోవాలా ?

మన హితముకోరి చక్కగా యోచించి, వ్యాసులవారు భాగవత మనే దర్శన శాస్త్రాన్ని మనముందుంచారు.

జ్ఞానులు, యోగులు ఏ ఆనందాన్ని ధ్యానంద్వారా పొందుతారో- అదే ఆనందాన్ని గృహస్థులు ఇంటిలో పొందేటందుకు వ్యాసమహర్షి దృష్టిలో నుంచుకొని చాలా శ్రమచేసి భాగవత శాస్త్రాన్ని రూపొందించారు.

“ఆత్మ దృష్టితో ప్రేమ ఉత్పన్నమౌతుంది.
శరీర దృష్టితో జాగృతమౌతుంది.”

141. దోచిన ఖజాన

నేడు జీవితము ఆర్థప్రధానము, కామ ప్రధానమూ అయి పోయింది. డబ్బు ప్రధానమైపోయింది నేడు. పరమాత్ముడు పనికిరాని వాడైనాడు.

మొదట ఏ ఆనందమైతే రొద్దె. ఆకుకూరలో లభ్యమౌతూ ఉండిందో ఆ ఆనందము నేడు కారు. బంగ్లాలోకూడా లభించడములేదు.

కారణమేమనగా సుఖసౌఖ్యాలకొరకు ఏర్పడే సాధనలు పెరిగే కొలది మానవుని అంతస్థలములో వాసనలనెడి. అగ్ని తేజోజితమౌతూ ఉంది. మానవుని అంతరంగిక ఖజానా (ధనాగారము) దోచుకోవడము జరుగుతుంది.

వ్యాయామహర్షి విశాల దృక్పథముతో దీర్ఘదృష్టితో కలియుగ జీవులకు ఈ దశను కల్పించినాడు. కలియుగములో ప్రైవేటువెనుక పరుగులు తీసే మానవుల, పరమాత్ముని వెంట పరుగెత్తించే ప్రవృత్తిని కలిగించే దానికి, ఇంట్లో కూర్చొని సాధనచేస్తూ ఆనందానుభవము పొందాలనే దృక్పథము కలవారికే భాగవతాన్ని రచించాడు.

“విలాసవంతులకు భగవంతుడుగూడా

దూరముగా పారిపోతాడు.”

112. బ్రహ్మ సంబంధము

నీ మనస్సు ఎక్కడ కూర్చుంటుందో నీవు అక్కడే ఊర్చో !

మనస్సు విషయ వాసనలతో నిమగ్నమైనపుడు వెయ్యిమార్లు
స్నానముచేసికా నీకు ప్రభుతోటి ప్రేమ సంబంధము లేనంతవరకు అవ
విత్తుడవే నీవు.

మనస్సు ప్రభు చరణాలయందు నిమగ్నమై, శరీరము ప్రతి
క్షణము వరమ పవిత్రముగా ఉండి, ప్రభుతోటి ప్రేమ సంబంధము
దృఢభద్రదానికి వరమాత్ముని ఎదుట పరుగులు తియ్యి.

మనస్సుచేత సంసార వాసనలు కలిసికా, బ్రహ్మ సంబంధము
స్థాపింపబడుతుంది

బ్రహ్మ సంబంధము శరీరానికి కాదు, మనస్సుకు.

మలమూత్రాలతో నిండియున్న శరీరాన్ని ప్రభు స్పర్శించడు.
ఎప్పుడైతే శ్రీకృష్ణుని నామస్మరణతో దేహంయొక్క బాంధవ్య సమాప్త
మౌతుందో, ప్రపంచము విలీనమైపోతుందో, అప్పుడే మనస్సు ప్రభు
యందు తన్మయమౌతుంది. అప్పుడు వారితో ప్రభుప్రేమ సంబంధాల
ఏకవర్ణమవుతుంటాడు.

అన్నిటికంటే అధిక మహత్తు మనస్సు తన్మయత్వం చెందడము.
కనుక మన మందరము, మన చిత్రాలను పరమాత్మ సన్నిధికి సమర్పించి
ప్రభు సంతోషాన్ని వెదకుతూ పరమాత్మునివైపు పరుగులు తియ్యి !

“కుటుంబమంతా కలసి ఒకచోట కూర్చొని ప్రార్థించినపుడే
గృహస్థాశ్రమానికి ఆనందం.”

143. మృత్యువు - మంగళము

మృత్యువును నివారించడము అసంభవమని మహాపురుషులు
తెలుసుకొని సత్రవర్తనద్వారా మరణ దోషాన్ని చక్క-పరచుకోవడము
జరుగుతూ ఉంది.

మానవుడు వైరములతోను, ద్వేషముతోను, చనిపోతూ ఉన్నాడు.
అందుచేత మృత్యువు చెడిపోతుంది.

మనమొకదినం అన్నం మానుకుంటే మనస్సు అన్నంపైకి పడే-
వదే పరుగులు తీస్తుంది. మృత్యుశయ్యపై పడినవాడు ఎన్నిదినాల నుం-
డియో అన్నం మానుకోవడమతో వాని మనస్సు అన్నంపైకి మళ్ళు-
తుంది. కనుకనే అన్నవాసన మిళితమైన ప్రాణి మరణించిన తరువాత
వాని ఆత్మ శాంతికి అన్నదానముచేసే ఆచారము ఉంది.

కాని ఏ వాసనలతోను సంబంధము లేకుండా చనిపోయిన
వ్యక్తికి శ్రాధకర్మలు చెయ్యకున్నా ఎవీ ప్రమాదము లేదు.

అందుచేత ఈర్ష్యా ద్వేషాలను త్యజించి భక్తిమయ జీవనాన్ని
గడిపే మృత్యువు శుభకరమైన పండుగగా మారుతుంది.

“జీవితములో మార్పు తెచ్చుకనే దానికొరకే
కథాశ్రవణం చెయ్యాలి.”

144. చైతన్య సమాధి

మనస్సును ప్రేమతో బుజ్జగించి ప్రభు మార్గములోనికి తెచ్చేదానికి
పరమాత్మ స్వరూపముతో లీనమై విప్పారిన నేత్రాలతో, ప్రభువును
దర్శించి ఉన్నతస్థానము పొందేదానికిజేసే కార్యాన్నే చైతన్య సమాధి
అని అనబడుతుంది.

ప్రభు మార్గములో మనస్సు పయనించితే నీకు నీవే ఉద్ధరించబడి
సహజ సమాధియొక్క అనుభవాన్ని పొందుతావు.

అటువంటి సత్పురుషులయొక్క మనస్సు, విప్పారిన నేత్రాల
ఎదుట కామాతృజమైన దృశ్యాల చూచినా పవిత్రముగానే ఉంటుంది.
కారణం ఏమనగా వాటియొక్క మనస్సు పరమాత్మునిపై లీనమై
యుంటుంది.

“ఇదే నిజమైన సమాధి”

ఇట్టి దశను అనుభవిస్తూ శుకదేవుడు (శుక మహర్షి) గంగలో
నగ్నంగా స్నానముచేస్తూ యువతలనేకుల ఎదుట నగ్నముగా తిరుగు
తాడు. అయిననూ ఆయన మనస్సు విచలితము కాదు. కారణమేమనగా
ఆయన తన మనస్సును ప్రేమతో పరమాత్మవైపు మళ్ళించి యుండడమే!

“అభిమానాన్ని - ప్రేమను ఇతరులకు ఇచ్చివేస్తే
మనస్సు శాంతిస్తుంది.”

145. ప్రేమ - తన్మయత్వం

నీ మనస్సును ప్రేమతో బుజ్జించి ఉన్నతమైన భూమిక (స్థానం) పై చేరేదానికి సతతమూ ప్రభునామ స్మరణచేస్తూ గడుపుతూ ఉండు.

నీ మనస్సు ఏ మానవ మాత్రుని నామస్మరణయందు లీనం కాకూడదు. ఈ విషయం సర్వదా జాగ్రత్త వహించాలి.

కారణమేమనగా సంసారి చింతనచేసి దానిచేత మనస్సు చెడి పోతుంది. పాపమార్గమువైపు పయనిస్తుంది.

మనస్సును మనము పాపపు దారులనుంచి మరలించాలి.

మనస్సును పాపపుదారుల నుండి మరల్చుటచేత, అది బాగుపడి పరమాత్మునివైపు దారిచీస్తుంది.

అందుకని అతిముఖ్యమైన విషయమేమనగా ప్రవంచాన్నిగూర్చి యోచించడము మానుకోవాలి. జగత్తును విస్మరించుటచే మనస్సు ప్రభు స్మరణలో నిమగ్నమౌతుంది. ప్రభువుతోటి ప్రేమ, తన్మయత ప్రాప్తి స్తుంది,

ప్రేమ. తన్మయత్వముచేత జీవితానికి సార్థకత కలుగుతుంది.

“మనస్సును పరమాత్ముని పాదాల ముందుంచడమే—
ప్రభు సేవ.”

146. అచ్యుతుడు

విష్ణు సహస్ర నామాల్లో వర్ణించిన శ్రీకృష్ణుని అనేక పేర్లలో
'అచ్యుతుడు' ఒకటి.

అచ్యుతుడనగా నాశనము లేనివాడు.

ఎవ్వడు కామమును స్పర్శించుతాడో వాడు నాశనమౌతాడు.
ఎవ్వడు కామ వాసనలను స్పర్శించడో వాడు అచ్యుతుడుగా ఆ చంద్రా
ర్కం ఉంటాడు.

కామవాసనల స్పర్శలతో ప్రబుద్ధుడైన మానవుడు స్వయముగా
స్వప్నాలన్ని, స్వప్నాపాన్ని పోగొట్టుకుంటాడు.

ఎవ్వడు కామానికి వశముకాడో— వానికి వృద్ధాప్యం పీడించ
జాలదు, యముడు (కాలుడు) వానికి దాసుడౌతాడు.

సూర్యుణ్ణి చీకటితాక కలుసుకే, శ్రీకృష్ణుని కాలుడు స్పర్శించ
గలదు. కారణమేమనగా శ్రీకృష్ణుడు మహాయోగి, అచ్యుతుడు కనుక !!

“కూడబెట్టడము. పరిగ్రహించడముతోనే
నిమగ్నమైనవాడినే జరాసంధుడంటారు.”

147. దుఃఖముతో దేశము

నేడు మన దేశము దుఃఖముతో ఉంది. ఎందుకనగా, ప్రజలు పర
మాత్ముని మరచిపోయినారు. ప్రభువుచేసిన ఉపకారాలను మరచి
పోయినారు.

దేశము దుఃఖముతో ఉంది. కాని ప్రజలు పాపమన్న భయపడ
డములేదు, ఎవ్వరైతే ఈశ్వరుని మరచిపోతాడో వారు ఎన్నటికి సుఖించ
లేరు.

ఎవ్వడైతే సర్వేశ్వరుడుచేసే ఉపకారాలను మరచిపోతాడో వాడికి
ఎన్నటికి శుభం చేకూరదు.

పాపమంటే ఎవడు భయపడుతాడో వాని మనస్సు తప్పక
శాంతిస్తుంది.

చిన్న అబద్ధం పలికిన లేక చెడ్డకార్యము చేసినా, పాపము అంటు
కోదనుకుంటారు. ఏ పెద్ద పాపము చేసినప్పటికి దేవాలయమువెళ్ళి ఏ
వదిమందికో నైవేద్యం పంచిపెట్టిన పాపప్రక్షాళనమగునని భావిస్తారు
చాలామంది. కాని ఈ భావన సరియైనది కాదు.

పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకొని భవిష్యత్తులో పాపకృత్యాలు
చేయనని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు, పాపాలు భస్మమవుతాయి. సుఖ-
శాంతులు ప్రాప్తిస్తాయి.

“ప్రదు సేవతో బ్రాంతి శోభించదు.”

148. ప్రేమరసం

శ్రీకృష్ణ కథలో అన్నిరసాలు కలిసి ఉంటాయి. ఎవ్వడు ఏ రసాన్ని కోరుకుంటాడో వాడు ఆ రసాన్ని ఆస్వాదించగలడు.

శ్రీకృష్ణ కథకు అంతటి దివ్యశక్తి ఉంది దాన్ని సేవించిన తరువాత మనస్సు ప్రదు చరణాలవైపు ఆకర్షింపబడుతుంది జగత్తులోని అన్ని రసాలలోను తీవ్రదనం తక్కువ. చెడు ఎక్కువ ఉంటుంది. శ్రీకృష్ణునికి సంబంధిన ప్రేమరసం ఉత్పన్నమైతే జగత్తంతా మదురాలి మదురముగా మారుతుంది.

శృంగారరసం అతిమదురముగా ఉంటుంది. యవ్వన ప్రాయమున అది స్వర్ణసౌఖ్యాలను తలంపుకు తెస్తుంది. కాని శరీరము దుర్బలమైనపుడు, వయస్సు ముదిరినపుడు, శృంగార రసము దాగియున్నచేదును బయట పెట్టుతుంది. చివరకు “నేను ఇంతవరకు చర్మాన్ని తుత్తునియలు చేస్తున్నానే” — అనే భావన కలుగుతుంది.

పరమాత్మునికి సంబంధించిన ప్రేమరసమందు అతి మధురముంటుంది. శ్రీకృష్ణుడు ఎవ్వరికి దయతో ప్రేమరసాన్ని దానము చేస్తాడో, వారు జగత్తులోని అన్ని రసాలను తుచ్ఛంగా చూస్తారు. శుకమహర్షిరాంటివారు ఈ రసంకొరకు లంగోటా (కొపీనం) గూడా వదలడం జరిగింది. కాని శ్రీకృష్ణ కథను విడనాడలేదు. కారణమేమన, శ్రీకృష్ణ చరిత్రలో జగత్తును మరపించి, సమాధి స్థితికి చేరుకునే అలౌకికశక్తి దాగియుంది కనుక !

“ఈజో గుణమే
కామక్రోధాలకు తండ్రి”

149. విలక్షణమైన మాట

ఒక విచిత్రమైన మాట.

మానవుడు ఆర్జించునపుడు చాలా ఏమరుపాటుతో ఉంటాడు.

పుణ్యకార్యాలు చేసేటపుడు అభిమానముతో సిండిపోతాడు. తనను గూర్చి తాను ప్రశంసించుకునేదానికి, చాటింపు వేయించుకుంటాడు. ఎంత పుణ్యము తాను ఆర్జించుకుంటాడో అంతకు రెండింతలు జొంగిపోతాడు.

మానవ స్వభావములో పీటవేసుకొని కూర్చున్న ఈ అభిమానము జీవితమనే తొట్టిలో నిండిన, పుణ్యమనే నీటిని ఖాళీ చేయించగల పెద్ద రంధ్రం (బెజ్జం) లాంటిది.

తొట్టిలో ఎంత నిండుగా నీరు నింపినా, రంధ్రం తొట్టిని ఖాళీ చేయించకపోదుకదా? వావిలోని నీటిని, జల్లెడలో నింపుకొని మనం ఇంటికి రాకలిగితే అభిమానముతో చేసిన సత్కర్మ పుణ్యఫలము పరమాత్ముని సన్నిధికి చేరగలదు.

అందుకని నేటినుండి చాలా జాగ్రత్తవడు. జీవితమనే తొట్టికి అభిమానమనే చిల్లి (రంధ్రం) ని తత్కాలితముగా బంధించు ?

బావినుండి నీటిని జల్లెడతో చేదగలమని తలంచవద్దు.

అప్పుడే సత్కర్మ అనేదారి బత్తెం జీవనయాత్రకు సహకరిస్తుంది.

“ఎవ్వనియొక్క జీవితమున బోగం ముఖ్యవృత్తయో—
అట్టివాడు భగవంతుని అల్పంగా భావించి
మృత జీవితాన్ని గడుపుతాడు.”

150. చందనము - గోరింటాకు

తాను సుఖసౌఖ్యాలు అనభ్యస్తా ఇతరులనూ సుఖింపజేసేవాడు
నజ్జనుడు.

తన సుఖంకొరకు నిర్దాక్షిణ్యముగా వ్యవహరించి ఇతరులను దుః
ఖితుల చేసేవాడు దుర్జనుడు.

ఎవ్వరైతే ఇతరుల సుఖశాంతల కొరకు ఆపారమైన కష్టాలనను
భవించి కృషించుతారో వారు, జ్ఞానులు జ్ఞానులు చందనం - గోరింటాకు
లాంటివాకు.

ఇతరుల సుఖసౌఖ్యాల కొరకు, అలంకారము కొరకు చందనము
అరిగిపోతూ ఉంటుంది. అందుకే చందనము జ్ఞానుల నొసటను, పరమే
శ్వరుని లలాటముపైను ఉంచుతారు గోరింటాకును చూడగనే మహిళా
మణుల హృదయాలు ఉప్పొంగుతాయి.

చందనము పవిత్రతకు చిహ్నం.

గోరింటాకు (మంగళకరం) శుభానికి చిహ్నంగా ఎంచబడు
తుంది.

ఈ చందనము, గోరింటాకును మన ఆంతర్యమున ఇతరులకు
బలిదానము చెయ్యాలనే ప్రేరణను ఉత్పన్నము చేస్తాయి.

“మనకున్న సంసారిక సంబంధాలు మోసం చేస్తాయి.
కాని ప్రభుతోటి ప్రేమ సంబంధాలు ఎప్పుడూ మోసము
చెయ్యవు.”

151 తక్షకుడు కాటువేయనున్నాడు

ఎప్పుడో ఒకరోజు ‘జీవుని’ కాలరూపములోని తక్షకుడు కాటు
వేయక మానడు. పక్షి త మహారాజా, మృత్యు సమయమున తక్షకునిలో
గూడా ప్రభువును దర్శిస్తాడు అదే రీతిన జ్ఞానులుగూడా మృత్యువునకు
సుస్వాగతము వలుకుతారు.

ఎవ్వని మదిలో పాపచింతన ఉండడో వానియొక్క మృత్యువు
(వావు) మంగళప్రదమౌతుంది. ఏ మానవుడైతే పాపకార్యాలు చేసేట
పుడు మృత్యువును భయపడుతాడో వాని జీవితము మరణము రెండూ
చెడిపోతాయి, అంత్యకాలమున భయము కలుగడము కాలునితో కాదు.
బాదుచెసిన పాపకార్యాలచేత.

మానవుడు పాపకార్యాలు చేసేటపుడు భయపడడము లేదు, కాని
పాపకార్యాల ఫలితముగా శిక్షను అనుభవించే సమయమానన్నమైనపుడు
భీతి చెందుతాడు. అప్పుడు భయపడి ప్రయోజనమేమిటి? పాపకర్మలాలు
సలిపేటపుడు భయపడేది కలుగుతే పాపకార్యాలు చెయ్యగలమా?

వ్యవహారిక జీవితమున మనము ఇతరుల భయముచే చక్కగా
వ్యవహరిస్తాము, (నడచుకుంటాము) కాని ఈశ్వరుడున్నాడని తలంచము.

నియమానుసారము ఎవడు నడచుకుంటాడో వాడు ప్రభుత్వానికి
వెరవడు. అదేరీతిన ఈశ్వరాజ్ఞానుసారము జీవితాన్ని గడిపేవాడు కాలు
నికిగూడా భయపడడు.

“కామితోటి స్నేహం చాలా ప్రమాదత.

వానికి దూరముగా ఉండు.

152. మహాత్మునివి కావాలి

ప్రతి గ్రామమందును ఒకరో- అర్థమో మహాత్ములుంటాడు.

సమాజమున మహాత్ములే లేకుంటే సమాజానికి మనుగడ ఎక్కడిది ?

కాని మహాత్ములే లభించకుంటే వారికొరకు వరుగుతీసి వెదుకుట కంటే జీవితాన్ని పవిత్రము చేసుకొని నీవే మహాత్మునివైపో.

మహాత్మునివైతే నీ కొరకు నిజమైన మహాత్ముడు వెదుకుతూ నీ చెంతకు వరుగులుతీస్తూ వస్తాడు.

మహాత్ముని జీవితము అత్యంత సహనశక్తి కలిగియుంటుంది.

ఎవ్వడు సహించడము నేర్చుకుంటాడో వాడే మహాత్ముడౌతాడు.

సామాన్య మానవుని మనస్సు క్షణక్షణమూ మారుతూ ఉంటుంది కాని జ్ఞానియొక్క మనస్సు సర్వవేళలా శాంతముతో స్థిరముగా ఉంటుంది.

మానావచూనాలయందు, లాభ నష్టాలయందు, సుఖ దుఃఖాలయందు ఇత్యాది విషాదకర పరిస్థితులయందును మహాత్ముడు సౌమ్యంతో స్థితప్రజ్ఞుడుగా ఉంటాడు.

నీవు అలాంటి మహాత్మునివి కావాలి.

“సత్కర్మ ప్రేరేపణ కొరకు
పిల్లలచేత సత్కర్మ చేయించు.”

153. స్వచ్ఛత - పవిత్రత

నేడు పవిత్రతకు విలువలేకుండా పోయింది,

చాలామంది స్వచ్ఛతనే పవిత్రతగా భావిస్తారు. కాని స్వచ్ఛతకు
పవిత్రతకు చాలా తేడా ఉంది.

తన ఇష్ట ప్రకారము చేసిన శుద్ధిని స్వచ్ఛత అనబడుతుంది.
జ్ఞానులు శాస్త్రప్రకారము చేసిన శుద్ధిని పవిత్రతగా భావిస్తారు.

మల విసర్జనానంతరము సబ్బుతో చేతులు కడుగుకొనడము
స్వచ్ఛత అనబడుతుంది. కాని పవిత్రత అనిపించుకోదు.

మలవిసర్జనానంతరము మట్టితో చేతులు కడిగి తరువాత స్నానం
చేసినపుడే పవిత్రత అనిపించుకుంటుంది.

స్త్రీలు పాత్రలు స్వచ్ఛంగానే (వరిశుభ్రంగానే) ఉంటాయి. కాని
పవిత్రముగాగాని లేక ఆరోగ్య ప్రదాయనిగా కాని కావు.

జ్ఞానులు, శాస్త్రాలు, సూచించిన ప్రకారము చేసిన శుద్ధియే పవిత్రతగా ఎంచబడుతుంది.

“ప్రతి ఇంద్రియ ద్వారముకడ
ప్రభువును ప్రకాశింపజేయు.”

154. రెండు పర్వతాలు

బద్రినారాయణ క్షేత్రం దర్శించేందుకు యాత్రచేస్తే దారిలో
మనము ‘జయ’- ‘విజయ’ అనే పేరుగల రెండు పర్వతాలు దాటి
వెళ్ళాలి. ఇవి చాటడము చాలా కష్టం.

ఈ రెండు కొండలు దాటిన తరువాతనే మనకు నారాయణుని
దర్శనము కలుగుతుంది.

స్వదేశములో లభించే ప్రతిష్ఠ ‘జయ’ అని అనబడుతుంది.

విదేశములో లభించే ప్రతిష్ఠ ‘విజయ’ అని అనబడుతుంది

ఈ రెండింటి నుండి బయటపడడము చాలా కష్టం. కామము,
ధనము, రెంటిని త్యాగము చేసేవారుగూడా కీర్తిని త్యాగం చెయ్యలేరు.

గృహస్థునికి ధనాన్ని, కామ సుఖాలను వదలడము ఎంతకష్టమో
సాధువు మాన ప్రతిష్ఠయొక్క మోహాన్ని వదలడము అంతకంటే
కష్టం.

ఇల్లువదలి ఆరణ్యం వెళ్ళే సాధువువెంట మానప్రతిష్ఠ అనేది
భూతం వెంబడిస్తుంది. సాధనకొరకు ప్రపంచాన్నే వదలిన సాధువు
గూడా సిద్ధి- ప్రసీద్ధివెంట పరుగులు తీస్తాడు.

ప్రపంచాన్నే వదలిన సాధువునకు శిష్యులు, శిష్యురాండ్రు పెరిగి
పోతారు. అప్పుడూ మరలా ప్రపంచంలోకి రావలసివస్తుంది. ఒకటి ఒకటి
వదలుకొని, మరొకదానిలో చిక్కుబడిపోతే మరి సాధించేదేమిటి ?

“ప్రతినిత్యము కొద్దికొద్దిగా
చావుకు సిద్ధపడుతూ ఉండు.”

155. ఇల్లు - ప్రభు మందిరము

నేటి మానవుడు ఇల్లు వదలలేకున్నాడు. ఇంట్లో శాంతిని పొంద
లేకుండా ఉన్నాడు. పరివారములో పిల్లలు మాట వినడము లేదు; ఇంత
పెద్ద బాధలు అనుభవిస్తూ మానవుడు గృహం వదలడము లేదు.

గృహముపై వ్యామోహంగల మనుజుల కళ్యాణార్థం భాగవతము
చెప్పబడెడిది.

కలియుగ మానవులు జ్ఞానాన్ని గూర్చి మాట్లాడుతారు. కాని ఆచ
రణ అంతంత మాత్రమే. సంసార సుఖాలలోనే మాదుర్యం కలదని
భావిస్తారు. ఇల్లు వదలి బ్రహ్మ చింతనలో మనస్సు లగ్నం చెయ్యరు.
చుట్ట, సిగరెట్టులను వదలలేని మానవులు, గృహాన్ని ఎట్లా త్యజించ
గలరు. అట్టి పరిస్థితుల్లో మానవుని మంచి మార్గములోనికి తెచ్చేదానికి
భాగవతము ఏమి చెప్పుతుందంటే— “నీవు ఇల్లు వదలవద్దు. కాని ప్రతి
వస్తువును ప్రభువుకు సమర్పించి ప్రసాద రూపములో గ్రహించుటవలన
కర్మబంధం నిన్ను బంధించజాలదు.” అని చెప్పుతుంది.

సర్వస్వమూ నీవు త్యాగము చెయ్యలేవు. కాని నీ గృహాన్ని పర
మేశ్వర మందిరముగా భావించు.

“ఈ గృహం నీది కాదు. ప్రభు మందిరం. దీని యజమాని పర
మాత్ముడే.” అనే భావన కలిగి ఇంటిపై వ్యామోహము లేకుంటే ఏ
పాపము నిన్ను అంటుకోదు.

“వతి ఇంద్రియాన్ని బ్రతి శ్రద్ధలతో గమనిస్తే—
పాపాలనుండి రక్షింపబడుతావు.”

156. పాపానికి శిక్ష

ఏ జీవిపై వరమాత్ముని కృప తొంగిపోతుందో, ఆ జీవి పాపానికి శిక్ష త్వరగా లభిస్తుంది. ఎవ్వనిపై వరమాత్ముని కృప తక్కువగా ఉంటుందో, వాని పాపానికి దండన కాస్తా అలస్యముగా ప్రాప్తిస్తుంది.

పాపకృత్యాలు చేసేవాడు నేడు సుఖజీవితము గడిపినట్లు కనిపించినా, రేపు వాడు పాపఫలమును అనుభవించవలసినపుడు చాలా బాధపడి పోతాడు.

పాపాత్ముడు నేడు సుఖంగా ఉన్నట్లు అగుపించినా, అది నేడు వాడుచేసిన పాపఫలంకాదు. అది పూర్వం చేసిన కార్యఫలితమే, వాడు సుఖించేవానికి కారణం ఎప్పుడైతే వాని పుణ్యఫలం పరిసమాప్తమౌతుందో— అప్పుడు పాపఫలం అనుభవించవలసి ఉంటుంది. అప్పుడు వాడు ఏడ్వనుగూడా, ఏడ్వజాలాడు.

ఎప్పుడైతే పాపానికి శిక్ష రూపమున దుఃఖ దవానలము ప్రజ్వరిల్లుతుందో, అప్పుడు అర్థమయ్యేదేమంటే “అపారమైన ప్రభుకృప నీ పాపాలను దహించి వేస్తుందని.”

పాపాలుచేస్తూ ఉన్ననూ సుఖస్రవంతి తొనుకుతూ ఉంటే అప్పుడు తెలుసుకో? “పుణ్య నిధి దగ్ధమౌతూ ఉంటే నేను ఏ మరుపాటున ఉన్నానే” — అని.

అంధచేత పాపానికి శిక్షననుభవించేవానికి సర్వదా సిద్ధంగా ఉంటే జీవితానికి సిద్ధి ప్రాప్తిస్తుంది.

“జీవితములో మెల్లమెల్లగా నిగ్రహశక్తిని పెంచుకొని
భక్తి అలవరచుకుంటే పరమాత్ముడు తప్పక వశమవుతాడు.”

157. అభేద భావము

తల్లి-కుమార్తెల హృదయాలు ఒకటిగానే ఉంటాయి. కనుకనే ఒకరిపై మరొకరికి కినుక, భయము ఉండదు, కాని అత్తా కోడల్లు ఒకే ఇంటిలో సర్వదా కలిసి తిరిగినా, వారి మనస్సులు వేరు-వేరుగా ఉంటాయి. అందుకే వారిరువురిమధ్య పరస్పరం భయం, అనుమానాస్పదమైన వాతావరణం ఆవరించి యుంటుంది

కాని ఈ అత్తా-కోడల్లు తల్లి-కుమార్తెలవల్లే భేదభావము పాటిం చక ప్రేమ భావముతో మెలిగితే ఒకరిపై మరొకరికి భయము ఉండదు,

ఎక్కడ భేదభావము ఉంటుందో, అక్కడ భయముంటుంది.

ఎక్కడ భేదభావము కనిపించదో, అక్కడ భయము కనిపించదు. పరీక్షిత మహాత్మా తనను కాటువేయ వచ్చే తక్షకునియందు పరమాత్ముని దర్శించి అభేద భావాన్ని చాటినాడు. కనుకనే ఆయనకు ఇంతెవరితో భయముంటుంది ? ఎందుకుంటుంది ?

శుక మహర్షి ముఖతా భాగవతాన్ని వినిన తరువాత పరీక్షితుని హృదయమున ఈ భావము ధృఢముగా నాటుకుంది. “నా భగవంతుడు అందరిలోనూ ఉన్నాడు. ఆయన ఏమిచేస్తాడో, నామేలు కొరకే చేస్తాడు. కావున నాకు భయమెందుకు ? ఇంక అనుమానమెందుకు.”— అని అనుకుంటాడు.

“కుమారులకు వివాహము జరిగి కోడండ్లు ఇంటికి వచ్చినచో
అప్పుడు వానప్రస్థాశ్రమము స్వీకరించు.”

158. పాపకార్యాలలో ఏకాగ్రత

పుణ్యకార్యాలు చేసే మానవుడు అభిమానముతో నిండిన మన
స్సుతో ఏమరుపాటు కలిగియుంటాడు. పాపకృత్యాలు సలిపేటపుడు
చాలా జాగ్రత్తగా ఉంటాడు. తానుచేసే పని ఏవరైనా చూశారా, ఏమి ?
లేక పట్టుబడతామా ఏమని ? యోచిస్తాడు. ఈ రీతిన వాని జీవితమంతా
పాపకార్యాలు చేసేదానికే నిమగ్నమై యుంటుంది.

అందుకే వాని పాపకర్మ అత్యంత బలవత్తరముగా ఉంటుంది

అందుకే వాని పాపకర్మ గంభీరమైన పలితిమునిస్తుంది.

అందుచేత వాని పాపము జీవితాన్ని సర్వనాశనం చేసేదానికి సిద్ధ
పడుతుంది.

కనుక ఆ పాపమునుండి రక్షించుకో.

మనస్సు జాగృతావస్థలోనున్ననూ అటువంటి పాపాలు చెయ్యకు.
తెలియక ఏదైనా పాపంచేస్తే పరమాత్మునిచెంత నిలుచొని క్షమాభిక్ష
పెట్టమని ప్రార్థించి వ్రదు చరణాలయందు పాపాలనన్నింటిని సమ
ర్పించు. పరమాత్ముడు చాలా ఉదారుడు. నీకు తప్పక పాపవిముక్తి
కలిగిస్తాడు.

బలే. షరతు ఏమిటంటే— “ఇంక భవిష్యత్తులో నా చేతులతో
గాని, కన్నులతోగాని లేక నాలుకచే గాని, ఏలాంటి కొత్తపాపాలు
చెయ్యనని ద్రుఢ సంకల్పముతో ఉండాలి.

“ప్రభువును ప్రసన్నంచేసే ప్రవృత్తిని ఆచరించు.”

159. దేవుని ఉపకారము

మహాభక్తుడు ఏకనాదుని భార్య ఆయనకు చాలా అనుకూలవతి. అందుకని ఏకనాదుడు సంతోషముతో ప్రభువుకు విన్నవించుకుంటాడు. “హే భగవాన్! నాయందు దయతలచి నా ఇంటిలో మంచి సత్సంగాన్ని ఏర్పాటు గావించావు. కనుక నా హృదయము ఎల్లప్పుడూ పరమాత్ముని వైపు పరుగులుతీస్తూ ఉంది.” అని అంటాడు

తుకారాం భార్య కర్మవశాత్తు ఆయనకు ప్రతికూలమైనపుడు సంతోషముతో ఆయన ఇట్లా అంటాడు “హే ప్రభూ నాకు ఇంటిపై బ్యామోహము లేకుండాచేసి సద్గుణవతిని పత్నిగా చేసి నాపై నీవు ఎంతో కృప చూపుచున్నావు. అందుకనే నా మనస్సు ఇంటికి వెళ్ళాలనిగూడా లేదు. ఎల్లప్పుడు నీ సాన్నిధ్యమందే గడపాలని ఉంది నాకు.” అని అంటాడు.

నరసింహమెహతా భార్య స్వర్గస్థురాలౌతుంది, ఆయన ఏకైక పుత్రుడు “షామలషాహ” కూడా మరణించడముతో వంశోద్ధారకుడనే వాడూ లేకుండా పోతాడు ఐననూ భక్తుని హృదయమునుండి సంతోష కరమైన వాక్యాలు వెలువడుతాయి. “హే భగవాన్? నా జంజాటాన్ని తొలగించి చాలా ఉపకారము చేశావు నాకు. ఇంక హాయిగా నీ భజన చేసుకుంటాను గోపాలా!” అని అంటాడు. ఎంతవారు ఇట్లా వలుకుతారు? సందేహమే.

క్లిష్ట పరిస్థితుల్లోగూడా ప్రభుభక్తులు ఉపకారాన్ని చూడగలుగుతారు,

వారి మనస్సులు, పత్ని అనుకూలమైనా ప్రతికూలమైనా, సంసారము చితికిపోయినా, అంతా ప్రభుదేసిన ఉపకారమేనని భావిస్తారు.

“వరోపకారము చేయునపుడు మనసులో
అభిమానము ఉండకుండా జాగ్రత్త వహించు.”

160. అంతిమ ఘడియలో

మానవుని అంత్యకాలము చాలా కష్టాలతో నిండియుంటుంది. ఆ సమయములో, మునుపు తీర్థమున దర్శించిన స్వామిరూపము, లేక పుణ్యకార్య స్మరణ కలిగితే జీవునికి శాంతి లభిస్తుంది

అట్లుకాక ఆ సమయములో “పాపం” జ్ఞాపకానికి వస్తే భయ భీతిచే జీవుడు కలత చెందుతాడు. అప్పుడు వాని వేదన చాలా తీవ్రముగా ఉంటుంది.

ఎప్పుడు మానవుడు పుణ్యకర్మ చేస్తాడో, అప్పుడు అభిమానముతో నిండి చేసిన పుణ్యం కాస్తా మరచిపోతాడు. అంత్యకాలములో ఏమరుపాటున చేసిన పుణ్యకార్యాలు జ్ఞాపకానికి రావు.

అప్పుడు వానికి ఏకాగ్రతతో శ్రద్ధగా చేసిన పాపకృత్యాలే జ్ఞాపకానికి రావడంచేత భీతి చెందుతాడు. శాంతిని జారవిడుచుకుంటాడు.

ఆ పరిస్థితుల్లో ఈశ్వర నామస్మరణమే మృత్యువు నుండి కాపాడుతూ అంత్యకాలమున స్నేహితునిగా ఉంటుంది.

భాగవతము ప్రభుపేమను జాగ్రత్తవరచి జీవుని పరమాత్ముని వైపు మళ్ళించి అంత్యమధియలను కష్టాల నుండి కాపాడుతుంది.

“ఉదయమే సూర్య నమస్కారము చేస్తే
తనువు మనువు రెండూ బాగుపడతాయి.”

161 అందరూ పరమాత్మ స్వరూపులే

జ్ఞాపకముంచుకో ! నీ మాటలు వినేదానికి పరమాత్ముడు ఏదో
ఒక రూపమున నీ వాకిలి ముందుకు వస్తాడు.

ఆయన ఒక దర్శిర నారాయణ రూపముతోనో, బ్రాహ్మణవేష
ముతోనో దుఃఖాబాధితుని రూపముతోనో నిన్ను కలిసేదానికి వస్తే వాతని
ఉపేక్షింపక, దుర్భాషలాడక ఇంటినుండి వెడలకొట్టకు. లేకుంటే ప్రభు
కోపముతో మరి ఇంకెప్పుడు నీ వాకిలిముందు నిలువడు.

నీవెప్పుడైనా పరమాత్ముని వాకిలిముందు నిలుస్తే నిన్ను ఆయన
దుర్భాషలాడి బయటకు పంపించివేస్తాడు.

అందుకని ఈ జగత్తులో ఏది కనిపిస్తుందో అది పరమాత్మ
స్వరూపముగా భావించి వివేకముతో సద్భావనముతో జీవితాన్ని సాగించాలి.
ఎవరిని ఎప్పుడుగూడా తిరస్కార భావముతో మాట్లాడవద్దు.

ప్రతియొక్కని ఎదుటకు ప్రభు ఏదోఒక రూపములో ఒకటి, లేక
రెండుమార్లు తప్పక వస్తాడు. కానీ ఆ సమయమున జీవుడు ఏమడు
పాటుతో ఉండడము జరుగుతుంది. ఎదురుగా పరమాత్ముని గుర్తించ
జాలడు.

“నేటినుండి నేను కొత్త పాపాలు చెయ్యను”

162 ప్రభువుకు దాసుడు

ఎంత విపత్కాలమొచ్చిరా, పర్వతమే వచ్చి మీదపడినా, మరి ఏమైనారే భగవంతుని భక్తుడు నిరుత్సాహపడడు.

వాడు నిరుత్సాహపడితే ప్రభు దాసుడని ఎట్లా అనిపించుకుంటాడు?

ప్రభుభక్తుడు ప్రభుసాన్నిధ్యమున ఆనందముగా, ఉల్లాసముగా ఉంటాడు.

సుఖము కలుగుతే అభిమానముతో గర్వపడడు దుఃఖము సంభవినే నిరాశతో కుమిలిపోతాడు.

“నా ప్రభువు ఏమిచేసినా నా మేలుకొరకే చేస్తాడు. పరమాత్ముని ఒడిలోనున్న నేను ఎందుకు చింతించాలి!” అనే భావన వాని హృదయమున ఉంటుంది.

ఎవని హృదయమున ఈలాంటి భావన కలుగుతుందో, వాడు ప్రభువుకు దాసుడు. అనబడుతాడు.

అట్టి వైష్ణవునియొక్క మనస్సు సర్వదా శాంతిని పొందగలుగుతుంది.

“కొత్త విషయము యోగ్యమైనదైతే వివేకముతో గ్రహించు.
కాని పూర్వపు విషయాలను మాత్రము ఒకేసారి వదలకు ?”

163. భక్తుని జీవన మంత్రం

నిజమైన భక్తుడు తన హృదయములో పరమాత్ముని శ్రద్ధగా నిలుపుకుంటాడు.

ఏ విషయమైగూడా అతని అంతరంగమున దుఃఖము (అనంతో షము) బాధించదు. ‘వలూనా వస్తువు లేదే’ అనే భావనగూడా కలుగదు.

“నా ప్రభువు నాపై అపారమైన కృప చూపుచున్నాడు. అది నా బాగ్యముకాక మరేమిటి ? ఒకవేళ నాకు ప్రభువు దుఃఖము కలిగించినా, అది నా మేలుకోరియే చేస్తున్నాడు” — అని అనుకుంటాడు.

ఆ భక్తుడు పరమాత్మచేసే ప్రతి కార్యాన్ని, పద్ధతిని, విధానాన్ని, పేమపూరిత దృక్కులతో చూస్తాడు.

వానికి పుత్రుడు కలిగినా, కలుగకున్నా, ఆనందాన్ని అనుభవిస్తాడు. ఒకవేళ పుత్రుడు మరణించినా, ఆనందిస్తాడు.

“అంతా మన మంచికే. అహా ఇదంతా మన మంచికే” — ఇది ఆ భక్తుని జీవన మంత్రం.

“నేటినుండే నేను

పరమాత్ముని అనుసరిస్తా”

164. రెండువైపులా దుఃఖాలు

నేటి మానవుడు శరీరముతో, ఇంద్రియాలతో కలిగి సుఖాలే నిజమైన సుఖాలను కొంటా ఉన్నాడు.

అందుకని ఆ సుఖాల పొందేదానికి కాల్లు, చేతులు బలహీనపడినా అనేక రకాలైన ఆనందకార్యకలాపాలు సాగిస్తూనే ఉంటాడు. సదాచారము నిగ్రహము త్రోచివుచ్చుతాడు,

కానీ నిగ్రహాన్ని, సదాచారాన్ని ఉపేక్షించి కోట్ల రూపాయలు ఆర్జించేవారికి నిజమైన శాంతి సౌఖ్యాలు ఎట్లా లభిస్తాయి ?

తప్పవారిలో వయనించి కోట్లకు పడగలెత్తినా, నిజమైన శాంతి ఎట్లా ప్రాప్తిస్తుంది.

అందుకే ఈ ప్రపంచమున చాలామంది ఏ కొంచెము సంపాదించినా, దుఃఖితులగుచున్నారు. కోట్లకు కోట్లు సంపద కూడబెట్టినా, దుఃఖము తప్పటంలేదు.

కొందరు కడుపునిండా తింటే దుఃఖపడుతారు, కొందరు కడుపు నిండక బాధపడుతారు.

అజ్ఞానముతో కొందరు దుఃఖాన్ని అనుభవిస్తే కొందరు జ్ఞానముతో అభిమానము పెరిగి దుఃఖితులగుచున్నారు. అంతే తేడా !

“శక్తిని బుద్ధిని సమపయోగం చేస్తే
పైకమే కాదు. పరమాత్ముడు ప్రాప్తిస్తాడు.

165. అంధకారి

భాగవతమున ఈకథ వస్తుంది ఐదుగురు వేశ్యలు వ్యభిచారియైన
‘అంధకారి’ యొక్క ధనాన్ని దోచుకొని చివరికి ఆతనిని చంపివేస్తారు.
ఆ అంధకారికి ప్రేతయోని ప్రాప్తిస్తుంది. వాడిని ఉద్ధరించేదానికి
గోకర్ణుడు ఏడు దినాలు భాగవతాన్ని వినిపిస్తాడు.

కథా స్థలమున వెదురుకొయ్య యొక్క కణుపులు ఒక్కొక్కటే
తెరుచుకుంటాయి. ఏడవ దినము అంతిమ కణుపు విచ్చుకుంటూనే ఆ
అంధకారి ఉద్ధరింపబడుతాడు.

ఆ అంధకారి ఐదుగురు వేశ్యల రూపమున ఉన్న విషయాలలో
చిక్కుకొని యున్నాడు. ఆ ఐదు విషయాలు మానవునియొక్క ఆత్మ
ధనాన్ని దోచుకుంటాయి, అంధకారితో సమానముగా మనుజునికి ప్రేత
యోని ప్రాప్తిస్తుంది.

వాసనలనే ఏడు కణుపులు జీవుని బంధించివేస్తాయి. పతి, పత్ని
పుత్రుడు, వృత్తి, పరివారము, పదవి, పైకము, అను ఈ ఏడు వాసన
లనేడి కణుపులు (ముడులు) తెంపబడజాలవు. వివేకముతో మాత్రమే
అవి విచ్చుకుంటాయి. అందుకొరకు ప్రేమతో ప్రభునామమును జపించి
జీవితాన్ని పరమాత్మమయము గావించు. మెల్లమెల్లగా కణుపులు
(ముడులు) విచ్చుకుంటాయి.

“ప్రపంచాన్ని విస్మరించగలిగితే
బ్రహ్మతోటి సంబంధం స్థాపించుకోవచ్చు”

166 కణము - క్షణము

సాధువుకు కణము, క్షణము రెండూ విలువైనవే. అందుకనే ఈ రెండిని విలువైనవని తలచి ఎవడు వినియోగించుకుంటాడో. వాడే నిజమైన జ్ఞాని!

జ్ఞాని కణమును-క్షణమును ఉపేక్షించడు.

ఎందుకనగా ఒక చిన్న తునక అన్నపు మెతుకునుగూడా చీమకు కడుపునింపగలదు. ఇంకో చిన్న కణము అనేకమంది వ్యక్తులను ఉద్ధరించగలదు.

అందుకని జ్ఞానులు ప్రేమ పూర్వకముగా చెబుతారు, “జీవితమున ఒక క్షణముగూడా వ్యర్థపరచవద్దు. దాన్యపు కణాన్ని ఒక్కదానినిగూడా పారవెయ్యకు” అని.

ఎవ్వడైతే కణాన్ని, క్షణాన్ని, చక్కగా ఉపయోగించుకుంటాడో, వాడే సజ్జనుడు. (ఆత్మ పౌరుడు) ఎవ్వడు ఈ రెండింటిని తురువ యోగము చేస్తాడో, వాడు దుర్జనుడు.

“ఉత్సవము ప్రసాదముకొరకు తన్మయమయేందుకు కాదు,
పరమాత్మనిలో తన్మయమయేందుకు !”

167. శ్రవణము - మననము

భాగవతము కేవలము కథనినే వస్తువుకాదు. (పదార్థము కాదు)

అది విన్న తరువాత సతతము మనస్సుద్వారా హృదయములో
భద్రపరచి, ఆచరణలో నుంచవలసిన పదార్థము

భాగవత కథ మరణించిన తరువాత విముక్తిని కలిగించేదే కాదు.
మృత్యువుకు పూర్వము గడిపిన జీవితమునగూడా ముక్తియొక్క ఆనందాన్ని,
అనుభవించే దానికిగూడా అది ఒక సాధనము.

కథ విన్న తరువాత విరామ సమయమున బాగుగా తిని, (ఆరగించి) విశ్రాంతి తీసుకునేది కాదు. సాత్విక జీవితము గడిపి, భాగవతాన్ని శ్రవణం చేసిన తరువాత మననము చేసుకునేదానికి ఆయత్నం
లవ్వాలి.

కథ విన్న తరువాత ఆ సిద్ధాంతాలు సర్వదా మననము ద్వారా
హృదయమున స్థిరపడి కథలోని జ్ఞానము క్రియారూపములోనికి తెస్తే
సార్థకముంటుంది.

"వక్త - శ్రోతల తన్మయత్వమున ఆటంకము
కలిగించువారికి మహాపాపం అంటుఉంటుంది "

168. ఆత్మదేవుడు

ఆత్మహత్య చేసుకోవలయునని ప్రయత్నమందున్న ఆత్మదేవు
నకు సంతోషం కలిగించాలని ఎన్నో ఉపదేశాలు చేసిననూ ప్రయోజనము
లేనందున నారద మహర్షి, ఆతనిపత్నికి ఒక ఫలము నివ్వడము జరుగు
తుంది. నిర్లక్ష్యభావంగల ఆదుండులి ఆ ఫలమును ఆరగించక తన చెల్లి
లికి అప్పగించి, చెల్లెలి కుమారుని నేనే కన్నానని ఆత్మదేవునికి తెలియచేసి
మోసపుచ్చుతుంది.

ఆ కుమారుడు దురాచారపరుడు, అహంకాతి. తత్ఫలితముగా
తండ్రికి ఆకాల మృత్యువు ప్రాప్తిస్తుంది. తల్లి ఆత్మహత్య చేసుకోవలసి
వస్తుంది.

ఆత్మదేవుడు తుంగ భద్రానదీతీరాన ఉంటూ ఉండేవాడు. 'తుంగ
భద్ర' అనగా చక్కగా శుభమును కలిగించే ఏర్పాట్లుగల మానవ కాయ
మని అర్థం.

దుర్లభమైన మౌనవకాయము తీరమునకు ఆత్మదేవుడు కావడము
జరిగింది. సద్గతి పొందేవానికి. కాని చలచలబుద్ధిగల ధుండులిని, వివా
హం చేసుకోవలసి వచ్చింది. ఫలస్వరూపముగా వివేకమనే. పుత్రుడు
కలుగలేదు. అందుకని దుఃఖము పెరిగిపోయింది.

సర్వదా సత్సంగము నిర్వహించేవారికి వివేకమేనెడి పుత్రుడు
ఉదయిస్తాడు. బుద్ధిని వశపరచుకునేవారు. విషయ వాసనలకు లోనైన
మనుజులు చివరికి ఏడ్వవలసి వస్తుంది.

“కథ విన్న తరువాత జీవితమున కొత్త చైతన్యం రాకుండినా,
నూతన జీవితం ప్రారంభం కాకున్నా, కథ వినడము వ్యర్థమే!”

169. సాధువు - సదుపదేశము

సంతతిలేదని ఆత్మహత్య చేసుకోబోయే, ఆత్మదేవుని ఓదార్చుతూ నారద మహర్షి ఇట్లా అంటాడు— “సోదరా, కొడుకు, కూతురు. అనే మోహము పెట్టుకోకు. వేదనలను ఎవ్వడూ తప్పించుకోలేడు. ఆత్మకు ఎవ్వడైనా పుత్రుడున్నాడంటే వివేకమే పుత్రుడు. ఈ వివేక రూపములోని పుత్రునివలన జీవులకు సద్గతి ప్రాప్తిస్తుంది. వివేక రూపము లోని పుత్రుడు కలగాలంటే సత్సంగముచేతనే కలగాలి. నీకు పుత్రులు లేరు, అందులో తప్పేముంది! ప్రభు ఏ వర్ణస్థితిలో ఉంచుతాడో దానితో సంతోషిస్తే ఇంక నీకంటే సుఖవంతుడెవ్వడున్నాడు?

జ్ఞానిచేసిన ఉపదేశం ఆత్మదేవునికి నచ్చలేదు. కావున ఇట్లా అంటాడు— “పుత్రుడంటే పిండదానము చేస్తాడు, నన్నుద్ధరిస్తాడు.” దానికి ఆ సాధువు— “పిండదానముచేస్తే ఉద్ధరించబడుతాము అనేది సత్యము కాదు, పుత్రుడు వనికిరానివాడుగా తయారై పిండదానం చేసినా, లేక చెయ్యకున్నా, వాని పిండదానం అపవిత్రమౌతుంది. అందుకని నీ దేహాన్ని పరోపకారమువైపు ప్రభువువైపు నిమగ్నముచేసి నీ పిండ దానాన్ని నీవేచేస్తే సద్గతి కలుగుతుంది.” అని మహర్షి విశరిస్తాడు.

కాని ఈ బోధ ఆత్మదేవునికి నచ్చదు. మీదు మిక్కిలి తన తురాగ్రహముతో చాలా దుఃఖితుడౌతాడు.

“మనం వ్యసనానికి బానిసలం కాకూడదు. మనం పరమాత్ముని ప్రేమను పొందేదానికి పుట్టిరాము ”

170 పాపం నుండి బయట పడు

“పాపం చేసినా సుఖింపవచ్చు.” అని ఈనాడు జనులు అనుకుంటారు. ఈ అభిప్రాయము ఎంత అసత్యం? ప్రభుపాలన ఇంత అన్యాయముగా, గుడ్డిగా ఉంటుందా? కాదు - అది ఎన్నటికీ కాదు. ప్రభు రాజ్యముతో ప్రకాశముంటుంది కాని చీకటి కాదు. సమయమాసన్నమైనప్పుడు పాపఫలము అనుభవించవలసి వస్తుంది.

నీ కాలం పండి దాని పరిస్వరూపం దుఃఖం పెల్లుబికితే ఏమీ దిగులుపడక ఆనందాన్ని అనుభవించుతూ “పాపాలన్నీ కాలిపోతూ ఉన్నాయి. కరుక ఇంక మరి ఏ పాపకృత్యాలు చెయ్యను ” అనే సంకల్పం కలిగియుండాలి.

మనస్సు, నాలుక, కన్నులచే ఏ పాపము చెయ్యకుండా ఉండడమే చాలా పెద్ద పుణ్యకార్యము. యజ్ఞ మాగాలుగాని, తీర్థయాత్రలుగాని దీనితో సమానము కావు.

అందుచేత— “నేను భవిష్యత్తులో ఏ పాపకర్మ చెయ్యను, పాపముతో ప్రాప్తించే ప్రైకము శాంతిని కలిగించవు! పరమాత్ముని ప్రాప్తు లభించదు. కావున పాపకార్యాలు తలపెట్టబోననే దృఢ సంకల్పం కలిగియుండాలి.

జీవితానికి డబ్బులు (ధనం) చాలా అవసరం. ఇది నగ్న సత్యం. కాని డబ్బు శాశ్వతము కాదు. అది ఒక సాధనం మాత్రమే “శాశ్వతమైనది శాంతి-పరమాత్ముని ప్రాప్తి” అని తెలుసుకో?

"వరమార్గం తేలికైనది
వ్యవహారము కఠినమైనది."

171. జీవనము - వివేకము

ఏ వాహనమైనా నడిపించేదానికి యోగ్యుడైన సారథి (డ్రైవర్) చేతికి అప్పగిస్తే, వాహనం నిశ్చింతగా గమ్యస్థానము చేరుకుంటుంది, ఎలాంటి ప్రమాదాలు లేకుండా !

డ్రైవర్ యోగ్యుడు కాకపోతే గమ్యస్థానానికి బదులు మరో దిశలో సాగిపోతుంది. నిశ్చితస్థానము దగ్గరయ్యేబదులు దూరమౌతుంది.

యోగ్యతలేని డ్రైవర్ కాకుంటే భయంకరమైన దుర్ఘటన సంభవించవచ్చు. వాహనం నాశనము కావచ్చు.

జీవితమనే వాహనాన్ని గూడా నడిపించేదానికి వివేకముగల, సుయోగ్యుడైన డ్రైవర్ చేతుల్లో పెట్టాలి.

జీవితమనే వాహనాన్ని వివేకియైన సారథి నడుపగలిగితే ఎప్పడూ ప్రమాదాలు సంభవించవు. ఎప్పడూ జీవన లక్ష్యానికి విరుద్ధముగా సాగక, అంతిమ ద్యేయమైన శాంతిని చేరుకునేదానికి తోడ్పడుతాడు.

మానవ దేహములో కూర్చున్న ఆత్మ, వివేకముతో వ్యవహరించకలిగితే శాంతి ప్రాప్తిస్తుంది. ఇతరులకుకూడా సుఖశాంతులు ప్రాప్తిస్తాయి, మానవ దేహమున స్థిరపడ్డ ఆత్మ వివేకముతో వ్యవహరించగలుగుతే నరుడు స్వతహాగా నారాయణుడు కాగలడు. ఇతరులనుగూడా చెయ్యగలడు. జీవన మహర్షము తక్కువేమీ కాదు.

జ్ఞాపకముంచుకో? వివేకరహిత జీవనము డ్రైవర్ తేని వాహనము లాంటిది.

“సూర్య నారాయణుడు

ఒకటి రెండు దినాలు శలవుపై వెళ్ళితే ఏమాతుంది ?

172. ఆనందమే ఆనందము

ఆపారమైన సంపదకు అధిపతి అయ్యే సమయమున, లేక ఆపారమైన ఆవదలనే వర్షతాల క్రింద నలిగే సమయమున శుద్ధ భావనతో కూడిన హృదయముగల భక్తుడు పరమాత్ముని కృపను అనుభవించగలుగుతాడు.

“ఏ పరిస్థితిలోనైననూ సరే పరమాత్ముడు ఆపారమైన కృప చూపుచున్నాడు. ఇదంతా ఆయన లీల” అని అనుకుంటాడు భక్తుడు.

సహించరాని చేదనలలోగూడా పరమాత్మునిపై కోపతాపాలు వాని మదిలోను, వదనములోను కనిపించవు.

భక్తుడు, తన కుమారుడు చేయరాని కార్యము చేసినా, ఆనందిస్తాడు, మంచి కార్యము చేసినా ఆనందిస్తాడు. అంతేకాదు ఏకైక పుత్రుడు మరణించినా, అదికూడా వ్రతుక్రమంగా భావించి సంతోషిస్తాడు.

- 0 -

“భోగం అనుభవినై క్షణికమైన సుఖం లభిస్తుంది
కాని శాంతి లభించదు “

173. పుత్రుడు

పరమాత్ముడు నీకు కొడుకును ఇవ్వలేదా ?

కుమారుడు లేడని నీకు ముఖమెందుకు ?

పుత్రుడు లేకుంటే తప్పేమిటి ?

అబ్బాయి మంచివాడైతే తల్లిదండ్రులు వానియందు ఆసక్తిని కన
పరుస్తారు.

సరియైనవాడు కాకపోతే ఆ తల్లిదండ్రుల కష్టాలు ఇంక చెప్ప
వనిలేదు.

సంతానమే లేకుంటే ఏలాంటి ఆసక్తి ఉండదు, వేదనలూ
ఉండవు. మీదు మిక్కిలి మనస్సు ఎప్పుడూ ప్రభు చరణాలపైననే నిమ
గ్నమై యుంటుంది.

నిజమైన భక్తుడు గొప్ప ఆలోచనలతో సంతోషముగా ఉంటాడు.

అందుకని ప్రభునేత్రాలు ఎల్లప్పుడు అతనిపై అమృతాన్ని కురి
పిస్తూ ఉంటాయి. పరమాత్ముడు సర్వదా వానియందు దయకలిగి
ఉంటాడు.

భక్తుని పిలుపు వినపడగనే ప్రభువు వెంటనే పరుగులు తీసి
వస్తాడు.

“ప్రపంచాన్ని విస్మరించి మనస్సును ప్రభుస్మరణలో లీనంచేస్తే
వరమాత్మునితోటి ప్రేమసంబంధాలు భృథపడుతాయి.”

174. మానసిక ఉపవాసం

ఉపవాసమనగా ఆర్థం ఉప. అనగా సమీపము. వాసము. అనగా
నివాసముచేసే ప్రక్రియ.

ఏ సత్కర్మతోనైతే జీవి ప్రభు సమీపము చేరుకుంటాడో, దాని
పేరు “ఉపవాసము” అని అంటారు.

ఏ మానవుడైతే సాత్విక మనస్సుతో ప్రభు స్మరణచే చరణసేవ
చేస్తాడో, వాని ఉపవాసం, నిజమైన ఉపవాసమనబడుతుంది.

రుచికరముతోటి పుష్టికరమైన ఫలహారాన్ని సేవించిచేసే
ఉపవాసం నిజానికి ఉపవాసం అనిపించుకోదు, అది ప్రభువును దూరము
చేసే ఉపవాసం

కేవలము శరీరోపాసంచేస్తే ప్రయోజనంలేదు. మనస్సు ఉపవాసము
చెయ్యాలి. మనస్సును ఇంద్రియాల ప్రేరేపణకు వశం కాకుండా చేయ
డమే మానసికోపవాస మనబడుతుంది. మనస్సును సంపూర్ణ సాత్విక
త్వంతో ప్రభుచెంత చేర్చడమని చెప్పబడుతుంది !

.0.

“సుఖం ప్రభు కృపతో లబింశిందనుకునేవాడు
సాధారణ వైష్ణవుడు కాని దుఃఖములోగూడా ప్రభుకృపను
తలచుకునేవాడు ఉత్తమ వైష్ణవుడు.”

175 ఎవడు శ్రేష్టుడు ?

వానరమును మనము ‘కోతి’ అని పిలిచి అల్పప్రాణిగా ఎంచు
కాము. కాని చంచల స్వభావముగల వానరంలో ఎన్ని సద్గుణాలు, నిగ్ర
హము, నియమాలు, ఉన్నాయో అన్ని గుణాలు మనలోగూడా లేవు.

వానరం ఎంత ఆకలిగొన్ననూ, రామఫలాన్ని గాని, సీతాఫలాన్ని
గాని తినదు.

కారణమేమనగా ఆ ఫలములలో వానరుల ఆరాధ్య దైవముపేరు
కలిసియుండడమే !

వారి ఆరాధ్య దైవముపైన అంతప్రేమ, నాలుకపై అంతటి
నిగ్రహశక్తి, చంచల స్వభావంగల కోతికే ఉంది. కాని మనము ధర్మ
కార్యాలకై వినియోగించే ధనాన్ని స్వాహా చేసేదానికి సంకోచించడము
లేదు మరి నరుడు శ్రేష్టుడా - వానరుడు శ్రేష్టుడా ?

మనం వానరం కంటే శ్రేష్టమని భావిస్తున్నాం కనుక నిగ్రహం
వాటికంటే మనకే అధికంగా ఉండాలి.

ఎవ్వని జీవితములో నిగ్రహం లోపిస్తుందో, ఎవ్వని జీవితములో
భక్తి నియమం ఉండదో, వాని జీవితము వ్యర్థం.

"అపకీర్తిగల మనిషి
జీవించినా మరణించినట్లే."

176. తేనెత్యక్తేన భుంజీతాః

జేబులోని డబ్బు క్రింద జారిపోతే మనకు ఎంతో బాధ కలుగుతుంది.

ఆ పైకం పోగొట్టుకొనకముందు ఎవరైనా దుఃఖితుల కండ్ల నీళ్ళు తుడిచేదానికి వినియోగించియున్నయెడల మనం అనేకమందిని ఆనంద పరచియుండెడివారము కదా అని అనిపిస్తుంది.

అంతకు పూర్వము ఏ మంచి కార్యానికీగూడా ఉపయోగించని ధనం పోయినందులకు సంతోషించడము బుద్ధిమంతుని లక్ష్యం.

ఒకానొకరోజు ఈ ప్రపంచంలోని రాగరంజితాలన్నియు నశించే టిడే— ఎంతో శ్రద్ధగా ఆలంకరించే ఈ శరీరముగూడా కాలిపోయేదే

ఇంత తెలిసియుండియు ఏ సత్కార్యము చేసేదానికి శరీరాన్ని, వినియోగించక శరీరముపై మోహాన్ని వదలక వదిలేదానికి ఇష్టపడక ఎన్నో వేడనలు అనుభవించవలసి వస్తుంది.

అందుకని దుర్లభమైన ఈ దేహాన్ని పోగొట్టుకునేదానికి మునుపే పరోపకారము, ప్రభు సేవలతో సదుపయోగము చెల్లూ. సార్థకముంటుంది.

- 0 -

“చాలా మార్లు పరమాత్ముడు పిల్లల నోటిచే మాట్లాడుతాడు.”

177. మనమే మనల బాగుచేసుకోవాల

పుత్రుల వలన కాదు సద్గతి లభించేది, స్వయంగా మనం చేసుకొన్న సత్కర్మల బ్యాతా ప్రాప్తిస్తుంది.

పుత్రులు కలుగగనే సద్గతి లభిస్తుందనే భావన సరియైనది కాదు, నేడు పాండవుల వంశము లేదు. నరసింహ మెహతా వంశదీపము ఆయన కండ్లముందే ఆరిపోయింది. ఇతే వారందరికి సద్గతి లభించనట్లేనా ?

నేడు శ్రీరామచంద్రుని సూర్యవంశం, శ్రీకృష్ణభగవానుని చంద్ర వంశం గూడా లేదు. ఇతే వారంతా దుర్గతి పాలయ్యారా ?

అట్లా ఎన్నటికిని జరగదని మనందరికి తెలుసు. కాని పుత్ర ప్రాప్తి కొరకు ఇంత పిచ్చి ఎందుకు ?

మనల మనమే ఉద్ధరించుకునే ధానికి పుత్రుడే ఉద్ధరించాలనే ఆశ దేనికి ?

నేటి వాతావరణములోని పిల్లలు శ్రద్ధలేని వారు. అట్లాంటి వారు మనల ఎట్లా ఉద్ధరించగలరు ?

కనుక నేడే నీ బాగోగుల గూర్చి నీకు నీవే బాగుపడే దానికి ఘోషుకో ?

“పూజలు సేవలు చేయడము మరిస్తే భగవానుడు క్షమిస్తాడు”¹

కాని

“వ్యవహారాలు మరచిపోతే ప్రజలు క్షమించరు.”

178. రెండు చేతులు

పరమాత్ముడు మనకు రెండుచేతులు సత్కర్మ చేసేదానికి
ఇవ్వడము జరిగింది

ఏ చేతులు పరమాత్ముని సేవించవో, ఏ హస్తములు పరోప
కారము సల్పవో, ఆ చేతులు పినుగ చేతులతో సమానము

పరోపకారము, ప్రభుసేవా చేసే చేతులు ఎంతో అదృష్టం చేసు
కున్నవి.

ప్రతిదినము రాత్రి నిద్రించే ముందు నీ రెండు చేతులను
ప్రశ్నించు—“నేడు మీరు ఏమైనా సత్కార్యము చేశారా? అని.— చేతు
లతో సత్కర్మ చెయ్యకనే మరుసటి దినం భోంచేసేదానికి అవకాశము
లేదు. ఉపవాసముండాలి.

సత్కర్మ చెయ్యకనే భోజనం చేసేవాడు పాపాన్ని కుజించిన
వాడౌతాడు.

“సుఖాన్ని అనుభవించాలనే కోరిక చాలా దుఃఖాన్ని కలిగిస్తుంది.

179. ద్రవించిన హృదయం

తేయాపు వేయబడిన లోహానికి మలినము అంటదు. ఈ రీతిని చేయబడిన ఆ భూషణములకూ మలినము అంటుకోదు.

నీ హృదయానికి కోరికలనెడి మలినము అంటకుండిన పాపము తోటి వికారాలు ఉత్పన్నము కావు. ఈలాటి భావాలు మదితో కలిగి సాత్విక భావనతో హృదయాన్ని నింపుకో ?

హృదయము ద్రవినేనే అంతులోని పాప వికారాలు నాశనమౌతాయి. హృదయము ద్రవినే ప్రభువును కలుసుకోవాలనే ఆతురత జాగ్రత్తమౌతుంది.

- 0 -

“ఎవడు ఏవేకి కాడో వాడు
సంసార స్రవంతిలో మునిగి చనిపోతాడు.”

180. కోరుకోవద్దు

‘నిష్కామ భక్తి’ — అది భాగవతశాస్త్ర విషయము.

ధన్వంతరి కొరకు. సుఖము కొరకు కాదు. భక్తి పరమాత్మున్ని
పొందేదానికి భక్తిని అంవరదుకోవాలి.

భక్తియొక్క ఫలం — భోగం కాదు. భగవంతుడు.

భగవంతుని ఎదుట లౌకిక సుఖాలను కోరుకునేవాడు భగవంతుని
కనుగొన (గుర్తించ) లేడు.

ప్రభువును ఏమీ యాచించవద్దు. అది మంచిదికూడా కాదు. దేవు
డేమైనా అన్యాయానికి పాల్పడినాడా ? లేక పీసినారీయని అనుకున్నారా;
వదే వదే యాచించేదానికి ?

ప్రభు అంతర్యామి, ఉదారుడు. న్యాయాన్ని పాలించేవాడు. అం
దుచేత ఏమీ అడగవలసిన అవసరం లేదు. మన సుఖం కొరకు ఏదీ అవ
సరమో అది తప్పక మనకు సమకూర్చువాడు ప్రభు.

“గర్భావస్థలో శ్రీ సత్కర్మ చేస్తే ఆమెకు
జ్ఞానవంతుడైన పుత్రుడుఉదయిస్తాడు.”

181. వక్త - శ్రోత

భాగవతం భవరోగులకు ఉత్తమ ఔషధము.

శ్రీకృష్ణవియోగమే అన్నింటికంటే పెద్దరోగం. ఆ రోగాన్ని
దూరం చేసేదానికి భాగవత కథ ఉత్తమమైన ఔషధం.

ఔషధము ఉత్తమమైనదైనా, వైద్యునకు చికిత్స తెలియకున్నా,
రోగి పథ్యం విషయమున అశ్రద్ధ చేసిననూ రోగం పూర్తిగా తొలగిపోడు.

ఈ రీతిని భగవంతునిగూర్చి వక్కాణించేవాడు. పూర్ణ వైరా
గ్యుడు కాకున్నా, శ్రోత సంపూర్ణ భక్తుడు కాకున్నా, భగవంతుని కథ
భవరోగులకు ఉత్తమ ఔషధమైనప్పటికిని భవరోగాన్ని పూర్తిగా నాశ
నము చెయ్యలేదు.

భాగవతాన్ని ప్రవచించే వ్యక్తి మరియు శ్రోత, ఇరువురు సం
పూర్ణ బ్రహ్మచారాన్ని పాటించి స్నేహశీలిగా ఉంటూ శాంతి సద్భావన
కలిగియుండాలి.

అట్టి వక్త, భాగవతం యొక్క పూర్తిలాభాన్ని పొందగలరు.

“మనస్సులో ప్రభు చరణాలకడ నిలవడమే
నిజమైన ఉపవాసం.”

182. నీ దోషాలను చూడు

జీవుని స్వభావం ఎంత విచిత్రమైనది!

అది తన జీవితాన్ని బాగుపరచుకుందామనే యోచన చెయ్యదు.
ఇతరుల నుద్ధరించాలనే తలంపుతో ఉంటుంది.

అది తన దోషాలను గమనించక ఇతరుల గుణదోషాలను వెదక
డముతో చాలా ఆసక్తిని కనపరుస్తుంది.

సోదరా, నీవు నీ తప్పుల వెదకు? ఎందుకనగా తప్పులు దూర
ముగా లేకున్నచో జీవితము మరి బాగుపడదు.

“ఎవ్వనికి తన జీవితాన్ని బాగుపరచుకోవాలనే కోరిక కలుగు
తుందో, వాడు వినయా విధేయతలు కలవాడుగా ఉంటాడు. సహృదయ
ముతో జ్ఞానులకు (సాధువులకు) నమస్కరిస్తాడు. తన తప్పులు తెలుసు
కుంటాడు.”

“ఎవ్వనికి తన తప్పులు చూచే అలవాటు కలుగుతుందో, వాని
దోషాలు తక్కువగా ఉండడముచేత జీవితము గుణమయమౌతుంది.

183. పద చినిగిన ఆకాశాన్ని అతుకువేద్దాం

నేడు నలుదిశలా వ్యాపించిన వేదనలు (బాధలు) తిలకిస్తే ఈ ప్రశ్న మదిలో మెదులుతుంది— “ఈ స్థితిలో మానవుడు ఎట్లా బ్రతుకుతాడు? నేడు ప్రతిచోటా ఈ నిరాశా స్వరాలే వినిపిస్తున్నాయి. “చినిగిన ఆకాశం, అతుకునా?”

ఇతే నిరాశ చెందవలసిన అవసరమేమీ లేదు.

ఆకాశము చినిగిన భయపడనవసరము లేదు. మన మందీరము ‘సద్భావనయనెడి’ సూది-దారము తీసుకొని, చినిగిన ఆకాశమును కుట్టే సంకల్పంతో ప్రయత్నిస్తాం.

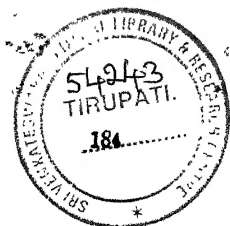
భూమిపైని ప్రతి మానవుడు చేతికి సూది-దారము తీసుకొని చినిగిన ఆకాశమును కుట్టే సంకల్పంతో ప్రయత్నిస్తే ఏక క్షణం లోపలనే కలిసిపోతుంది.

ఈ రీతిన అర్థికముగా బాగున్న మానవుడు తన చుట్టుపట్లనున్న అసహాయులకు, అనాధలకు చేయూతనిచ్చే ప్రయత్నంచేస్తే బాధలు నిలువనీడలేక తొలగిపోతాయి.

‘పరమాత్ముడు నిన్ను మంచి స్థితిమంతునిగా జీవించే ఆవశాసం ఇచ్చినపుడు కేవలం ఆనందం, లేక సరదాకొరకు, లేక కీర్తిప్రతిష్ఠకుల

ఇష్టమొచ్చినట్టు ధనాన్ని వ్యయం చెయ్యడము నేటినుండి నివారించు ?
 నీ ఇరుగు పొరుగుననున్న అసహాయులకు గుప్తంగా సహాయ మొనరించి
 అట్టడుగు వారిని ఉన్నత స్థితికి తెచ్చేదానికి భగీరథ ప్రయత్నం
 చెయ్యి."

ఇది పరమేశ్వరుని కాత్యం. కొపున ఈశ్వరుడు సర్వదా మన
 వెంట నుంటాడు. పూజ్యాలు శ్రీ దొంగరే మహారాజ్ వంటి జ్ఞానులు ఆశీ
 ర్వాద శర వరంవరలు మనపై ఎల్లప్పుడు వర్షిస్తూ ఉంటాయి.

- పేరు : ఎ. రామసుబ్బారెడ్డి
- తల్లిదండ్రులు : సుబ్బలక్ష్మమ్మ, సుబ్బారెడ్డి
- జన్మస్థలం : చదిపిరాళ్ళి, కమలాపురం - మండలం కడపజిల్లా
- విద్యార్హతలు : సాహిత్య రత్న
- వృత్తి : ప్రథమ శ్రేణి హిందీపండితులు
- అవార్డులు, బిరుదులు : 1. సాహిత్య శ్రీ - అఖిల భారతీయ భాషా సాహిత్య సమ్మేళన్, భోపాల్ వారి నుండి
2. జానపద సాహిత్య రత్న - విశ్వసాహితీ పరంగాల్లు వారి నుండి
3. కడపజిల్లా ఉత్తమ ఉపాధ్యాయ అవార్డు గ్రహీత
- ముద్రితాలు : 1. పల్లె పదాలలో శ్రీరామకథ కృష్ణకథ
2. భాగవత ప్రసాదం
- అముద్రితాలు : 1. గీతా మారురి
2. పట్టమహాదేవి శాంతలదేవి (నాగరాజరావు జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు పొందిన నవల) కన్నడ అనువాదం
3. పిచ్చర్ల (నాటిక)
4. కడపజిల్లా జానపదగాయాలు
5. ప్రభోదగేయాలు